

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI

CURSURILE DE VARĂ ȘI COLOCVIILE ȘTIINȚIFICE DE LIMBA,
LITERATURA, ISTORIA ȘI ARTA POPORULUI ROMÂN

OMAGIU

E
M
I
N
I
N
S
C
U

ÎN

albaneză
arabă
bulgară
cehă
engleză
franceză
germană
italiană
japoneză
maghiară
polonă
rusă
sîrbocroată
slovacă
slovenă
spaniolă
ucraineană

C
R
E
A
N
G
Ă

ÎN

bulgară
engleză
franceză
italiană
rusă
ucraineană

TIPOGRAFIA UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI

— 1989 —

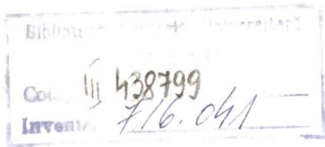
BIBLIOTECA CENTRALA
UNIVERSITARA
BUCUREȘTI

/// Cota 438 799

Inventar 716041

EMINESCU

în : albaneză, arabă, bulgară, cehă, engleză, franceză, germană,
italiană, japoneză, maghiară, polonă, rusă, sîrbocroată, slovacă,
slovenă, spaniolă și ucraineană

Redactori responsabili :
NEVZAT M. YUSUF și DAN DOBRE

DIN STRAINATATE

Aș vrea să văd acumanatala mea vîlcioară
Scăldată în cristalul pîriului de-argint,
Să văd ce eu atîta iubeam odinioară :
A codrului tenebră,poetic labirint;
Să mai saluto data colibele din vale,
Dorminde cu un aer de pace, liniștiri,
Ce respirau în taină plăceri mai naturale,
Visări misterioase,poetice șoptiri.

Aș vrea să am o casă tăcută,mititică
In valea mea natală ce unduia în flori,
Să tot privesc la munte,în sus cum se ridică,
Pierzîndu-și a sa frunte în negură și nori.

Să mai privesc o dată cîmpia-nfloritoare,
Ce zilele-mi copile și albe le-a țesut,
Ce auzi odată copila-mi murmurare,
Ce jocurile-mi june,zburdarea mi-a văzut...

DE L'ÉTRANGER

Que je voudrais revoir le val où je suis né,
Ce val éclaboussé par son ru de cristal;
Revoir ce que jadis j'ai tant et tant aimé,
Les ténèbres du bois, romantique dédale.

Revoir les chaumières nichées dans la vallée,
Sommeillant dans le calme et la paix bucolique,
Jouissant en secret de la simplicité,
Des rêves mystérieux, des murmures lyriques.

Que je voudrais avoir un tout petit chez moi,
Calme dans ma vallée zigzaguant dans les prés;
Revoir le mont dressé tout au-dessus des bois
Le front enveloppé de brumes, de nuées.

Que je voudrais revoir les grands champs verdoyants,
Tisser le voile blanc de mes jeunes années,
Ces champs penchés un jour sur mes chuchotements,
Qui me virent jouer et souvent folâtrer.

Traducere în limba franceză
de Claude Dignoire

V E N E R E Ț I M A D O N A

Ideal pierdut în noaptea unei lumi ce nu mai este,
Lume ce gîndea în basme și vorbea în poezii,
O! te văd, te-aud, te cuget, tinără și dulce veste
Dintr-un cer cu alte stele, cu-alte raiuri, cu alți zei.

Venere, marmură caldă, ochi de piatră ce scînteie,
Braț molatic ca gîndirea unui împărat poet,
Tu ai fost divinizarea frumuseții de femeie,
A femeiei, ce și astăzi tot frumoasă o revăd.

Rafael, pierdut în visuri ca-ntr-o noapte înstelată,
Suflet îmbătat de raze și d-eterne primăveri,
Te-a văzut și-a visat raiul cu grădini îmbălsămate,
Te-a văzut plutind regină printre fingerii din cer

Și-a creat pe pînza goală pe Madona Dumnezeie,
Cu diademă de stele, cu surisul blînd, vergin,
Fața pală-n raze blonde, chip de inger, dar femeie,
Căci femeia-i prototipul fingerilor din senin.

Astfel eu, pierdut în noaptea unei vieți de poezie,
Te-am văzut, femeie stearpă, fără suflet, fără foc,
Și-am făcut din tine-un inger, blînd ca ziua de magie,
Cînd în viața pustie rîde-o rază de noroc.

Am văzut fața ta pală de o bolnavă beție,
Buza ta învinețită de-al corupției mușcat,
Și-am zvrilit asupra-ți, crudo, vîlul alb de poezie
Și paloarei tale raza inocenței eu i-am dat.

Ți-am dat palidele raze ce-nconjoară cu magie
Fruntea ingerului-geniu, ingerului-ideal,
Din demon făcui o sintă, dintr-un chicot, simfonie,
Din ochirile-ți murdare ochiu-aurorei matinal.

Dar azi vâlul cade, crudo! dismeșit din visuri sece,
 Fruntea mea este trezită de al buzei tale-ngheț
 Și privesc la tine, demon, și anor-mi stins și rece
 Mă iavașă cum asupra-ți eu să caut cu dispreț!

Tu îmi pari ca o bacantă, ce-a luat cu îgelăciune
 De pe-o frunte de fecioară nirtul verde de martir,
 O fecioar-a cărei suflet era sînt ca rugăciunea,
 Pe cînd inima bacantei e spasmodic, lung delir.

O, cum Rafael crat-a pe Madona Dumnezeie,
 Cu diadema-i de stele, cu surful blind, vergin,
 Eu făcut-am zeitate dintr-o palidă femeie,
 Cu inima stearpă, rece și cu suflet de venin!

Plîngi, copilă? - C-o privire umedă și rugătoare
 Peți din nou zdrobi și frînge apostat-inima mea?
 La picioare-ți cad și-ți caut în ochi negri-adînci ca marea
 Și sărut a tale mine, și-i întreb de poți ierta.

Șterge-ți ochii, nu mai plînge! ... A fost crudă-nvinuirea,
 A fost crudă și nedreaptă, fără reazem, fără fond.
 Suflete! de-ai fi chiar demon, tu ești sîntă prin iubire,
 Și ador pe acest demon cu ochi mari, cu părul blond.

VÉNUS ET LA MADONE

Idéal perdu dans l'ombre d'un monde révolu
 Qui pensait souvent en contes et parlait en poésies,
 Oh! je vois, j'entends, je pense ton image disparue
 Qui nous vient d'une autre voûte, avec d'autres paradis.

Vénus, toi, un marbre chaud, yeux de pierre qui s'enflamment
 Bras voluptueux comme l'âme d'un empereur qui serait poète
 Toi, par qui on fit déesse la beauté de toutes les femmes,
 Une femme qui à travers siècles toujours belle apparaît.

Plongé dans ses rêves si vastes que l'immensité des nuits,
 Âme bercée par les caresses d'un printemps éternisé,
 Raphaël te vit en reine des jardins du paradis.
 Sainte maîtresse de tous les anges des vastes Champs Élysées.

Il fit de toi la Madone, sainte image sur une toile
 Diadème d'étoiles qui entoure un sourire si virginal,
 Sainte Vierge, douce image, visage d'ange mais toujours femme
 Car Dieu quand fit les anges prit la femme pour idéal.

Perdu dans la nuit immense d'une vie faite de poésie,
 C'est ainsi que je t'ai vue, femme sans âme, desséchée,
 Et je fis de toi un ange doux comme l'instant de magie
 Quand dans une vie déserte il y a un jour plus fortuné.

J'ai vu ton visage pâle si flétri et si pervers
 Et tes lèvres que mordirent la luxure et le péché
 Et je t'ai cachée, cruelle, sous le voile de mes vers
 Transformant en innocence ta paleur et tes forfaits.

Je t'ai donné cet aura qui entoure comme une magie
 Le vaste front de l'ange-génie et de l'ange-idéal,
 D'un démon je fis un ange et d'un rire une symphonie,
 De tes clins d'oeil si lubriques l'oeil de l'aurore, matinal.

Mais le voile est tombé, cruelle! revenu de mes rêves vains
Mon front enfin se réveille sous le froid de tes baisers,
Toi, démon, je te regarde et mon amour lointain
M'apprend le mépris où, digne, désormais j'avais te laisser.

Tu es pour moi une bacchante, une voleuse, une mégère,
Enlevant à une vierge sa couronne de martyre,
Une vierge dont l'âme pure était sante comme une prière
Quand le coeur de la bacchante n'est qu'un spasmodique délire.

Tout comme Raphaël créa sur une toile la Sainte Madone
Avec son diadème d'étoiles, son sourire doux et serain
Moi, j'ai fait une déesse d'une quelconque qui se donne
Au coeur sec, à l'âme froide, toute empreinte de venin.

Je te vois pleurer, ma petite? - Tes yeux mouillés de larmes
Peuvent encore briser mon âme et fléchir ma volonté?
Sous tes yeux noirs et profonds, je suis à genoux, sans armes
Et j'embrasse tes mains doutant si tu peux me pardonner.

Ne pleure plus, efface tes larmes! j'ai été cruel, mes plaintes
Sont injustes car, vraiment, je n'en sais rien, au fond
Même démon, par mon amour tu es devenue une sainte
Et j'adore ce démon à grands yeux, aux cheveux blonds.

Traducere în limba franceză
de Vasile Covaci

LACUL

Lacul codrilor albastru
 Nuferi galbeni îl încarcă;
 Tresărind în cercuri albe
 El cutremură o barcă.

Și eu trec de-a lung de maluri,
 Parc-ascult și parc-aștept
Ea din trestii să răsară
 Și să-mi cadă lin pe piept;

Să sărim în luntrea mică,
 2
 Îngnași de glas de ape,
 Și să scap din mână cirna,
 Și lopețile să-mi scape;

Să plutim cuprinși de farmec
 Sub lumina blindei lune -
 Vintu-n trestii lin foșnească,
 Unduioasa apă sunel

Der nu vine... Singuratic
 În zadar suspin și sufăr
 Lingă lacul cel albast
 Încărcat cu flori de nufăr.

ЕЗЕРОТО

Синьо езеро в гората,
цяло в лилии жълтее,
с бели кръгове водата
сънно лодката люлее.

Край брега вървя и чакам
как тръстта ще се разгърне,
да излезе тя из мрака,
влюбено да ме прегърне.

В лодката да скочим с песен,
да шуми край нас водата,
и в мечтания унесен
да изпусна аз веслата.

Под луната към безкрая
лодката ни да заплува,
да шепти тръстта в омая,
дъх водата да милува.

Но не идва тя... Къде е?
Сам въдишам, страдам скрито.
Синьо езеро немее
с жълти лилии покрито.

Traducere în limba bulgară
de Maria Grubeșlieva

THE LAKE

In the forest, yellow lilies
Carpet the lake-waters blue;
Of a sudden, whitish circles
Do unfasten a canoe.

And I roam along the border
And half list, half wait, most blest
If she comes out of the rushes
And falls gently on my breast.

Into the canoe we'll hurry
Tempted by the waters' chant,
And I shall let slip the rudder,
And the oar I'll put aslant;

We shall, lit by friendly moonbeams,
Float within the magic ring -
May the wind through rushes rustle,
May the rippling waters sing!

But she will not come. O, vainly,
All alone, I sigh and ache
Near the host of yellow lilies,
On the brink of the blue lake.

Traducere în limba engleză
de Leon Levițchi

ОЗЕРО

Все у жовтому лататті,
 В лісі озеро синіє.
 Тихо човника гойдає,
 Коло ніг моїх ясніє.

Йду я берегом озерця,
 Виглядаю звідусюди:
 Чи не з'явиться кохана,
 Не впаде мені на груди?

Ми б тоді у човен сіли,
 Нас по волі хвиль понесло б.
 Я б кермо своє покинув,
 Я б свої покинув весла.

Тільки вітер шелестів би
 Десь далеко комишами,
 Тільки місячна доріжка
 Колихалася б за нами...

Але ні!.. Нема нікого.
 Я - самотній, Марні мрії...
 Лиш у жовтому лататті
 В лісі озеро синіє...

Traducere în limba ucraineană
 de K. Basenko

DORINȚA

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Și în brațele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ți desprind din creștet vălul,
Să-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei ședeavei,
Vom fi singuri -singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ți cadă flori de tei.

Fruntea albă-n părul galben,
Pe-al meu braț încet s-o culci,
Lăsînd pradă gurii mele
Ale tale buze dulci...

Vom visa un vis ferice,
Ingîna-ne-vor c-un cînt
Singuratece izvoare,
Blînda batere de vînt;

Adormind de armonia
Codrului bătut de gânduri,
Flori de tei deasupra noastră
Or să cadă rînduri -rînduri.

DÉSIR

Viens dans le bois, près de la source
 Qui frissonne sur le gravier,
 Au pied du talus plein de mousses,
 Sous un arc de branches ployées.

Jette-toi dans mes bras, je t'attends,
 Contre mon coeur jette-toi en courant!
 Viens, je veux défaire ton voile blanc,
 Je veux revoir tes yeux brillants.

Je te prendrai sur mes genoux,
 Nous serons seuls avec les loups
 Et les cheveux frissonneront
 Des fleurs d'un tilleul blond

Pose sur mon bras, tendrement,
 Ton front riant, tes cheveux clairs,
 Que tes douces lèvres me donnent
 Les plus doux baisers de la terre.

Nous reverons d'amour heureux,
 Dans le murmure des sources claires,
 Et le vent seul nous bercera
 Du doux chant de sa voix.

Nous dormirons dans la forêt
 Toute bruissante de pensées,
 Sur nous tomberont doucement
 Les frêles fleurs d'un tilleul blanc.

Traducere in limba franceză
 de J-Louis Courriol

VÁGYÓDÁS

Jöjj, az erdőn vár a forrás,
 Mely kavics fölött remeg,
 Itt az ágak földig omlón
 Műs gyep-ágyat rejtenek.

Jöjj, röpjél szívemre, kedves,
 Már kitárom két karom,
 Hadd fejedről s vállaidról
 Fátyladat leoldanom.

Könnyedén ölembe veszek,
 Itt magunk leszünk csupán,
 Rebbenő hajadra hársak
 Sárga pelyhe száll puhán.

Szőkefürtös halvány arcod
 Jobbkaromra nyugtatod.
 Édes ajkad és ajkam
 Zsákmányul átadod...

Boldog álmot álmodunk majd,
 Míg nekünk a lenge szél
 És a mély-magányú forrás
 Enyhe ringatót zenél;

Így alszunk a gondba süppedt
 Erdő összhangján merengve,
 S hull reánk a hársvirágok
 Lepke szirma rendre-rendre.

Traducere in limba maghiară
 de Franyó Zoltán

SINGURĂTATE

Cu perdelele lăsate
Şed la masa mea de brad,
Focul pilpîie în sobă,
Iară eu pe gânduri cad.

Stoluri, stoluri trec prin minte
Dulci iluzii. Amintiri
Înfrînesc încet ca greieri
Printre negre, vechi zidiri,

Sau cad grele, mîngioase
Şi se sfarmă-n suflet trist,
Cum în picuri cade ceara
La picioarele lui Crist.

În odaie prin unghere
S-a ţesut pînjenis
Şi prin cărţile în vravuri
Umblă goarecii furis.

În această dulce pace
Îmi ridic privirea-n pod
Şi ascult cum înveligul
De la cărţi ei mi le rod.

Ah! de cîte ori voit-am
Ca să spînzur lira-n cui
Şi un capăt poeziei
Şi pustiului să pui;

Dar atunci greieri, goareci,
Cu ugor-măruntul mers,
Readuc melancolia-mi,
Iară ea se face vers.

Citeodată...prea arare...
A tirziu când arde lampa,
Inima din loc îmi sare
Când aud că sună cleampa...

Este Ea. Deșartă casă
Dintr-odată-mi pare plină,
În privazul negru-al vieții-mi
E-o icoană de lumină.

Și mi-i ciudă cum de vremea
Să mai treacă se îndură,
Când eu stau șoptind cu dragă
Mână-n mână, gură-n gură.

SOLITUDINE

Con le tende rilasciate,
 siedo al tavolo d'abete,
 crepitar il fuoco in stufa,
 dei pensieri cado in lor rete.

Nella mente vanno a stormi
 illusion dolci. Mementi
 calmi ziriano tal grilli
 fra bui e vecchi casamenti.

e pesanti cadon, miti
 e si schiantan in me tristo,
 come in gocce va la cera
 giù ai piedi suoi di Cristo.

Nei cantoni della stanza
 regnatele ordito hanno
 e tra libri accatastati
 solo i topi ascosi vanno.

Ed in questa dolce pace
 alzo gli occhi su al soffitto,
 dei volumi la coperta
 rosicchiar udir profitto.

Qante volte ho già deciso
 d'attaccar la lira al chiodo
 e por fine alla poesia
 e al deserto mio che godo;

. / .

ma ormai i grilli e i topi
col lor passo ch'avean perso
fan tornar malinconia,
essa ancora si fa verso.

Qualche volta ... raramente ...
tardi già e arde lucerna,
sento, e il cuor mi salta in petto,
cigolar maniglia esterna ...

Lei. La stanza pria deserta
ad un tratto mi par piena,
sul mio nero davenzele
c'è di luce un'icona.

Mi dispiace come il tempo
acconsenti di partite
quando insieme a lei sussuro
mani e bocche insieme unite.

Traducere în limba italiană
de Elio Moreno Satti

SAMOTNOŚĆ

Marzę... okna zasłonięte
I sosnowy prosty stół...
Ogień trzeska na kominie,
Sny wspominam, którym snuł...

Ileż żłud...mkną rój za rojem,
Wzdycha i faluje pierś,
W której śpiewa nutka wspomnień
Jak w ruinach nocą świerszcz.

Albo żalem spływa w serce
Drażąc je kroplami trosk -
Jak na stopy Zbawiciela
Spływa świec gorący wosk.

W mrocznych kątach mojej izby
Pejęczyny straszą z nisz,
A wśród półek biblioteki
Słychać chroboczącą mysz.

Patrząc w sufit, zadumany,
(Wiem, co taki spokój wart)
Słucham sobie tych chrobotów
I szelestu dartych kart.

Ileż razy chciałem zerwać
Struny lutni - i wśród łez
Rzucić mroczny kraj poezji
Samotności kładząc kres !

Lecz świerszcz cyka, a wśród książek
Myszy dalej wiodą prym...
Znów się jawisz, melancholio/
I zamienisz mi się w rym.

A czasami - jakże rzadko -
Kiedy lampa mruga: Cyt !
Serce mało nie wyskoczy,
Usłyszewszy klucze zerzyt...

ONA ! Pusta moja izba,
Już nie będę teraz sam !
Kiedy postać jej promienna
Patrzy na mnie z nocy ram.

Czemuż, czemuż, straszny czasie
Tak uciekasz cnytkiem - szust !
Gdy ma dłoń jej pieści dłońie,
Usta - jej szukają ust ?

Traducere în limba poloneză
de Włodzimierz Lewik

ОДИНОЧЕСТВО

Занавешено окошко,
И дрова в печи трещат,
За столом сижу еловым,
Снова думами объят.

Кружат сладкие мечтанья,
А воспоминаний рой
То томит скрипучей песней,
Как сверчок ночной порой.

То безмерным утешеньем
В душу, что давно пуста,
Капает, как воск горячий
К раненым стопам Христа.

В комнате свои тенета
Сплел паук по всем углам,
Мыши бегают по книгам,
В кучи сваленным, как, хлам.

В тишине благословенной,
К потолку подьемля взгляд,
Я прислушиваюсь: мыши
Переплеты книг едят.

Много-много раз пытался
Спрятать лиру в поставец,
Одиночеству и рифмам
Положив навек конец.

Но опять сверчки и мыши
С их бесшумной беготней
Понуждали вынуть лиру,
Истомив меня тоской.

Лишь порой, и то так редко...
Вá полночь, а мне не спится,
Сердце вдруг сорвется с места -
Слышу скрипы половицы.

То - Она. И дом пустынный
Полон вдруг. Гляжу влюбленно:
В черной раме окудной жизни
Снова светлая икона.

И бешусь, что время так же
Исчесляется часами,
Если я вдвоем с любимой
И к устам прильнул устами.

Traducere în limba rusă
de Iuri Kojevnikov

O, RĂMÎI

"O, rămii, rămii la mine,
Te iubesc atât de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu știu să le-ascult;

În al umbrei întuneric
Te asemăn unui prinț,
Ce se uit-adînc în ape
Cu ochi negri și cumiști;

Și prin vîietul de valuri,
Prin mișcarea naltăi ierbi,
Eu te fac s-auzi în taină
Mersul cîrdului de cerbi;

Eu te văd răpit de farmec
Cum îngini cu glas domol,
În a apei strălucire
Întinzînd piciorul gol

Și privind în luna plină
La văpaia de pe lacuri,
Anii tăi se par ca clipe,
Clipe dulci se par ca veacuri!"

Astfel zise lin pădurea,
Bolți asupra-mi clătînd;
Șuieram l-a ei chemare
Ș-am ieșit în cîmp rizînd.

Astăzi chiar de m-aș întoarce

A-nțelege n-o mai pot...

Unde ești, copilărie,

Cu pădurea ta cu tot?

STAY WITH ME

"Stay with me, o stay for ever,
 I love you so much, my dear!
 All your longing, all your yearning
 Only I can truly hear;

In the darkness of the shadows
 You appear as in the guise
 Of a prince who sounds the waters
 With his dark and gentle eyes;

Whereas I, though the waves' roaring,
 Through the swaying of tall grass,
 Teach you how to hear in secret
 The great herds of deer that pass.

I see you enrapt in magic,
 Humming a heart-soothing lay,
 While your naked feet touch lightly
 The bright water of some bay.

As you gaze at moonlit water
 Shimmering like fiery tears,
 All your life seems but a moment
 And sweet moments seem long years..."

Thus the wood spoke e'er so gently,
 Rocking tree-tops over me.
 At its call, I whistled; laughing
 I rushed out into the lea.

Were I to retrace those pathways,
 I could hear its call no more...
 Where, o childhood, have you vanished
 With your forest, with your lore?

Traducere în limba engleză
 de Leon Levițchi

О, ПОБУДЬ...

"О, побудь, побудь со мною,
 Я ведь так люблю тебя,
 Только я понять сумею:
 Что ты жаждешь, так скорбя.

Ты в тени ветвей зеленых
 На царевича похож,
 Что глядит глубоко в воду,
 И разумен, и пригож.

Сквозь шуршанье трав высоких,
 Сквозь бурлящий водопад
 Научу тебя я слышать
 Тайный ход оленьих стад.

Вижу я, как, очарован
 Сладкогласною волной,
 Ты коснулся струй блестящих
 Обнаженной ногой.

А когда ты в полнолунье
 Видишь пламя меж волнами,
 Годы кажутся мгновеньем,
 Миги кажутся годами!"

Так мне лес шептал, листвою
 Надо мною шевеля.

Я на зов ответил свистом
 И, смеясь, ушел в поля.

А теперь, вернись я даже,
Я б не понял ничего...
Где ты, лес? Куда девалось
Время детства моего?

Traducere în limba rusă
de Iuri Kojevnikov

PE ACEEĂȘI ULICIOARĂ...

Pe aceeași ulicioară
Bate luna în ferești,
Numai tu de după gratii
Vecinic nu te mai ivești!

Și aceiași pomi în floare
Crengi întind peste zaplaz,
Numai zilele trecute
Nu le fac să fie azi.

Altul este al tău suflet,
Alții ochii tăi acum,
Numai eu, rămas același,
Bat mereu același drum.

Ah, subțire și gingașă
Tu pășeai încet, încet,
Dulce îmi veneai în umbră
Tăinuitului boschet

Și lăsându-te la pieptu-mi,
Nu știam ce-i pe pământ,
Ne spuneam atât de multe
Fără a zice un cuvânt.

Sărutări erau răspunsul
La-ntrebări indeosebi,
Și de alte cele-n lume
N-aveai vreme să întrebi.

Și în farmecul vieții-mi
Nu știam că-i tot aceea
De te razimi de o umbră
Sau de crezi ce-a zis femeia.

Vântul tremură-n perdele
Astăzi ca și alte dăți,
Numai tu de după ele
Vecinic nu te mai arăți!

TA SAMA ULICZKA

Mrok tej samej wciąż uliczki,
 Ten sam luny w szybach blask -
 Tylko ty z za okna ramy
 Nie chcesz wyjrzeć ani raz.

Z ożotu jaskółki całe w kwiatkach
 Wciąż tę samą zwieszę kłosek -
 Tylko dni, co przeminęły,
 Nie powtórzą się już dziś.

Odmieniła ci się dusza,
 Jakiś cień blask oczu śmiał -
 Tylko ja ten sam, o miła,
 Z dróg tych samych zmiatałem pył.

Kiedyś leciuteńkim krokiem
 Wśród szelestnych gaju drzeń
 Podbiegłeś ku ławeczce
 Skrytej w tajemniczy cień.

Skroń przy skroni, pierś przy piersi -
 Świat nam w koło nikł i gasł...
 Niemaż czułych serc rozmowę
 Rozszumiało każde z nas.

Początki - zapytania,
 Odpowiedzi z warg do warg...
 Któż by się czymś innym martwił,
 Któż by innych słuchał skarg!

Nie wiedziałem - głowa płocha -
 Zepetrzony w złudny świat,
 Że w dziewczyny wierzyć słowa -
 To jak w sito zlierać wiatr.

Z firankami w twoim oknie
 Iara wiew jak temu rok -
 Tylko ciebie, moja miła,
 Nie wyłowi już mój wzrok.

Traducere în limba poloneză
 de Włodzimierz Lewik

Знов сьогодні в тім провулку...

Знов сьогодні в тім провулку

Місяць дивиться в вікно.

Тільки ти в вікні знайомім

Не з'являєшся давно.

І сьогодні ті ж дерева,

І на ній той самий цвіт.

Та ніколи тим деревам

Не вернуть минулих літ.

Ти тепер вже зовсім інша,

Очі в тебе теж не ті.

Тільки я лишивсь той самий

І ходжу на самоті.

Пам'ятаєш, соромливо,

Тихо-тихо, мов у сні,

Ти приходила до гаю

І вомічалася мені.

Й на плече мое схилившись,

Під пташиний ніжний спів

Про любов мені казала,

Промовляючи без слів.

Ой, як серце в грудях билось

І п'яніла голова!

Поцілунки заміняли

Непромовлені слова.

Та не відав я, сп'янілий,

Те, що знає світ давно:

Обіймати тінь, чи вірить

Слову жінки - все одно.

В занавісках грає вітер

Крізь розчинене вікно.

Тільки ти в вікні знайомім

Не з'являєшся давно...

DE CITE ORI, IUBITO...

De cîte ori, iubito, de noi mi-aduc aminte,
 Oceanul cel de gheață mi-apare înaintea:
 Pe bolta alburie o stea nu se arată,
 Departe doară luna cea galbenă - o pată;
 Iar peste mii de sloiuri de valuri repezite
 O pasăre plutește cu aripi ostenite,
 Pe cînd a ei pereche nainte tot s-a dus
 C-un pîlc întreg de păsări, pierzîndu-se-n n apus.
 Aruncă pe-a ei urmă priviri suferitoare,
 Nici rău nu-i pare-acuma, nici bine nu... ea moare,
 Visîndu-se-ntr-o clipă cu anii înapoi.

 Sîntem tot mai departe deolaltă amîndoi,
 Din ce în ce mai singur mă-ntunec și îngheț,
 Cînd tu te pierzi în zarea eternei dimineți.

LE VOLTE TUTTE, O AMATA, ...

Le volte tutte, o amata, di noi ch'io mi sovvengo,
 l'oceano di ghiaccio dinnanzi a me rinvengo:
 e sulla volta chiara più stella si rivela,
 lontan la luna gialla sol macchia si disvela;
 e sopra i mille ammassi dell'onde si agghiacciate
 l'uccello solo vola con l'ali affaticate,
 frattanto il suo compagno davanti volò pronto
 con uno stormo intero, s'è perso nel tramonto.
 Ei volger ver una traccia lo sguardo nel dolore,
 non mesto appare adesso, non lieto ... ella muore,
 e sogna un momento quegli anni già passati.

.....
 Siam sempre più distanti entrambi, separati,
 e sempre più solingo mi oscuro e mi raggelo,
 allor che tu ti perdi tra linee d'albe in cielo.

Traducere în limba italiană
 de Elio Moreno Setti

SONETE

I

Afară-i toamnă, frunză-mprăştiată,
 Iar vîntul zvirle-n geamuri grele picuri;
 Şi tu citeşti scrisori din roase plicuri
 Şi într-un ceas gîndeşti la viaţa toată.

Pierzîndu-ţi timpul tău cu dulci nimicuri,
 N-ai vrea ca nime-n uşa ta să bată;
 Dar şi mai bine-i, cînd afară-i zloată,
 Să stai visînd la foc, de somn să picuri.

Şi eu astfel mă uit din jeţ pe cînduri,
 Visez la basmul vechi al zinei Dochii;
 În juru-mi ceaţa creşte rînduri-rînduri;

Deodat-aud fognirea unei rochii,
 Un moale pas abia atins de scînduri...
 Iar mîni subţiri şi reci mi-acopăr ochii.

II

Sunt ani la mijloc şi-ncă mulţi vor trece.
 Din ceasul sfînt în care ne-ntîlnirăm,
 Dar tot mereu gîndesc cum ne iubirăm,
 Minune cu ochi mari şi mînă rece.

O, vino iar! Cuvinte dulci inspiră-mi,
 Privirea ta asupra mea se plece,
 Sub raza ei mă lasă a petrece
 Şi cînturi nouă smulge tu din liră-mi!

Tu nici nu ştii a ta apropiere
 Cum inima-mi de-adînc o linişteşte,
 Ca răsărîrea stelei în tăcere;

Iar cînd te văd zîbind copilăreşte,
 Se stinge-atunci o viaţă de durere,
 Privirea-mi arde, sufletul îmi creşte

III

Cînd însuși glasul gîndurilor tace,
Mă-ngîmă cîntul unei dulci evlavii -
Atunci te chem; chemarea-mi asculta-vei?
Din neguri reci plutind te vei desface?

Puterea nopții blind însenina-vei
Cu ochii mari și purtători de pace?
Răsei din umbra vremilor încoace,
Ca să te văd venind - ca-n vis, așa vii!

Cobori încet... aproape, mai aproape,
Te lpeacă iar zîbind peste-a mea față,
A ta iubire c-un suspin arat-o,

Cu geana ta m-atinge pe pleoape,
Să simt fiorii strîngerii în brațe -
Pe veci pierdute, vecinic adorato!

SZONETTEK

I

KINT ŐSZ BORONG...

Kint űsz borong, a szél a lombba tépett
 S nehéz esővel csapkod ablakodra.
 Átfutaz néhány fakult levél-lapot ma
 S egy kurta órán miltad újra éled.

Sok édes holmi közt elandalodva;
 Nem várod már, hogy vendég lép elűbed,
 Mert jobb - míg kint az estben hó pihűzget -
 Szundítva bűjni tűz mellé, sarokba.

Felejttem így a gondokat, - szivemben
 Mint hogyha Dókia tűnt meséje járna,
 Körűl köd árad egyre vemhesebben.

Most átsuhant egy lenge szoknya szárnya,
 A padlón puha lábak lépte lebben ...
 Két hűs, finom kéz szempillám lezárja.

II

ELMÚLT SOK ÉV...

Elmúlt sok év s mennyi műlik el még
 A perctől, hogy találkoztunk mi ketten,
 Hisz úgy szerettűk egymást, véghetetlen,
 Te mélyszemű, hidegkezü nagy omlek.

Ó, jűj! szavaddal ihless meg, szemedben
 Hozd el nekem a tiszta fényt, mi bent ég,
 És hadd, hogy lelkeű véle már beteljék,
 Új dalt fakassz a lantomból imetten.

Nem is tudod, hogy míg felém lebegsz te,
 Szivem megenyhűl már a fájdalomban,
 Mint csillag kel föl édes, csűndes este:

Ha ajkadon kisgyermekes mosoly van;
 Az élet kinja mintha mind kiveszne, -
 Szemem kigyűl s a lelkeű nagyra lobban.

III

HA MÁR A GONDOLAT ...

Ha már a gondolat sugalma hallgat,
 S vigasznak édes dalt szitál az ég le,
 Ó, akkor hívlek; meghallgatsz-e végre,
 Hideg ködűkből árnyad felsuhanhat?

Áttűz-e nagy szemednek enyhe kékje
 Az éjen és derít-e rám nyugalmat?
 No kéj fel évek árnyából, mely altat,
 Hadd lássalak igűző fényben égve!

Szállj csöndesen le ... jöjj közel ma hozzám,
Mosolygó arccal bús arcomra hullva,
Ó, sáhajtsd el szerelmi vallomásod,

Csak érintsd enyhe pilláiddal orcám,
Gyönyörrel vonjalak magamhoz újra,
Ki elveszett vagy és örökre áldott!

Traducere in limba maghiară
de Franyó Zoltán

SONETI

I

Napolju je jesen, lišće rasuto, sivo,
 Kapima teškim vetar zasipa okna,
 Ti stara pisma čitaš suznog oka,
 Misao ti za tren obuhvata sav život.

Vek ti tričarije ispuniše slatke,
 Ne želiš da iko zakuca na vrata;
 A kad, srećom, polje mečava zahvata
 Ti se od umora uspavaš kraj vatre.

I ja, kroz misli, gledam iz fotelje kožne,
 I snevam bajku o Dokiji vili,
 Oko mene magle guste se talože,

I čujem da šušti haljina u svili,
 I korak što meko i nežujno kroči...
 I ruke slabe i hladne prekrivaju mi oči.

II

Prodjoše godine, proći će još tolike,
 Od svetog trena kada smo se sreli,
 Ali uvek mislim, mi smo se voleli,
 Ti, čudo, kom su ruke hladne, a oči velike.

O, opet dođi! Nadahna rečju me slatkom,
 Pogled tvoj nek opet u mene prodire,
 Pusti me opet pod njegovim zrakom
 I pesme nove izmami iz moje lire.

A ti i ne pojmiš kakav se mir u meni
 I u mom srcu širi u tvojoj blizini,
 Ko kad se zvezda radja usred visine tmaste.

A kada vidim lik tvoj nasmešeni
 Bol mi života nestaje u tmuni,
 Pogled mi gori, i moja duša raste.

III

Kada zanemi i glas misli same,
Smernosti slatka pesma šapuće mi,
Zovem te; možde ćeš javiti se meni
I iskrsnuti iz ledene tame?

Da li ćeš snagu mraka da obasjaš
Očima krupnim što šire spokojstvo?
Iz senke vremena u ovaj se prostor
Vrati, da te vidim ko za snovnog časa.

Tiho mi pridji... spusti se, nebesni,
Svetli osmeh svoj mi nad lice nadnesi,
Uzdahom ljubav pokaži mi, srećno,

Trepavicom kapak dotakni mi, krhka,
Da osetim opet zagrljaja drhtaj,
Nestala zauvek, obožavana večno.

Traducere în limba sîrbocroată
de Aurel Gavrilov și Ij Simović

REVEDERE

- „Codrule, codruțule,
Ce mai faci, drăguțule,
Că de cînd nu ne-am văzut
Multă vreme au trecut
Și de cînd m-am depărtat,
Multă lume am imblat.

- Ia, eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile-mi rupîndu-le,
Apele-astupîndu-le,
Troienînd cărările
Și gonînd cîntările;
Și mai fac ce fac de mult,
Vera doina mi-o ascult
Pe cărarea spre izvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Implîndu-și cofeile,
Mi-o cîntă femeile.”

- „Codrule cu rîfuri line,
Vreme trece, vreme vine,
Tu din tînăr precum ești
Tot mereu întinerești.”

- „Ce mi-i vremea, cînd de veacuri
Stele-mi scînteie pe lacuri,
Că de-i vremea rea sau bună,
Vîntu-mi bate, frunza-mi sună;
Și de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea.

Numai omu-i schimbător,
Pe pământ răătăcitor,
Iar noi locului ne ținem,
Cum am fost așa rămânem:
Marea și cu riurile,
Lumea cu pustuirile,
Luna și cu soarele,
Codrul cu izvoarele.

VISZONTLÁTÁS

Erdőcském, azt kérdezem:
Még vagy-e még kedvesem?
Azóta, hogy láttalak,
Hej, sok évünk elszaladt,
Az-óta, hogy átrakeltem,
Messze tájra, messze mentem.

- Ahogy voltam, úgy vagyok,
Télen orkánt hallgatók,
Mely tar ágam tépdesi,
Útjaim mind elfedi,
Kis csurgóim megfagyasztja,
S éneklőim elriasztja.

- Miként egykor, úgy vagyok,
Nyáron nőtát hallgatók
Itt az ér útján, alattam,
Ezt mindenkinek megadtam, -
Asszony, lány dalolja egyre,
Hogyha friss vízért siet le.

- Hej, szelfd-vizü nagy erdő,
Egyik év fut, másik eljő,
Bárha ifjan nősz te fel,
Mégis mind ifjabb leszel.

Mit sok év! Hány század óta
Hull a csillagfény a tóra,
Hogyha rossz vagy jó idő jön,
Széltől zsong a lomb sok ősön,
Jó vagy rossz idő lehet,
Vén Dunánk tovább siet.

Csak az ember ingatag,
Egyre tévelygön szalad.
Am mi nem fogunk elfutni,
Ahogy voltunk, úgy vagyunk mi;
Tenger vize zúgó árral,
Itt a föld sok pusztasággal,
Fönt a holdvilág a nappal
És az erdő száz patakka.

Traducere in limba maghiară
de Franyó Zoltán

СВИДАНИЕ

- Лес зеленый, лес густой,
Как живешь ты, милый мой?
Сколько лет, гоним судьбой,
Не видался я с тобой?
Много я за этот срок
Исходил путей-дорог.
- Я по-прежнему, мой друг,
Слышу ропот зимних вьюг,
Так же ветер ветки рвет,
Превращает реки в лед,
Гонит песни, путь лесной
Кроет снежной пеленой.
Я по-прежнему, мой друг,
Слышу дойны милой звук,-
Там, где путь ведет к ручью,
Дойну старую мою
Женщины поют весной,
Пробираясь за водой.
- Лес ты мой, дремучий свод,
Век придет, и век уйдет,
Ты же, старый мой колдун,
Вечно зелен, вечно юн.
- Что года? За веком век
Блещут звезды в струях рек.
Дождь ли, ведро ли - жива
Говорливая листва.
Дождь ли, ведро ли - вперед
Голубой Дунай течет.

Переменчив человек -
Ходит, бродит в дождь и в снег.
Мы же встали - и стоим
Сотни лет и сотни зим.
Неизменны склоны гор,
Голубых степей простор,
Месяц, солнце, свод небес
И зеленый старый лес.

Traducere în limba rusă
de M. Malova

O, MAMĂ...

O, mamă, dulce mamă, din negură de vremi
 Pe freamătul de frunze la tine tu mă chemi;
 Deasupra criptei negre a sfântului mormînt
 Se scutură salcîmii de toamnă și de vînt,
 Se bat încet din ramuri, înșină glasul tău...
 Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.

Cînd voi muri, iubito, la creștet să nu-mi plîngi;
 Din teiul sfînt și dulce o ramură să frîngi,
 La capul meu cu grijă tu ramura s-o-ngropi,
 Asupra ei să cadă a ochilor tăi stropi;
 Simț-o-voi odată umbrind mormîntul meu...
 Mereu va crește umbra-i, eu voi dormi mereu.

Iar dacă împreună va fi ca să murim
 Să nu ne ducă-n triste zidiri de țintirim,
 Mormîntul să ni-l sape la margine de rîu,
 Ne pună-n încăperea aceluiași sicriu;
 De-a pururea aproape vei fi de sinul meu...
 Mereu va plînge apa, noi vom dormi mereu.

MA MÈRE, MA DOUCE MÈRE...

Ma mère, ma douce mère, des abîmes du temps
 Monte à moi ton appel dans le doux bruissement
 Des feuilles qui ~~frissonnent~~ au-dessus de ta tombe
 Et glissent des grands arbres enveloppés d'automne
 Dont les branches agitées me rappellent ta voix...
 Elles s'agitent à jamais et tu dors à jamais.

À ma mort, mon amour, il ne faut pas pleurer,
 Va seulement couper dans le tilleul sacré,
 Une branche embaumée que tu viendras planter
 Au sommet de ma tombe en y laissant couler
 Les larmes de tes yeux; et je ~~pourrais~~ sentir,
 Sans cesser de dormir, son ombre me couvrir.

Mais si le destin veut que nous mourions tous deux
 Qu'on nous épargne enfin les tristes cimetières,
 Qu'on nous creuse une tombe auprès d'une rivière
 Et qu'on nous mette ensemble dans une même bière.
 Tu seras à jamais couchée à mes côtés,
 L'eau bercera sans fin notre sommeil sans fin.

Traducere în limba franceză
 de J-Louis Courriol

O, MAMKA, SLADKÁ MAMKA...

Ó, mamka, sladká mamka, žhmly dávno zašlých čias
 šumením lístia stromov ma k tebe zve tvoj hlas;
 sponado krypty čiernej s hrobovou svätou
 agátov lístie spícha vetrom a jeseňou,
 ševelí z vetvie tíško - ťuť hlas tvoj šepotať...
 To stále budem šumieť, ty stále budeš spať.

Keď umriem, nepríď k rakve ni slzu vyroniť:
 halúzku z lípy svätej máš iba ulomiť,
 a na hrob starostlivo mne k hlave zasad ju,
 tam tvojich očí slzy nech na tú padajú.
 Ja budem ju raz cítiť na hrob mi tóňu stlať...
 Jej tieň rásť bude stále, ja stále budem spať.

Ak nás však smrť odrazu obidvoch uderí,
 tak nech nás neodvezú v múr smutný v cimiteri:
 no hrob nech vykopú nám, kde breh čnie nad potok,
 nech oboch v jeden vložia nás rakvy príbytok,
 ty navždy blízko hrude a budeš mi spočívať...
 A voda večne plakať a my dva večne spať.

Traducere în limba slovacă
 de Ivan Krasko

SCRISOAREA I

Cînd cu gene ostenite sara suflu-n luminare,
Doar ceasornicul urmează lung-a timpului cărare,
Căci perdelele-ntr-o parte cînd le dai, și în odaie
Luna varsă peste toate voluptoasa ei văpaie,
Ea din noaptea amintirii o vecie-ntreagă scoate
De dureri, pe care însă le simțim ca-n vis pe toate.

Lună tu, stăpîn-a mării, pe a lumii boltă luneci
Și gîndirilor dînd viață, suferințele întuneci;
Mii pustiri scinteiază sub lumina ta fecioară,
Și cîți codri-ascund în umbră strălucire de isvoară!
Peste cîte mii de valuri stăpînirea ta străbate,
Cînd plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate!
Cîte țărături înflorite, ce palate și cetăți,
Străbătute de-al tău farmec ție singură-ți arății!
Și în cîte mii de case lin.pătruns-ai prin ferești,
Cîte frunți pline de gînduri, gînditoare le privești!
Vezi pe-un rege ce-mpînzește globu-n planuri pe un veac
Cînd la ziua cea de mine abia cuget-un sărac...
Deși trepte osebite le-au ieșit din urma sorții,
Deopotrivă-i stăpînește raza ta și geniul morții;
La același gir de patimi deopotrivă fiind robi,
Fie slabi, fie puternici, fie genii ori neghiobi!
Unul caută-n oglindă de-și buclează al său păr,
Altul caută în lume și în vreme adevăr,
De pe galbenele file el adună mii de coji,
A lor nume trecătoare le înseamnă pe răboj;
Iară altu-mparte lumea de pe scindura tărăbii,
Socotind cît aur marea poartă-n negrele-i corăbii.
Iar colo bătrînul dascăl, cu-a lui haină roasă-n coate,
Intr-un calcul fără capăt tot socoate și socoate
Și de frig la piept și-nchêie tremurînd halatul vechi,
Iși infundă gîtu-n guler și bumbacul în urechi;
Uscățiv așa cum este, girbovit și de nimic,
Universul fără margini e în degetul lui mic,
Căci sub frunte -i viitorul și trecutul se încheagă,
Noaptea-adînc-a vecinicii el în șiruri o dezleagă;
Precum Atlas în vechime sprijinea cerul pe umăr
Așa el sprijină lumea și vecia într-un număr.

Pe cînd luna strălucește peste-a tomurilor bracuri,
 Intr-o clipă-l poartă gîndul îndărăt cu mîi de veacuri,
 La-nceput, pe cînd ființa nu era, nici neființă,
 Pe cînd totul era lipsă de viață și voință,
 Cînd nu s-ascundea nimica, deși tot era ascuns...
 Cînd pătruns de sine însuși odihnea cel nepătruns.
 Fu prăpastie? genune? Fu noian întins de apă?
 N-a fost lume pricepută și nici minte s-o priceapă,
 Căci era un întuneric ca o mare fără-o rază,
 Dar nici de văzut nu fuse și nici ochi care s-o văză.
 Umbra celor nefăcute nu-ncepuse-a se desface,
 Și în sine împăcată stăpînea eterna pace!...
 De teodat-un punct se mișcă...cel întîi și singur.Iată-l
 Cum din chaos face mămă, iară el devine Tatăl...
 Puctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba spumii,
 E stăpînul fără margini peste marginile lumii...
 De-atunci negura eternă se desface în făgii,
 De atunci răsare lumea, lună, soare și stihii...
 De atunci și pînă astăzi colonii de lumi pierdute
 Vin din sure văi de chaos pe cărări necunoscute
 Și în roiuri luminoase izvorînd din infinit,
 Sunt atrase în viață de un dor nemărginit.
 Iar în lumea asta mare, noi copii ai lumii mici,
 Facem pe pămîntul nostru mugunoaie de furnici;
 Microscopice popoare, regi, oșteni și învățați
 Ne succedem generații și ne credem minunați;
 Muști de-o zi pe-o lume mică de se măsură cu cotul,
 În acea nemărginire ne-nvirtim uitînd cu totul
 Cum că lumea asta-ntreagă e o clipă suspendată,
 Că-ndărătu-i și-nainte-i întuneric se arată.
 Precum pulberea se joacă în imperiul unei raze,
 Mii de fire viorie ce cu raza încetează,
 Astfel, într-a vecinicieii noapte pururea edincă,
 Avem clipa, avem raza, care tot mai ține încă...
 Cum s-o stinge, totul piere, ca o umbră-n întuneric,
 Căci e vis al neființei universul cel himeric...

In prezent cugetătorul nu-și oprește a sa minte,
 Ci-ntr-o clipă gîndu-l duce mii de veacuri înainte;
 Soarele, ce azi e mîndru, el îl vede trist și roș
 Cum se-nchide ca o rană printre nori întunecoși,
 Cum planeții toți îngheață și azvîrl rebeli în spaț
 Ei, din frînele luminii și ai soarelui scăpați;
 Iar catapeteasma lumii în adînc s-au innegrit,
 Ca și frunzele de toamnă toate stelele-au pierit;
 Timpul mort și-ntinde trupul și devine vecinicie,
 Căci nimic nu se întîmplă în întinderea pustie,
 Și în noaptea neființii totul cade, totul tace,
 Căci în sine împăcată reîncep-eterna pace...

.....
 Incepînd la talpa însăși a mulțimii omenegti
 Și suind în susul scării pîn' la frunțile crăiești,
 De a vieții lor enigmă îi vedem pe toți munciiți,
 Făr-a ști să spunem care ar fi mai nenorociți...
 Unul e în toți, tot astfel precum una e în toate,
 De asupra tuturor se ridică cine poate,
 Pe cînd alții stînd în umbră și cu inima smerită
 Neștiuți se pierd în taină ca și spuma nezărită -
 Ce-o să-i pese soartei oarbe ce vor ei sau ce gîndesc?...
 Ca și vîntu-n valuri trece peste trailul omenesc.

Fericească-l scriitorii, toată lumea recunoască-l...
 Ce-o să aibă din acestea pentru el, bătrînul dascăl?
 Nemurire, se va zice. Este drept că viața-ntreagă,
 Ca și iedera de-un arbor, de-o idee i se leagă.
 "De-oi muri - își zice-n sine - al meu nume o să-l poarte

Secolii din gură-n gură și l-or duce mai departe,
 De a pururi, pretutindeni, în ungherul unor crieri
 Și-or găsi, cu al meu nume, adăpost a mele scrieri!"
 O, sărmane! ții tu minte cîte-n lume-ai auzit,
 Că-ți trecu pe dinainte, cîte singur ai vorbit?
 Prea puțin. De ici, de colo de imagine-o făgă,
 Vre o umbră de gîndire, ori un petec de hîrtie;
 Și cînd propria ta viață singur n-o știi pe de rost,
 O să-și bată alții capul s-o pătrunză cum a fost?
 Poate vrun pedant cu ochii cei vîzui, peste un veac,
 Printre țomuri brăcuite așezat și el, un brac,
 Aticismul limbii tale o să-l pună la cîntari,

Colbul ridicat din carte-ți l-o sufla din ochelari
 Și te-o stringe-n două șiruri, așezându-te la coadă,
 In vro notă prizărită sub o pagină neroadă.

Poți zidi o lume-ntreagă, poți s-o sfărâmi...orice-ai spune

Peste toate o lopată de țărână se depune.
 Mina care-au dorit sceptrul universului și gânduri
 Ce-au cuprins tot universul încap bine-n patru scinduri...
 Or să vie pe-a ta urmă în convoi de-nmormîntare,
 Splendid ca o ironie cu priviri nepăsătoare...
 Iar deasupra tuturor va vorbi vrun mititel,
 Nu slăvindu-te pe tine...lustruindu-se pe el
 Sub a numelui tău umbră. Iată tot ce te așteaptă.
 Ba să vezi... posteritatea este încă și mai dreaptă.

Neputînd să te ajungă, crezi c-o vrea să te admire?

Ei vor aplauda desigur biografia subțire
 Care s-o-ncerca s-arate că n-ai fost vrun lucru mare,
 C-ai fost om cum sunt^{și} dinșii...Măgulit e fiecare
 Că n-ai fost mai mult ca dînsul.Și prostatecele nări
 Și le umflă origicine în savante adunări
 Cînd de tine se vorbește. S-a-nțeleș de mai nainte
 C-o ironică grimasă să te laude-n cuvinte.
 Astfel încăput pe mina a oricărui, te va drege,
 Rele-or zice că sunt toate cite nu vor înțelege...
 Dar afară de acestea, vor căta vieții tale
 Să-i găsească peste multe, răutăți și mici scandale -
 Astea toate te apropie de dinșii... Nu lumina
 Ce în lume-ai revărsat-o, ci păcatele și vina,
 Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sunt
 Într-un mod fatal legate de o mină de pămînt;
 Toate micile mizerii unui suflet chinuit
 Mult mai mult fi vor strage decît tot ce ai gîndit.

.....
 Între ziduri, printre arbori ce se scutură de floare,
 Cum revărsă luna plină liniștita ei splendoare!
 Și din noaptea amintirii mii de doruri ea ne scoate;
 Amorțită li-i durețea, le simțim ca'n vis pe toate,
 Căci în propria-ne lume ea deschide poarta-ntrării
 Și ridică mii de umbre după stînsul luminării...
 Mii pustiuri scînteiază sub lumina ta fecioară,
 Și cîți codri-ascund în umbră strălucire de izvoară!

Peste cîte mii de valuri stăpînireă ta străbate,
Cînd pluteşti pe mişcătoarea mărilor singurătate,
Şi pe toţi ce-n estă lume sunt supuşi puterii sorţii
Deopotrivă-i stăpîneşte reza ta şi geniul morţii!

PISMO

I

Kad, otežalih kapaka, uveče dunem u sveću,
 Samo se kucajâ sata po stazi vremena krêću,
 Zavese teške razmaknem i tad po celoj odaji
 Luna preko svega požudno srebrom zasjaji,
 Pa iz noći uspomena čitavu večnost domiva,
 Večnost bola teškog ko bol koji se sniva.

Luno, kraljice mora, što svodom sveta plivaš
 I život dajući mislima senkom bolove skrivaš;
 U tvome čistom svetlu hiljade pustinja sija,
 U sjaju ti mnoštvo gora treptaje izvora krijel
 Nad koliko se hiljada talasa protežu tvoje moći
 Kada nadlećeš more što besni u Svojoj samoći!
 Koliko cvetnih obala i tvrdjava koje posrebrî
 Tvoj čaroviti sjaj, otkrivaš samoj sebi!
 U koliko hiljada kuća ulaziš tiho kroz okno,
 Koliko čela posmatraš zamišljenih duboko!
 Vidiš kralja gde globus mrežom vekova opliće,
 I siromaška što misli na sutra koje sviće;
 I mada ih urna sudbine ne posla po istoj crti,
 Njima jednako vladaju - tvoj zrak i genije smrti;
 Pred istim ljudskim strastima ko robovi su jednaki
 I mudri i budale, i moćnici i nejakî!
 Dok neko pred ogledalom kovrdže svija u kosi,
 Drugi se sa istinama sveta i vremena nosi,
 Hiljade ljuspica skuplja sa listova odavno žutih
 I njihovu proleznu vrednost beleži sebi, i čuti;
 A treći medjama svet na tezi daščanoj deli
 I broji koliko su zlata brodovi morem razneli.
 Ti gledaš, učitelj stari u odeći bez sjaja,
 Umovanju se predaje i mislima bez kraja;
 Drščući stiska jaku od zime koja se puši,
 Kragnu na potiljak diže, pamukom puni uši;
 Slabašan kakav se čini, pogrbljen i bez značaja,
 U malom prstu drži tajne svemirskog beskrajâ,
 Jer se u čelu njegovom prošlo i buduće spaja,
 Jer noć duboku večnosti, nit po nit, starac razdvaja;
 Ko Atlas što nekad je nebo na grbaču dizao svoju,

Tako on večnost i svet drži u jednome broju.
 I luna dok obasjava gomile, tomove spisa,
 Preko hiljadu vekova vraća ga jedna misao,
 Na izvor, kad ne beše ni bića, ni nebića,
 Kada ne beše htenja, ni postojanja, ni žića,
 Kad, mada beše skriveno, ništa se nije krilo,
 Kad sve, od sebe shvaćeno, neshvaćeno je bilo.
 Šta beše? Bezdan? Il bespuće? Pučina beskrajnih sati?
 Mudroga sveta ne beše, ne beše ni uma da shvati,
 Jer tama gusta je bila, ko more bez zraka bleđa,
 Ne beše šta da se vidi, ne beše ni oka da gleda.
 Ni senka nestvorenog ne beše u tami dubokoj,
 I smiren u sebi samom vladaše večni spokoj!
 Ali odjednom se pokrenu - tačka... prva i sama.
 Samojoj sebi je otac, a majka joj Haosa tama.
 Ta prva tačka pokreta, od kapi pene manja,
 Bezgranični je vladar medjama postojanja...
 Otad se večna tama raslojava, red po red,
 I radjaju se mesec, stihija, sunce, svet...
 Od tada, pa do danas, nizovi skrivenih kosmosa
 Neznanim dolaze putem iz sivih dolina haosa.
 I u svetlim rojevima iz beskraja izviru potom,
 Vučeni ludom žudnjom za svetlom i životom.
 A u tom ogromnom svetu mi, deca moći nejake,
 Gradimo samo po zemlji neznatne mravinjake;
 Jedva primetni narodi, kraljevi, mudre glave,
 Iz veka u vek čekamo da našu snagu slave.
 Kratkotrajne smo mušice u svetu što stopom se meri,
 Vrtimo se u beskraju, nestalni u znanju i veri
 Da je sav ovaj svet samo trenutak bleđi
 Ispred kog mrak se prostire, i koga tama sledi.
 Kao prašina koja u carstvu zraka traje,
 Ko hiljade sićušnih zrna sa tim zrakom nestaje,
 I mi u ovoj tamnoj i neizmernoj noći
 Imamo tren i zrak koji će brzo proći...
 I čim nam zrak se ugasi senka nam tone u tamu,
 Jer svemir ovaj himerični san je nebića samo.

Mislima u današnjicā ne osta učitelj mudri,
 Napred, u buduće vekove vode ga umni puti;
 Sunce, kome se divimo, on vidi modro, bez žara,

Skriveno oblakom tamnim kao rana se zatvara,
 Lede se nebeska tela, i jure, buntovna, brza,
 Jer su ih sunce i sjaj iz svojih pustili uzda;
 A svodovi svih svetova potamneše, do jeze,
 I kao lišće jesenje nestaje redom zvezde;
 Mrtvo vreme se pruža, sve opet večnost biva,
 Jer ne zbiva se ništa sred prostora pusta i siva,
 I sve se ruši i čuti u noći praznoj, dubokoj,
 Jer opet, sam u sebi, počinje večni spokoj.

.....
 Polazeći od temelja brojnoga ljudskoga roda,
 I penjući se lestvama do sjajnog kraljevskog svoda,
 Sve mori, vidimo, tajna života sopstvenoga,
 A ne znamo reći ko više pati od bola svoga.
 Ko što je jedno u svemu, svi se u jednom slože,
 A iznad svih se uzdiže onaj ko ume i može,
 Dok druge, s mirom u duši, pokriva spokojna sena,
 I neprimetni nestaju ko sama nestvarna pena.
 Brine li sudbu šta žude duhovi mali i uski?...
 Ona ko vetar nad valima nadleće život ljudski.

Nek svet mu prizna vrednost slavom i stihovima...
 Al šta će mudrac stari od svega toga da ima?
 Besmrtnost, može se reći. Jer život se njegov, ceo
 Oko jedine misli ko puzavica spleo.
 "Kad umrem - govori sebi - ime će moje da šalje
 Vek veku kroz ljudska usta, i nosiće ga sve dalje,
 I večno, po celom svetu, u kutu nečijeg čela,
 Sačuvaće mi se ime, spašće se moja dela!"
 Jadničel! Zar ti pamtiš sve što si čuo po svetu,
 I sve što beše pre tebe, sve što si reko u letu?
 Od svega toga premalo. Slike tek poneka crta,
 Misli tek poneki pramen, ili hartija razdrta;
 A pošto ni sopstveni život napamet ne znaš ceo,
 Zar bi se drugi zbog tebe u traganju mučiti hteo?
 Možda će marljivac neki, bled, usred novoga veka,
 Okružen hrpama spisa, i sam ko hrpa neka,
 Jezika tvoga preciznost vagati, krtica stara,
 I prašinu iz tvojih knjiga brišući s naočara
 Pustiće da te spomene, zbijenog u dva-tri reda,
 Pri dnu ništavne stranice, njegova beleška bleđa.

Čitav svet možeš da gradiš, il rušiš... zaludne želje;
 Preko svega će pasti tek jedna lopata zemlje.
 Ruka koja je žudela svemira skiptar, i misli
 što svemir shvatiše ceo, medj čet'ri daske se stisli...
 Doći će i da te prate, u sjajnoj povorci, skrušeni,
 Do tvoga groba, s pogledom praznim i ravnodušnim...
 Patuljak iznad svih će se uzdići tad da besedi,
 Ne tebe da bi slavio,... već sebe uvis da preseli,
 U senci tvoga imena. To čeka te. Zašto kriti;
 I manje čak... Potomstvo će, misliš, pravednije biti?

Ne stigavši te, pomišljaš, slaviće te, jer tvoji su
 Dužnici, tapšaće, sigurno, tvom tankom životopisu,
 Kojim će dokazivati da posebno nešto i nisi,
 I zadovoljni biće svi, jer čovek običan ti si,
 I nisi veći od drugih. I nadimaće neskromno
 Na skupovima nozdrve, i s učenošću ogromnom
 O tebi će govoriti. I tu, uz podsmehe blede,
 Sporazumno će podsmehe kroz zube da ti iscede.
 Dospeš li nekom u ruke, po svom će da te sredi,
 Za sve što ne razume on, kazaće da i ne vredi...
 Ali pre svega pomno će po tvom životu da traži
 Mane i zablude tvoje, skandale, sukobe, laži,
 što svima sličnim te čine. Ali ne sjajne uspehe,
 Ni sjaj životu što daje, već samo krivnje i grehe,
 Posustalost, kolebanja, sve ono zlo što beše
 Sudbinski čvrsto vezano za šaku zemlje grešne;
 I spoticanja sitna sva duha koga izmoždise
 Od svega što si izmislio privlađiće ih više.

.....
 Kroz drveće što s grana nečujno cvet svoj trese
 Luna tiho medj zidove bogatstvo sjajno unese!
 Iz noći uspomena hiljade žudnji doziva;
 U njima utrnuo bol, ko bol koji se sniva;
 U našem sopstvenom svetu kapije luna širi
 I sveće kad se ugane ona nam senke oživi...
 U tvome čistom svetlu hiljade pustinja sija,
 U tvojim senkama šume treptaje izvora krijul

Nad kolko se hiljada talasa protežu tvoje moći
Kada ploviš kroz talase tog mora u samoći.
I sve što svetom se kreće po iste sudbine crti
Jednako svi tim vladaju tvoj zrak i genije smrti.

Traducere în limba sîrbocroată
de A.Gavrilov și Lj.Simović

București, Editura 1950, 172 p.

.....
 Voi sunteți urmașii Romei? Niște răi și niște famenii!

I-e rușine omenirii să vă zică vouă oamenii!

Și această ciură-n lume și aceste creaturi

Nici rușine n-au să ieie în smintitele lor guri

Gloria neamului nostru spre-a o face de ocară,

Îndrăznesc ca să rostească pin' și numele tău... țară!

La Paris, în lupanare de cinismă și de lene,

Cu femeile-i pierdute și-n orgiile-i obscene,

Acolo v-ați pus averea, tinerețele la stos...

Ce a scos din voi Apusul, când nimic nu de scos?

Ne-ați venit apoi, drept minte o sticlură de pomadă,

Cu monoclu-n ochi, drept armă bețigor de promenadă,

Vestejiți fără de vreme, dar cu creieri de copil,

Drept științ-avind în minte vre un vals de Bal-Mabil,

Iar în schimb cu-averea toată vrun papuc de curtezană...

O, te-admir, progenitură de origine romană!

Și acum priviți cu spaimă fața noastră sceptic-rece,

Vă mirați cum de minciuna astăzi nu vi se mai trece?

Când vedem că toți aceia care vorbe mari aruncă

Numai banul îl vinează și câștigul fără muncă,

Azi, când fraza lustruită nu ne poate îngela,

Astăzi alții sunt de vină, domnii mei, nu este-așa?

Prea v-ați arătat arama, sffșiind această țară,

Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară,

Prea v-ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,

Ca să nu s-arate-odată ce sunteți - niște mișei!

Da, câștigul fără muncă, iată singura pornire;

Virtutea? e-o nerozie; Geniul? o nefericire.

Dar lăsați măcar strămoșii ca să doarmă-n colb de cronici;

Din trecutul de mărire v-ar privi cel mult ironici.

Cum nu vii tu, Tepeș Doamne, ca punind mina pe ei,
Să-i împarți în două cete: în smintiți și în mișei,
Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni!

ИЗ "ТРЕТО ПИСМО"

.....
 Вие ли – на Рим потомци? – Вий, белязани с позора!
 Та човек се днес срамува да ви нарече и хора!
 А днес тая стъг надмнина, тая напаст за света,
 пред света за срам и присмех, със покварена уста
 осквернява твоята слава, тройто минало старинно,
 светлото ти име щом изрича, о Родино!

Там, в парижките вертепи, със очи пиянски, мътни,
 със момичета продажни и сред оргии безпътни,
 там вий младост и богатство пропиляхте на комар
 и какво от вас излезе, блудници без срам и дар?
 Ето, вместо оплодени и със знания в главата,
 върнахте се със монокъл и бастунче във ръката,
 всеки остарял без време, с ум – какъвто се родил,
 със едничката наука – някой валс от Бал-Мабил
 и с едничкото богатство – някой куртизански чехъл...
 О, потомци древноримски, поздравявам ви с успеха!

Днес вий срещате смутени погледа ни безсърдечен,
 чудите се, че лъжата днеска не минава вече?
 Днес, когато проумяхте, че зад думите ви дреме
 само жажда за парата, че трудът за вас е бремене,
 и от пищните ви фрази не остава ни следа –
 другите ви са виновни, тъй ли, драги господа?

О, вий своята Родина толкоз подло осквернихте
 и народа с хулна дума тъй безмилостно петнихте,
 но във злобния си присмех над език и праотци
 вий сами ни се открихте, с името си: подлещи!
 Да, трудът за вас е бремене, златото – единствен потик,
 всяка добродетел – глупост, дарбата – товар в живота,
 но поне на прадедите светлия покой щадете,
 та с насмешка да ви гледат през съня на вековете.

О, къде си Цепеш-Вода, где си да ги пипнеш сам,
да ги разделиш на луди и на подледи без срам,
и без милост да запалиш, отвратен и ядовит,
лудницата и затвора само със един кибрѝ!

Traducere în limba bulgară
de Iordan Stratiev

ADIO

De-acuma nu te-oi mai vedea,
Rămfi, rămfi cu bine!
Mă voi feri în calea mea
De tine.

De astăzi dar tu fă ce vrei,
De astăzi nu-mi mai pasă
Că cea mai dulce-ntre femei
Mă lasă.

Căci nu mai am de obicei
Ca-n zilele acele,
Să mă îmbăt și de scintei
Din stele,

Cînd degerînd atîtea dăți,
Eu mă uitam prin ramuri
Și așteptam să te arăți
La geamuri.

O, cît eram de fericit
Să mergem împreună,
Sub acel farmec liniștit
De lună.

Și cînd în taină mă rugam
Ca noaptea-n loc să steie,
În veci alături să te am
Femeie!

Din al lor trecut să apuc
Acele dulci cuvinte,
De care azi abia mi-aduc
Aminte.

Căci astăzi dacă mai ascult
Nimicurile-aceste,
Îmi pare-o veche, de demult
Poveste.

Și dacă luna bate-n lunci
Și tremură pe lacuri,
Totuși îmi pare că de-atunci
Sunt veacuri.

Cu ochii serei cei de-ntîi
Eu n-o voi mai privi-o...
De-aceea-n urma mea rămîi -
Adio!

ПРОЩАЙ !

Тебя мне больше не видеть,
Прощай же, бог с тобою!
Я не хочу тебя встречать -
Не скрою.

Живи, былого не виня,
Мне все теперь постыло:
Из женщин лучшая меня
Забыла.

Теперь уже не мой удел
Пьянеть, как в дни былые,
Когда от звездных искр пьянел
Впервые.

Когда я мерз, таясь, как тать,
Среди кустов сторожко,
Тебя надеюсь увидеть
В окошко.

Каким счастливым я бывал,
Вдвоем с тобой гуляя,
А месяц чары расточал,
- Сияя

Молил я втайне всей душой,
Чтоб ночь не прекращалась,
Чтоб женщина навек со мной
Осталась!

Под шорохи шагов ночных
Слова любви звучали.
Смогу ль теперь припомнить их?
Едва ли.

Когда мне слышать суждено
Тот лепет простодушный,
Он сказкой кажется, давно
Минувшей.

И если в зеркало озер
Луна глядит сквозь ветви,
Мне кажется, прошли с тех пор
Столетия.

Глазами первых вечеров
Мне на нее не глянуть...
Прощай! Должна во тьме веков
Ты кануть!

Traducere în limba rusă
de Iuri Kojevnikov

CE E AMORUL ?

Ce e amorul? E un lung
 Prilej pentru durere,
 Căci mii de lacrimi nu-i ajung
 Și tot mai multe cere.

De-un semn în trecut de la ea
 El sufletul ți-l leagă,
 Încît să n-o mai poți uita
 Viața ta întreagă.

Dar încă de te-așteaptă-n prag
 În umbră de unghere,
 De se-ntîlnește drag cu drag
 Cum inima ta cere:

Dispar și ceruri și pămînt
 Și pieptul tău se bate,
 Și totu-atîrnă de-un cuvînt
 Șoptit pe jumătate.

Te urmărește săptămîni
 Un pas făcut alene,
 O dulce strîngere de mîni,
 Un tremurat de gene.

Te urmăresc luminători
 Ca soarele și luna,
 Și peste zi de-atîtea ori
 Și noaptea totdeauna.

Căci scris a fost ca viața ta
 De doru-i să nu-ncapă,
 Căci te-a cuprins asemenea
 Lianelor din apă.

ЧТО ТАКОЕ ЛЮБОВЬ?

Любовь – причина, чтоб острее
 Казалась нам отрада,
 Ведь сколько горьких слез ни лей,
 А ей все больше надо.

Когда-то мимолетный знак,
 Чуть зримо дрогнули веки –
 И уж забыть ее никак
 Не можешь ты вовеки.

Но если ждет среди темноты,
 У притолоки стоя,
 Чтоб сбылись пылки мечты
 И повстречались двое,

Тогда земля и небосвод
 Исчезнуть вновь готовы
 И мир опять воссоздаст
 Одно ее лишь слово.

Недели чудится вокруг
 Шагов ее звучанье,
 Все помнишь о пожатье рук,
 Густых ресниц дрожанье.

Как солнце и луна, маня,
 Сияющие очи
 Преследуют среди бела дня
 И напролет все ночи.
 Ведь суждено: не утолить
 Всей жизнью жажды странной
 И спутанным любовью быть,
 Как водною лианой.

Traducere în limba
 rusă de Iuri Kojevni-
 kov

ȘI DACĂ...

Și dacă ramuri bat în geam
Și se cutremur plopilor
E ca în minte să te am
Și-n cet să te apropier.

Și dacă stele bat în lac
Adâncu-i luminându-l
E ca durerea mea s-o-mpac
Înseninându-mi gândul.

Și dacă norii deși se duc
De iese-n lăcu luna,
E ca aminte să-mi aduc
De tine-ntodeauna.

و إذا
=====

و إذا الغصون على الشيايبك تنحنه
و ترتجف أشجار الحور
فكى تبقى فى ذاكرتى
وأقربك قليلا منى

و إذا النجوم تلامس وجه البحيرة
و تغمسى* أعماق أعماقها
فكى أعزى آلامى و حزنى
و تصبح أفكارى صافيا

و إذا انقضت الغيوم الكثينة
و أطلّ القمر فى السماء* الصافية
فكى أتذكرك فى كل أزمان
و أفكر فىك بإمعان

ترجمة نينقولا دوريشان

Traducere în limba arabi
de Nicolae Dobrişan

A KDYŽ...

Když vítr stromy rozechvěl,
že do oken mi buší,
je mi, jak za tebou bych šel
a obraz tvůj měl v duši.

Když bijí hvězdy do hlubin,
až září voda tmavá,
je mi, jak řal by tížil miň,
jasnější byla hlava.

Když mraky odcházejí v dál
a lunou zbledne niva,
je mi, jako bych vzpomínal
na tebe odjakživa.

Traducere în limba cehă
de Vilém Závada

IF BRANCHES...

If branches tap my window-pane
And aspens quiver sear,
'Tis to remember you again
And slowly bring you near.

If stars are mirrored in the lake
And lighten it deep down
'Tis but to soothe my heartfelt ache
And all my grief to drown.

And if the gloomy clouds fly past
And let the moon's sphere rise
'Tis for my mem'ry to recast
The image of your eyes.

Traucere în limba engleză
de Anarei Bantaş

Si JAMAIS...

Si des branches viennent jamais
 À ma vitre frapper,
 Et que tremblent les peupliers,
 C'est pour t'empêcher de t'enfuir,
 De fuir un jour mon souvenir

Si les étoiles font glisser
 Au fond du lac leurs lueurs,
 C'est pour dérider mes pensées,
 C'est pour apaiser ma douleur,

Et si la lune dans le soir
 Perce les nuages épais,
 C'est pour t'empêcher de quitter
 Ma mémoire jamais.

Traducere în limba franceza
 de J-Louis Courriol

GLOSSA

Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate ;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate ;
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece,
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămii la toate rece.

Multe trec pe dinainte,
 În auz ne sună multe,
 Cine ține toate minte
 Și ar sta să le asculte ?...
 Tu așează-te deoparte,
 Regăsindu-te pe tine,
 Când cu zgomote deșarte
Vreme trece, vreme vine.

Nici încline a ei limbă
 Recea cumpănă-a gândirii
 Înspre clipa ce se schimbă
 Pentru masca fericirii,
 Ce din moartea ei se naște
 Și o clipă ține poate ;
 Pentru cine o cunoaște
Toate-s vechi și nouă toate.

Frivitor ca la teatru
 Tu în lume să te-nchipui :
 Joace unul și pe patru,
 Totuși tu ghici-vei chipu-i,
 Și de plînge, de se ceartă,
 Tu în colț petreci în tine
 Și-nțelegi din a lor artă
Ce e rău și ce e bine.

Viitorul și trecutul
 Sunt a filei două fețe,
 Vede-n capăt începutul
 Cine știe să le-nvețe ;
 Tot ce-a fost ori o să fie
 În prezent le-avem pe toate,
 Dar de-a lor zădărnicie
Te întrebă și socoate.

Căci acelorași mijloace
 Se supun cîte există,
 Și de mii de ani încoace
 Lumea-i veselă și tristă ;
 Alte măști, aceeași piesă,
 Alte guri, aceeași gamă,
 Amăgit atît de-adese
Nu spera și nu ai teamă.

Nu spera cînd vezi mișeii
 La izbîndă făcînd punte,
 Te-or întrece nătărăii,
 De ai fi cu stea în frunte ;
 Teamă n-ai, cîta-vor iarăși
 Între dînșii să se plece,
 Nu te prinde lor tovarăș ;
Ce a val, ca valul trece.

Cu un cîntec de sirenă,
 Lumea-ntinde lucii mreje :
 Ca să schimbe-actorii-n scenă,
 Te momește în vîrteje ;
 Tu pe-alături te strecoară,
 Nu băga nici chiar de seamă,
 Din cărarea ta afară
De te-ndeamnă, de te cheamă.

De te-ating, să ferî în laturi,
 De hulesc, să taci din gură ;
 Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
 Decă ştii a lor măsură ;
 Zică toţi ce vor să zică,
 Treacă-n lume cine-o trece;
 Ca să nu-ndrăgeşti nimică,
Tu rămîi la toate rece.

Tu rămîi la toate rece,
De te-ndeamnă, de te cheamă ;
Ţe e val, ca valul trece,
Nu spera şi nu ai teamă ;
Te întrebă şi socoate
Ce e rău şi ce e bine ;
Toate-s vechi şi nouă toate ;
Vreme trece, vreme vine.

SHAKUGHI

Toki ua sari, toki ua kitaru,
Subete ua furuku, subete ua ataraşi.
Aşiki ua nani, yoki ua nani,
Kokoro ni tazune, omoi hakare.
Nozomu nakare, oseruru nakare,
Yosuru nami ua yagate hiku nami.
Izanauarete mo yobarete mo,
Tuneni subete ni hiyayaka nare.

Toori sughiru hito no kazukazu,
 Kikoete kuru koe no kazukazu.
 Dare ga subute o obeete iyoo,
 Dare ga mimi o katamukeyoo.
 Hanarete koşi o orosu ga yoi,
 Soşite uaga mi o furikaere.
 Muimina zauameki o ũranuute
Toki ua sari, toki ua kitaru.

Peiseina şikoo no tenbin ua
 Karisome no şiauase o kazaru
 Tamayura no hoo e to
 Hari o futtari ua şinai.
 Uũrou tamayura no sono ato ni
 Arauareru no mo mata tamayura.
 Sore o kekereeta mono ni totte ua
Subete ua furuku, subete ua ataraşi.

Kono yononaka to yuu ghekiũoo no
 Kenbuũunin o kimekomu ga yoi.
 Arekore bakeru yaũu mo iru.

Omae ua sugao o yoku mitooşite,
 Naki uameite mo, donatte mo,
 Katasumi de hitori tanoşimi nagara,
 Rençiuu no ghei o mikiuameru,
Aşiki ua nani, yoki ua nani.

Mirai to kako ua
 İcimai no kami no uraomote.
 Sono yomikata o şitta mono ua
 Koto no ouari ni hajime o miru.
 Mukaşi no koto mo, saki no koto mo,
 Mina ghenzai no naka ni aru.
 Daga sorera subete no hakanasa o
Kokoro ni tazune, omoi hakare.

Oyoso ari to arayuru mono ua
 Onaji hoosoku no moto ni aru.
 İkusennen no mukaşi kara
 Tanoşikute mata kanaşii kono yo.
 Kamen ua kauari, şibai ua onaji,
 Koe ga čigatte, čioosi ua onaji.
 Damasareru no mo hodohodo ni
Nozomu nakare, osoruru nakare.

Nozomi o kakeru na, risşin şiusse no
 Uaza ua zokubutu no otenomono.
 Omae no hitai ni kirameku hoşi mo
 Ghesu ni ua mono no kazu de ua nai.
 Kouagaru na, rençiuu ga sesse to
 Ojighi o kauaşite ite mo
 Nakama ni hairoo nado to ua suru na.
Yosuru nami ua yagate hiku nami.

Ukiyo ua madouaşi no utagoe de

Ayaşi jubaku no uana o haru.
 Butai no yakuşia o kaeyoo to
 Omae o uzu no naka e obikiyoseru.
 Sono toki ua yoko e surinukero,
 Maçigatte mo aite ni naru na,
 Omae o miçi kara soresaseyoo to
Izanauarete mo yobarete mo.

Karada ga fure tara yarisugose,
 Nonoşirarete mo yarikaesu na.
 Teido ua oyoso şirete irukara
 Çiuukoku nado ua senu ga maşi.
 Iitai koto o iuasete oke,
 Şitai koto o sasete oke.
 Kokoro o ubauare nai yoo ni
Tuneni subete ni hiyayaka nare.

Tuneni subeteni hiyayaka nare,
Izanauarete mo yobarete mo.
Yosuru nami ua yagate hiku nami,
Nozomu nakare, osoruru nakare.
Kokoro ni tazune, omci hakare,
Aşiki ua nani, yoki ua nani.
Subete ua furuku, subete ua ataraşi.
Toki ua sari, toki ua kitaru.

Traducere în limba japoneză
 de Bumiya Haruya

GLOSSZA

Évek jönnek s elsietnek,
Minden ó, de új is minden.
Ami jó vagy rossz hitednek,
Azt latold eszményeidben.
Ne remélj, de ne is félj te,
Hab habokkal hömpölyög le;
Bármi vonz., ne fuss feléje,
Légy közömbös mindörökre.

Sok minden zsibong előtted;
Sok hazug szó, sok zivaj van,
Am e nyüggel ki vesződhet,
És ki hallgat rá e zajban?
Házó el, kerül ki messze,
S éned énedben leled meg,
Míg sivár morajba veszve
Évek jönnek s elsietnek.

Csak ne billenjen ki elméd
Mérlegének lenge nyelve
Ama percig, mely szerencsét
Színel álruhába rejtve,
Mely halálából fogan csak,
S egy rövid perc éveinkben;
Aki ezt belátta, annak
Minden ó, de új is minden.

Mintha színház volna, nézd te
Életünk komédiáit;
Ráismersz az e g y színészre,
Bárha négy szerepben ámit.
Mindegy, hogyha sír, veszekszik;
Féltre-zugból jól figyeld meg, -
Játékból majd kitetszik,
Ami jó vagy rossz hitednek.

Úgy tekints jövőre, múltra,
Mint egy lap két oldalára,
Látja jól, ki megtanulta,
Hogy a Vég: a Kezdet ágya;
Hisz' mi elmúlt vagy leendő,
Mint jelenkor él ma minden,
Lásd be, hogy minden veszendő,
Ezt latold eszményeidben.

Mindig egyképp szól a nóta,
S bárkit egyformán kíséret,
Hisz' már ezredévek óta
Gyászos és derűs az élet;
Újabb maszk avult szerepben,
Más ajak ismert igéje
Hányszor csalt meg életedben;
Ne remélj, de ne is félj te.

Ne remélj, ha latrok ezre
 A siker hídjára lépne,
 S holmi bíbfic tör helyedre,
 Bár szemedben csillog fényed;
 Ne félj, hiszen nemsokára
 Egymást tapossák a rögre,
 Köztük barát egy se várna;
 Hab habokkal hömpölyög le.

Mint szirén-dalt, úgy feszít ki
 Fény-hálót köréd az élet;
 Új színészként színre hívní
 Mély örvénybe húz le téged.
 Légy kemény és hajthatatlan,
 Mit se adj gazok cselére,
 Térj ki messze, járj magadban;
 Bármi vonz, ne fuss feléje.

Állj odébb, ha bárki vadál,
 Hogyha ócsárol, te halgass;
 Mit tehetsz okos szavakkal?
 Tudhatod, hogy rőfjük aljas;
 Hadd a szájjast, hadd fecsegjen,
 Törjön föl, kinek van ökle,
 Meg ne tántorodj szivedben;
 Légy közömbös mindörökre.

Légy közömbös mindörökre,
 Bármi vonz, ne fuss feléje;
 Hab habokkal hömpölyög le,
 Ne remélj, de ne is félj te.
 Azt latold eszményeidben,
 Ami jó vagy rossz hitedné;
 Minden ó, de új is minden;
 Évek jönnek s elsietnek.

Traducere în limba maghiară
 de Franyó Zoltán

GLOSA

Izvire vreme i ušću hita,
Sve je staro, novo je sve;
Šta je dobro a šta ne
 Najbolje samog sebe pitaj;
 Odbaci nadu, odbaci strah,
Što je val ko val prolazi,
Kada te mami i znak ti da
Na ravnodušnost svoju pazi.

Bezbroj stvari stigne do nas,
 Bezbroj odjeka u uhu plamti,
 Ko će sve to moći da pamti,
 Ko da sasluša svaki glas?
 Ti se povuci u tihu luku
 I traži sebe, za sebe pitaj,
 Kada kroz ovu hajku i buku
Izvire vreme i ušću hita.

Jezičak neka ne pokrenu
 Svoj misli tvojih terazije
 Ka nestalnome ovom trenu
 U kom se kratka sreća krije,
 Što se iz ropca, nikad pre,
 Njenoga radja i časak traje;
 Za onog ko je dobro poznaje
Sve je staro, novo je sve.

Ko gledaoca usred teatra
 Samoga sebe u svetu smatraj;
 Nek glumá jedan, il četvorica,
 Ti proniknućeš u njina lica,
 Bilo da plače, il da se žesti,
 U kutku svom se ne daj smesti,
 U njinoj veštini proceni pre
Šta je dobro a šta ne.

Leta prošla, buduća leta,
 Istoga lista lica su dva,

U kraju jasno vidi početak
 Svako ko dobro čitati zna;
 Doba su buduća i bivša u tvome
 Današnjem danu data i skrta,
 A o besmislu njihovome
Najbolje samog sebe pitaj.

Načinima se istovetnim
 Lako pokorava sve što traje
 I posle vremena tisućletnih
 Sve će da peva i da se kajje;
 Druge maske, a igra stara,
 Druga usta, a isti glas,
 I kad te život često vara
Odbaci nadu, odbaci strah.

Ne gaji nadu kad podlaci
 Mostom pobeđu dosežu smelu,
 Tebe će prestići i glupaci
 Čak i da zvezdu nosiš na čelu;
 Ne boj se, nagradiće se podlaci bučni
 Oreolom priznanja raznih,
 Ali ti im se ne priključi,
Što je val ko val prolazi.

Uz blagozvučnu pesmu sirena
 Svet sjajne mreže baca u tami
 I pošto glumce na sceni menja
 I tebe u centar bure mami;
 Ti prodji oka poniknuta,
 Nemoj da vidiš, nemoj da znaš,
 Ono što je kraj tvoga puta
Kada te mami i znak ti da.

Ako te ganu - beži od ljudi,
 Hule li, nek ti zanemi glas,
 Savete svoje nemoj da nudiš
 Kad već njihovu meru znaš;
 Nek svako kaže sve što bi hteo
 I neka svetom svako gazi,
 Da ništa ne bi zavoleo
Na ravnodušnost svoju pazi.

Na ravnodušnost svoju pazi,
Kada te mami i znak ti da.
Što je val ko val prolazi
Odbaci nadu, odbaci strah;
Najbolje samog seba pitaj
Šta je dobro a šta ne;
Sve je staro, novo je sve,
Izvire vreme i ušću hita.

Traducere în limba sîrbocroată
de A.Gavrilov și Lj.Simović

GLOSSA

Pasan horas, vienen horas,
Todo antiguo y nuevo es ;
Tú delibera y valora
Lo que malo y bueno es ;
Ni ilusión ni miedo sientas,
La ola como ola se va ;
Si te llaman, si te tientan,
Frío a todo quedarás.

Mucho pasa a nuestra vera,
 Mucho al oído sonó,
 ¿Recordar todo pudieras,
 Alguien todo lo escuchó?
 Tú vete un poco más lejos,
 A tí reencuéntrate ahora,
 Cuando con superfluos dejos
Pasan horas, vienen horas.

Y que no doble su aguja
 La balanza del pensar,
 Cuando la suerte la empuja
 Hacia la felicidad,
 Que de su muerte ha nacido
 Y poco dura, tal vez;
 Para quien la ha conocido
Todo antiguo y nuevo es.

Espectador como en teatro
 Piensa que en el mundo estás :
 Aunque uno actúe por cuatro
 Su rostro adivinarás,
 Y si hay llanto, si hay querellas
 Sólo busques tu placer,
 Y mira en la escena aquella
Lo que malo y bueno es.

El pasado, el porvenir
 Son caras de una moneda,
 Mira el principio en el fin
 Y que lo aprenda quien pueda ;
 Todo en el presente está,
 Lo que será y lo de otrora,
 Pero de su vanidad
Tú delibera y valora.

Fuesto que a medio^yiguales
 Se somete lo que existe,
 De tiempos inmemoriales
 La gente es alegre y triste;
 Cambia gana y decorado
 E igual obra se presenta,
 Tantas veces engañado
Ni ilusión ni miedo sientas.

No esperes, viendo malvados
 Que hacia el triunfo se atropellan :
 Los necios te habrán ganado
 Aunque te signe una estrella ;
 No temas, querrán empero
 De entre ellos mismos triunfar,
 No te hagas su compañero ;
La ola como ola se va.

Con un canto de sirena
 El mundo prende sus luces,
 Cambiando actores de escena.
 Vorágines te seducen ;
 Te vas sin que te sorprendan,
 Y ni siquiera hagas cuenta
 De lo que no está en tu senda
Si te llaman, si te tientan.

Si te tocan ponte lejos,
 Si te injurian mejor calles ;
 Qué quieres con tus consejos
 Si ya conoces su talla ;
 Digan lo que decir tienen,
 Va por el mundo el que va,
 Para que no te encadenen
Frio a todo quedarás.

Frio a todo quedarás
Si te llamen, si te tientan;
La ola como ola se va ;
Ni ilusión ni miedo sientas ;
Lo que malo y bueno es
Tú delibera y valora ;
Todo antiguo y nuevo es ;
Pasan horas, vienen horas.

Traducere în limba spaniolă
 de Omar Lara

TRECUT-AU ANII...

Trecut-au anii ca nori lungi pe Țesuri
Și niciodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-ncintă azi cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o-nșeninară,
Abia-nțesele, pline de-nțelesuri -
Cu-a tale umbre azi în van mă-mpresuri,
O, ceas al tainei, asfințit de sară.

Să smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o, suflet, ca din nou să tremuri
Cu mâna mea în van pe liră lunec;

Pierdut e totu-n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește-n urma mea ...mă-ntunec

WIE LANGHIN WOLKEN

Wie langhin Wolken über Felder ziehen,
 Vergingen Jahre, die nicht wiederkehren;
 Denn Märchen, Lieder, Rätsel, Bauernlehren,
 Die einst dem Knabenauge Glanz verliehen,

Die, voller Tiefsinn, doch des Sinns entbehren,
 Sind bar des Zaubers, drin sie einst gediehen;
 Verschwiegene Stunde, da die Lichter fliehen,
 Heut kann dein Dämmer nicht den Weg mir wehren.

Soll ich berühren toten Lebens Saiten,
 Mit neuen Schauern, Seele, dich entzückend?
 Umsonst wird meine Hand darüber gleiten.

Aus Jugendfernen schimmert's noch beglückend,
 Doch ist verstummt der süße Mund der Zeiten;
 Was war, das wächst; steht hinter mir erdrückend.

Traducere în limba germană
 de Konrad Richter

MINUŠE LETA

Ko poljem oblak dugi leto mine,
 Jedno za drugim u nepovrat kane,
 Jer neće više ushit da me gane
 Gatke i bajke[†], vere iz davnine.

Detinjem čelu što bi sjaj vedrine
 Značenja pune, ali jedva znane -
 Čašu tajanstva kada suton plane,
 Zalud me sena tvoja obavine.

Da zvuk ti otmen iz prošlog, živote,
 I trepetom da, dušo, udjem u te,
 Uzalud rukom po liri se glasim.

Krugom vidika mladost mi se ote
 I slatka usta inih doba čute,
 A vreme raste za mnom... Ja se gasim.

Traducere în limba sîrbocroa[†]
 de Vasko Popa și I. Balic

PASARON LOS AÑOS...

Pasaron años, cual nubes al viento,
 Y nunca volverán de su pasado,
 Pues no me encantan hoy, cual me han turbado
 Doinas, adivinanzas, magia, cuentos,

Que mi fuente de niño serenaron,
 Poco entendidos, llenos de sentidos.
 En vano hoy con tu sombra me has ceñido,
 Ay, hora del misterio en el ocaso.

Atrancar del pasado los sonidos,
 Hacerte, ay, alma, otra vez temblar,
 Mi mano en vano por la lira intento ;

Para la juventud todo se ha ido,
 Dulce boca de antaño muda está,
 Crece el tiempo tras mí... y me oscurezco!

Traducere în limba spaniolă
 de Omar Lara

VENETIA

S-a stins lumina falnicei Veneții,
 N-auzi cîntări, nu vezi lumini de baluri;
 Pe scări de marmură, prin vechi portaluri,
 Pătrunde luna, înălbînd părății.

Okeanos se plînge pe canale...
 El năma-n veci e-n floarea tinereții,
 Miresei dulci i-ar da suflarea vieții,
 Izbește-n ziduri vechi, sunînd din valuri.

Ca-n țintirim tăcere e-n cetate.
 Preot rămas din a vechimii zile,
 San Marc sinistru miezul nopții bate.

Cu glas adînc, cu graiul de Sibile,
 Rostește lin în clipe cadențate:
 "Nu-nvie morții - e-n zadar, copile!"

VENICE

Out is the life of Venice's grand time -
 You hear no songs or see the lights of balls;
 On marble stairs, through doors of banquet-halls,
 The moon flows in and whitens walls of lime.

On its canals, Oceanus now calls
 -Alone to be for ever in youth's prime;
 He would give breath to his bride sublime -
 He wails and strikes old walls with stormy squalls.

Throughout the city, graveyard hush prevails;
 A priest left over from the days of yore,
 San Marco weirdly strikes the hour of tales;

In Sibyl's tongue, his voice inspiring awe,
 His words are rhythmically cadenced wails:
 "Alas, the dead awaken nevermore!"

Traducere în limba engleză
 de Andrei Bantaș

SE BATE MIEZUL NOPTII...

Se bate miezul nopții în clopotul de-aramă,
Și somnul, vameș vieții, nu vrea să-mi iele vame.
Pe căi bătute-adeșea vrea mintea să mă poarte,
S-asamăn între-olaltă viață și cu moarte ;
Ci cumpăna gândirii-mi și azi nu se mai schimbă,
Căci între amîndouă stă neclintita limbă.

TOCAN LA MEDIANOCHE...

Suenan la medianoche las campanas de cobre,
Y el sueño, el aduanero de la vida no quiere
Cobrar de mí el derecho. Por vías recorridas
Muy a menudo quiere la mente conducirme,
Hacer comparaciones entre otra vida y muerte ;
Pero en mi pensamiento la balanza hoy no cambia,
Pues entre una y otra se halla inmóvil la aguja.

Traducere în limba spaniolă
de Omar Lara

PESTE VÎRFURI

Feste vîrfuri trece lună
Codru-și bate frunza lin,
Dintre ramuri de arin
Melancolic cornul sună.

Mai departe, mai departe,
Mai incet, tot mai incet,
Sufletu-mi nemîngăiet
Îndulcind cu dor de moarte.

De ce taci, cînd fermecată
Inima-mi spre tine-ntorn?
Mai suna-vei, dulce corn,
Pentru mine vreodată?

PŘES KOPCE

Les se chvěje v samé hloubi,
 luna září v noční tmě.
 Nedaleko v olšíně
 někdo na roh smutně troubí.

Jako z dálky tiše, snivé
 zní ta hudba zdušená.
 A má duše ztápená
 po smrti jen touží navě.

Proč mlčíš, když okouzlené
 srdce za tebou chce jít?
 Bude roh mi sladce znít
 ještě někdy v noci temné?

Traducere în limba cehă
 de Vilém Závada

UBER WIPFEL

Mond will über Wipfel steigen,
 Sanft der Wald sein Laub bewegt,
 Tönt, wie sich die Schwermut regt,
 Hornruf aus den Erlenweigen.

Will verschweben, will berschweben,
 Immer leiser klingt er schon,
 Lindert, tödlich süßer Ton,
 Alle Not in meinem Leben.

Warum schweigst du, da die Schwingen
 Meiner Seele sich die nahn?
 Süßer Hornruf, wirst du dann
 Wieder auch für mich erklingen?

Traducere în limba germană
 de Günter Deicke

TUNOBUE

Kozu

Mine o uataru tukikaghe,
 Kodači ua yasašikú ha o yusuru,
 Hannoki no eda no aida kara
 Tunobue ga monouku hibiku.

Nao haruka, nao harukani,
 Nao șizukani, sarani șizukani,
 Nagusamānu tamașii o
 Și e no omoi de nadameru yooni.

Naze yameruno, miuakuni
 Kokoro ga ubauareta sono toki ni ?
 Amai tunobue yo, ițu no hi ka mata
 Sono ne o kikasete kureru daroo ka ?

Traducere în limba japoneză
 de Sumiya Haruya

ZA VRCHOLY

Za vrcholy v obzor hôrny
sadá luna, háj sa chvie,
z halúz, kde čnie jelšovie,
znejú olivé zvuky horny.

Stále ďalej, tichšie, znovu
tichšie zneje horny zvuk...
v duši mojej plnej múk
mierni túhu v tichosť rovu.

Preč' mlčíš, keď okúzlené
erdce k tebe túži Inúť?
Budem ešte niekdy čuť,
sladká horna, tvoje znenie?

Traducere în limba slovacă
de Ivan Krasko

SOBRE CUMBRES

Sobre cumbres va la luna,
El bosque sus hojas danza,
Entre los alisos canta
Un cuerno su triste música.

Más lento, siempre más lento,
Lejos, lejos, lejanía,
La desolada alma mía
Se endulza en sueño de muertos.

¿Por qué callas si hechizado
Mi corazón vuelvo a ti?
¿Alguna vez para mí
Dulce cuerno habrás sonado?

Traducere în limba spaniolă
de Omar Lara

SOMNOROASE PĂSĂRELE ...

Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurele -
Noapte bună!

Doar izvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace;
Dorm și florile-n grădină -
Dormi în pace!

Trece lebăda pe ape
Între trestii să se culce -
Fie-ți fingerii aproape,
Somnul dulce!

Peste-a nopții feerie
Se ridică mîndra lună,
Totu-i vis și armonie -
Noapte bună!

ПТИЧКИТЕ СЪНЛИВИ

Към гнездата си, сънливи,
птичките се връщат вече
и сред вейките се скриват.
Лека вечер!

Притъмняла спи гората,
само извори нашепват,
сред градините цветята
спят, не трепват.

По водите плува лебед,
към тръстиките запътен.
Ангели да бдят над тебе
във съня ти!

И над тая нощ красива
месецът възлиза вече.
Всичка сън щастлив заспива.
Лека вечер!

Traducere în limba bulgară
de Iordan Stratiev

SENNE PTAKI

Senne ptaki, ptaki senne
 Wleczór w niązdkach swych świerłocą,
 Kryją głowy w krzaki ciemne.
 ...Dobrej nocy !

Zastygł czarny łór na czatach,
 Wzdycha woda w leśnym zdroju
 I śpi wśród pełen kwiatów.
 ...Śpij w spokoju !

Łatędziowi z nocną rosą
 Trzciny szum żaryka oczy.
 Niech ci aniołowie niosą
 Sen najśłodczy !

I feeria nocy płonie
 Przy księżycu. Sny się złocą
 Od pogody i harmonii.
 ...Dobrej nocy !

Traducere în limba polonă
 de Kazimiera Iżykowiczówna

CE TE LEGENI.,.,

- „Ce te legeni, codrurile,
 Fără ploaie, fără vînt,
 Cu crengile la pămînt?”
 - „De ce nu m-aş legăna,
 Dacă trece vremea mea!
 Ziua scade, noaptea creşte
 Şi frunzişul mi-l răreşte.
 Bate vîntul frunza-n dungă -
 Cîntăreţii mi-i alungă ;
 Bate yîntul dintr-o parte -
 Iarna-i ici, vara-i departe.
 Şi de ce să nu mă plec,
 Dacă păsările trec!
 Peste vîrf de fîmurele
 Trec în stoluri rîndurile,
 Ducînd gîndurile mele
 Şi norocul meu cu ele.
 Şi se duc pe rînd, pe rînd,
 Zarea lumii-ntunecînd,
 Şi se duc ca clipale,
 Scuturînd aripale,
 Şi mă lasă pustii,
 Vestejit şi amorţit
 Şi cu doru-mi singurel,
 De mă-ngîn numai cu el!”

(1917, decembrie)

POURQUOI TREMBLER...

-Pourquoi trembler, douce forêt,
 Lorsque ni pluie ni vent ne fait?
 -Comment ne tremblerais-je pas
 Quand le temps passe et s'en va?
 De jours courts en nuits trop longues
 Tout mon feuillage s'émonde.
 Le vent frappe les feuilles de biais,
 Il a chassé ceux qui chantaient.
 Le vent ne souffle que d'un côté,
 L'hiver est là, l'été, passé.
 Mes branches peuvent se ployer,
 Tous les oiseaux sont envolés.
 Par-dessus les arbres, à tire-d'aile,
 En nuées passent les hirondelles.
 Elles ont emporté mes pensées
 Et mon bonheur s'en est allé.
 Elles s'en vont, s'en vont, s'en vont,
 Obscurcissant tout l'horizon;
 À chaque hirondelle qui fuit
 C'est un instant qui s'enfuit.
 Elles m'ont toutes abandonnée,
 Elles m'ont toutes laissée sans un regret,
 Et seule à seule avec mon cœur
 En compagnie de ma douleur'.

Traducere în limba franceză
 de J-Louis Courriol

WALD, SAG, WARUM WIEGST DU DICH

"Wald, sag, warum wiegst du dich
 Und läßt ohne Wind und Regen
 Dein Gezweig den Boden fegen?"
 "Warum sollt ich mich nicht wiegen,
 Wenn die Stunden mir verfliegen!
 Nächte wachsen, Tage schwinden,
 Und mein Laub jagt mit den Winden,
 Wind, der durch das Herbstlaub streicht,
 Meine Sängerschar verscheucht.
 Sturmwind bläst jetzt übers Land,
 Winter herrscht, und Sommer schwand.
 Warum sollt ich mich nicht neigen,
 Wenn die Vogellieder schweigen,
 Über meinen Wipfel hin
 Schon die Schwalbenschwärme ziehn;
 All mein Glück und all mein Sinnen
 Tragen sie mit sich von hinnen.
 Wie sie fliehen Zug um Zug,
 Dunkelt es von ihrem Flug,
 Schwingendschlagend sind sie schon,
 Augenblicken gleich, entflohn,
 Und sie lassen mich hier kahl,
 Ganz verwüstet, welk und fahl,
 Mit der Sehnsucht nur allein.
 Um mein einziger Trost zu sein."

Traducere în limba germană
 de Alfred Kittner

POR QUÉ TE MECES...

- ¿ Por qué te meces, bosque,
 Sin lluvia, sin viento,
 Tus ramas descendiendo ?
 - ¿ Por qué no me mecería
 Si pasan las horas mías!
 Día cae, noche crece
 Y mi hojarasca decrece.
 Viento las hojas aparta
 Y mis músicos espanta ;
 Sopla el viento desde un lado,
 Aquí invierno, allá verano.
 ¿ Por qué no me he de doblar
 Si veo pájaros pasar!
 Arriba, sobre el ramaje,
 Golondrinas van de viaje
 Llevando mis pensamientos
 Y mi suerte, ellas, al viento.
 Se van, ya desaparecen
 Y el horizonte oscurecen,
 Cual instantes se van yendo,
 Sus alitas sacudiendo,
 Y a mí me dejan vacío
 Marchito y muerto de frío,
 ¿ Solo, solo con mi pena,
 Con ella, sólo con ella!

Traducere în limba spaniolă
 de Omar Lara

MAI AM UN SINGUR DOR

Mai am un singur dor :
 În liniştea serii
 Să mă lăsați să mor
 La marginea mării ;
 Să-mi fie somnul lin ,
 Şi codrul aproape,
 Pe-ntinsele ape
 Să am un cer senin,
 Nu-mi trebuie flamuri,
 Nu voi sicriu bogat,
 Ci-mi împletiți un pat
 Din tinere ramuri.

Şi nime-n urma mea
 Nu-mi plîngă la creştet,
 Doar toamna glas să dea
 Frunzişului vestic.
 Pe cînd cu zgomot cad
 Izvoarele-ntr-una,
 Alunece luna
 Prin vîrfuri lungi de brad,
 Pătrunză talanga
 Al serii rece vînt,
 Deasupra-mi teiul sfînt
 Să-şi scuture creanga.

Cum n-oi mai fi pribeag
 De-atunci înainte,
 M-or troieni cu drag
 Aduceri aminte.

Luceferi, ce răsar

Din umbră de cetini,

Fiindu-mi prieteni,

O să-mi zîmbească iar.

Va gene de patemi

Al mării aspru cînt...

Ci eu voi fi pămînt

În singurătate-mi.

KAM MË TEK NJË VULLNES ' .

Kam më tek një vullnes',
 Në heshtjen, a' të mugëtit
 Të më lëshoni të vdes
 Në buzën e detit.
 T'më jetë gjumi i bëtë
 Dhe pylli t'më jetë afër,
 Mbi të mëdhenj ujër
 Të kam një qiell i urtë !
 Me flamur, e, nes aja',
 Ark' pasur nuk kërkoj,
 Per më tharëni shtroj,
 Prej dëgjsh të reja !

Pas meje asnjikush
 Mes më qajë përballë,
 Vetëm vjeshtë të mbush'
 Fletët in' të ringjallë !
 Gjersa në zhurmë rrjedh
 Burimi vashdimisht,
 Hëna e dalë grarisht
 Më për artinjt' të bredh' !
 Këmbera të bjerë
 Erë e abranjes, acar'
 Bliri i shenjt, krenar
 Të fërgëllojë qdo herë !

Meqë s'do bredh lirisht
 Në t'ardhjen time,
 Do t'më mbusht' dashurisht
 Kujtime-kujtime...
 Afërdit' dalë natën vonë
 Sipër pyllit artinjsh lakuriq
 Daks mua që në siq .
 Do t'buzëqeshin për gjithmonë !
 Do t'vajtejë nga rënkime
 Kënga e detit, e
 Unë do të jem dhë
 Brënd zotëmine time...

Traducere în limba albaneză
 de Ion Arion și Marius Dobrescu

MÁM JEŠTĚ JEDNO PŘÁNÍ

Mám ještě jedno přání:
 až den se zešerí,
 chci býti pochovaný
 na mořském pobřeží.
 A sladký spánek snít
 poblíže u lesa,
 nad mořskou hládí mít
 blankytná nebesa.
 Netřeba žádné slávy
 ni rakve zdobané.
 Jen z větviček a z trávy
 chci lůžko spletené.

Ať nikdo nezavzdýchá
 za mnou na hrobě mém,
 nechť jenom podzim zticha
 zní v listí uvadlém.
 Když zašplounají vlny
 na vodě v potocích,
 nechť vyjde měsíc bílý
 a svítí v oblacích.
 V studeném větru noci
 ať zvon zaznívá tmou
 a lípy tozklenou si
 haluze nade mnou.

Nebudu člověk štvaný
 pak víc už od těch dob,
 horoucí vzpomínání
 se snese na můj hrob
 a hvězdy, které vyjdou
 ze stínu borovic,
 přáteli mými budou
 jim úsměv zjasní líc...

Ve zpěvu toužebném
zavzdychá moře mé
a já se změním v zem
v opuštěnosti své.

Traducere în limba cehă
de Vilém Závada

THE LAST WILL I'D HAVE

The last will I'd have:
 At evening's sweet calm,
 Let me die like a wave
 Beside sea's shore of balm.
 O, should be quiet my sleep
 And nearly the grove,
 Over the waters' hove
 My sky be cloudless, deep...
 For flags I'll no engage,
 Nor rich coffin request,
 Rather weave me a nest
 From twigs of tender age.

After my fadeaway,
 Don't lament my creature,
 The autumn only may
 Revive the withered nature.
 While incessantly flow
 The burns, with their tide,
 May troll the Moon slide
 Cross fir-tree's top may glow.
 May stormly strike the bell
 The evening's icy lee,
 The lime-tree over me
 To shake will fit well...

As more I'll never be
 Peregrinating once,
 Will lovingly bedight me
 The file of remembrance.
 Those morning Stars who rain
 From fir-trees silent ends,
 Being my genuine friends
 Will smile on me again.

Will moan for bitterness
The sea's severe song,
I'll be a clay among
My own wilderness...

Traducere în limba engleză
de Ion. Arion

JE N'AI PLUS QU'UN DÉSIR

Je n'ai plus qu'un désir:
 Que dans la paix du soir
 Qu'on me laisse mourir
 Et doucement dormir
 Tout près d'une forêt.
 Je voudrais à mes pieds,
 Couchée sous un ciel clair,
 La plage immense de la mer.
 Je ne veux pas de deuil
 Ni de riche cercueil,
 Que l'on me dresse un lit,
 Un lit de branches me suffit.

Point de larmes pour mon ombre
 Qu'on entende seulement,
 Dans la voix de l'automne et du vent,
 Le bruit lent des feuilles qui tombent.
 Dans le murmure des sources,
 Passent la lune douce,
 Glissant de cime en cime
 Par -dessus les sapins,
 Et, chargé du refrain
 Des sonailles au loin,
 Le vent froid de la nuit.
 Et qu'un tilleul ami
 Se penche sur mon lit.
 Plus jamais ne serai
 Exilé désormais.
 Et tendrement les souvenirs
 Pourront venir m'ensevelir
 Tout à loisir.
 Sous le couvert des sapins noirs,
 Les étoiles du soir
 Reviendront me sourire.
 Et les passions pourront rugir
 Dans l'âpre plainte de la mer,
 Solitaire, je serai terre,
 Terre retournée à la terre.

JOŠ JEDNU ŽELJU ZNAM

Još jednu želju znam
 U suton, kad mreti se mora,
 Pustite me da sam
 Umrem, na obali mora;

San moj neka se smiri
 Tu pokraj bliske šume,
 Nad vodama što šume
 Nek vedro nebo se širi.

Nije mi potrebna sahrana
 S kovčegom sjajnim i stegom;
 Ispletite mi na bregu
 Ležaj od mladih grana.

Nad odrom nek ne potrese
 Plač nikoga od vas,
 Samo nek lišću jesen
 Žutom podari glas.

Dok pada, uz šum sve jači,
 Voda bistroga vrela,
 Neka se mesec provlači
 Kroz duge vrhove jela.

Nek zvono razleže se
 Kroz hladan večernji vetar
 I granu lipa sveta
 Nada mnom nek zatrese.

I pošto ne mogu nemirno
 Da lutaⁿⁱ od veka do trena
 Sad će me zasuti jedino
 Toplina uspomena.

Zornjače koje zai~~kre~~
 Iz senki četinara
 Prijateljice iste
 Osmehom neka me zare.

Od strasti će kraj hridi
Da pesmom jeka noćni
Okean, a ja ću biti
Zemlja u svojoj samoći.

Traducere în limbă sîrbocroată
de Aurel Gavrilov și Lj.Simović

TENGO AÚN UN DESEO

Un deseo aún tuviera ;
 El día al terminar
 Déjadme que me muera
 A orillas de la mar ;
 Calmo sea el soñar
 Y cerca el bosque sea,
 Y en las aguas sin par
 Sereno cielo vea.
 No quiero yo banderas,
 Ni urna tapizada,
 Simple leche quisiera
 De ramas enlazadas.

Y detrás mío nadie
 Llore sobre mi tumba
 Sólo el otoño hable
 Por la hojarasca mustia,
 Mientras ruidosas caen
 Fuentes en seguimiento
 Que la luna resbale
 Sobre ramas de abeto.
 El cencerro atraviese
 El frío de la tarde,
 Y el tilo santo aviente
 Sobre mí su ramaje.

Y como peregrino
 De entonces no seré,
 Me hartará de cariño
 Lo que recordaré.

Luceros, que aparecen
A la sombra de abetos,
Siendo amigos que vienen,
Sonreirán de nuevo.
Gemirá apasionado
El cántico del mar...
Barro yo habréé quedado
Aquí en mi soledad.

Traducere în limba spaniolă
de Omar Lara

CRITICILOR MEI

Multe flori sunt, dar puține
 Rod în lume o să poarte,
 Toate bat la poarta vieții,
 Dar se scutur multe moarte.

E ușor a scrie versuri
 Când nimic nu ai a spune,
 Îngirînd cuvinte goale
 Ce din coadă au să sune.

Dar când inima-ți frămîntă
 Doruri vii și patimi multe,
 Ș-a lor glasuri a ta minte
 Stă pe toate să le-asculte,

Ca și flori în poarta vieții
 Bat la porțile gîndirii,
 Toate cer intrare-n lume,
 Cer vestimintele vorbirii.

Pentru-a tale proprii patimi,
 Pentru propria-ți viață,
 Unde ai judecătorii,
 Nendurații ochi de gheață?

Ah! atunci ți se pare
 Că pe cap îți cade cerul:
 Unde vei găsi cuvîntul
 Ce exprimă adevărul?

Critici voi, cu flori deșerte,
 Care roade n-ați adus -
 E ușor a scrie versuri
 Când nimic nu ai de spus.

НА МОИТЕ КРИТИЦИ

Много цветове разцъфват,
 ала всички плод не дават:
 пред вратата на живота
 колко много прецъфтяват!

Лесно стихове нарежда,
 който няма що да каже —
 ниже дума подир дума,
 звънка рима звънка дава.

Но когато във сърцето
 блянове и скъоби зреят
 и умът ти се заслушва
 в гласовете им, що пеят,

и когато те почукат,
 стигнали до мисълта ти,
 за да влязат във живота
 в стройна, звучна реч изляти,

де е съдник най-верен
 и окото безпощадно,
 що живота и скръбта ти
 ще отсъдят строго, хладно?

О, тогава сякаш сводът
 рухва в пропасти бездънни:
 дириш словото, в което
 истината да прозвънне!

Да, критици прецъфтели,
 скъден плод не дали даже
 лесно стихове нарежда
 който няма що да каже!

Traducere în limba bulgară
 de Jordan Stratiev

SARA PE DEAL

Sara pe deal buciumul sună cu jale,
 Turmele-l urc, stele le scapără-n cale,
 Apele plîng, clar isvorînd în fîntîne;
 Sub un salcîm, dragă, m-aștepți tu pe mine.

Luna pe cer trece-așa sfîntă și clară,
 Ochii tăi mari caută-n frunza cea rară,
 Stelele nasc umezi pe bolta senină,
 Pieptul de dor, fruntea de gînduri ți-e plină.

Nourii curg, raze-a lor șiruri despică,
 Streșine vechi casele-n lună ridică,
 Scîrțîie-n vînt cîmpăna de la fîntînă,
 Valea-i în fum, fluiere murmură-n stîină.

Și osteniți oameni cu coasa-n spinare
 Vin de la cîmp; toaca răsună mai tare,
 Clopotul vechi împlie cu glasul lui sara,
 Sufletul meu arde-n iubire ca para.

Ah! în curînd satul în vale-amuțește;
 Ah! în curînd pasu-mi spre tine grăbește:
 Lângă salcîm sta-vom noi noaptea întreagă,
 Dre întregi spune-ți-voi cît îmi ești dragă.

Ne-am răzima capetele-unul de altul
 Și suzîzînd vom adormi sub înaltul,
 Vechiul salcîm. - Astfel de noapte bogată,
 Cine pe ea n-ar da viața lui toată?

ABENDS AM BERG

Abends am Berg hörst du das Hirtengorn weinen,
 Herden ziehn auf, schimmernde Sterne erscheinen,
 Quellwasser schluchzt klar, in den Brunnentrog rauschend,
 Harrest du mein, unter dem Lindenbaum lauchend.

Sieh, wie der Mond hell und erhaben dort gleitet!
 Groß ist dein Blick auf das Laubdach geweitet,
 Sterne erglühn feucht auf azurenem Grunde:
 Sehnsuchtgetränkt, nachdenklich ist diese Stunde.

Wolken ziehn auf, Strahlen durchsprühn ihr Gewühle,
 Hütten im Mond ragen mit altem Gestühle,
 Knarrend im Wind schlenkert der Schwengel die Bürde,
 Rauch füllt das Tal, Flötenlaut tönt aus der Hürde.

Müde vom Feld, Sensen geschultert, die Mäher
 Kehren nun heim: klappert das Klopfbrett schon näher;
 Glocke und Zeit klingen im Abend zusammen -
 Aber mein Herz facht seine Liebe zu Flammen!

Warte nur, bald wird sich im Dorf nichts mehr regen,
 Warte nur, bald eil ich beschwingt dir entgegen,
 Unter dem Baum soll uns die Nacht ganz gehören,
 Stundenlang will Liebe und Treu ich dir schwören.

Haupt ganz an Haupt, innig verschlungen im Raume,
 Hoch überlaubt von diesem uralten Baume,
 Schlummern wir eini - In solcher Nacht entschweben,
 Wer gäbe nicht freudig dahin wohl sein Leben!

Traducere în limba germană
 de Alfred Margul-Sperber

EST A HEGYEN

Est a hegyen, - kürt szava bűg epedezve,
 Útban a nyáj, villan a csillagok ezre,
 Sír a kutak friss vize, csobban a mélyben;
 - Kedvesem, ott vársz egy akácfa tövében.

Felkel a hold, szent ez a fény, csupa pompa,
 Nagy szemed ott réved a ritka falombra,
 Harmatosan jön fel a csillag az égbe,
 Kebled a vágy, arcod a bű tűze érte.

Fellegeket tört sugarak nyila pásztáz,
 Vén erezzét nyújtja a holdba néhány ház,
 Roppan a kút gémje, a szél veri, rántja,
 Füstöl a völgy, furulya hív a karámba.

Pár kimerült férfi jön erre haszával,
 Döng az erős tőke, az estbe kiszárnyal,
 Régi harang kondul a távoli csendben,
 Ég a szívem, már csupa láng a szerelmem.

Már hamarost néma falunk is a mélyben,
 Már hamarost újra feléd visz a léptem;
 Reggelig ott fekvé tövén, az akácnak,
 Egyre csak azt suttogom én, hogy imádlak.

Míg fejünk összesimul, - mosolyogva
 Szunnyadozunk boldogan, együtt a lomha
 Nagy fa alatt. Mily gyönyörű árad az éjbe!
 Van, ki nem ad könnyen egy életet érte?

Traducere în limba maghiară
 de F. anyó Zoltán

LA STEAUA

La steaua care-a răsărit
E-o cale atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.

Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre.

Icoana stelei ce-a murit
Încet pe cer se suie:
Era, pe când nu s-a zărit,
Azi o vedem, și nu e.

Tot astfel când al nostru dor
Pieri în noapte-adîncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

K HVĚZDĚ

Modravá hvězda na nebi
je v dálce nedohledné.
Tisíce let je potřebí,
než světlo z ní k nám slétne.

Snad zhasla v popelavou šed
v té výši, jež se třpytí,
a záře její teprv teď
nášemu oku svítí.

Hvězda, když zbledne její svit,
jde nebem bez záření;
když plála - nebylo ji zřít,
když vidíme ji - není.

A naše touha stejně tak
se v černé noci ztratí.
Paprsek zhaslé lásky však
nám stále cestu zlatí.

Traducere în limba ceahă
de Vilém Závada

UP TO THE STAR

Up to the star that's just appeared
The journey's long, and so
For thousand years its light's careered
To reach us here, below.

It may have faded on its way
Of old, in blue spheres bright
Though only now its shining ray
Unfolds to this our sight.

The image of the star that died
Comes slowly to the fore;
It used to be when it would hide -
We see what is no more.

And likewise, while our yearning dove
Died in the deepest night,
The light of the extinguished love
Still follows us in flight .

Traducere in limba engleză
de Andrei Bantaș

FINO A DOVE ...

Fino a dove la stella è spuntata
 la strada da fare è assai lunga,
 un'età di mill'anni è passata
 perchè la sua luce a noi giunga.

Forse lei già si spense nel volo
 nelle ampie celesti distese
 e il suo raggio d'appena ora solo
 per rifulger all'occhio discese.

E' un'icona la stella perita
 che piano nel ciel s'incammina:
 non veduta quand'era esistita
 non c'è oggi ma appare vicina.

Anche il nostro comun sentimento
 svani nella notte profonda
 e il baglior dell'amore ormai spento
 c'insegue e oggi ancor noi circonda.

Traducere în limba italiană
 de Elio Moreno Satti

HOŞIKAGHE

Saşinoboru hoşikaghe
Sono tabiji ua haruka,
Hikari ga Čikyuu ni itaru made
Ikusenmannen ka.

Sookyuu no kanata de hoşi ua osoraku
Tooi mukaşi ni moeşukite ita,
Sono koosen ga ima yooyaku
Uarera no şiya ni haitte kita.

Şinda hoşi no omokaghe ga
Şizukani ukabi yuku sora.
Arişi hi ua miezu,
Mieru ima ua arazu.

Sono hoşi sanagara, akogare ga
Yoru no oku ni horobita ato,
Moeşukita ai no hikari ga
Oisugaru, ima mo nao.

Traducere în limba japoneză
de Sumiya Haruya

DO GWIAZDY

Do gwiazdy, której śledzimy bieg,
 Jest droga tak daleka,
 Że światło mknie niejednym wiekiem,
 Aż spotyka wzrok człowieka.

Może już dawno w drodze zgasł
 Jej żer w błękitnej dali,
 A dziś dopiero nadszedł czas,
 Że blask jej nam się pali.

Po niebie płynie gwiazdy ślad,
 Co zmarła od stuleci;
 Istniała, nim jej błysk tu padł;
 Dziś nie ma jej - a świeci.

Tak samo, gdy miłosny żal
 Rozwieje się w otchłenie,
 Za nami jeszcze w ciemną dal
 Zgasłe leńi kochanie.

Traducere în limba poloneză
 de Adam Weinsberg

DE CE NU-MI VII?

Vezi, rândunelele se duc,
 Se scutar frunzele de nuc,
 S-așează bruma peste vii -
 De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

Oi vino iar în al meu braț,
 Să te privesc cu mult nesăț,
 Să razim dulce capul meu
 De sinul tău, de sinul tău!

Ți-aduci aminte cum pe-atunci,
 Când ne primblam prin văi și lunci,
 Te ridicam de subsuori
 De-atâtea ori, de-atâtea ori?

În lumea asta sînt femei
 Cu ochi ce izvoresc scintei...
 Dar, oricît ele sînt de sus,
 Ca tine nu-s, ca tine nu-s!

Căci tu înseninezi mereu
 Viața sufletului meu,
 Mai mîndră decît orice stea,
 Iubita mea, iubita mea!

Tîrzie toamnă e acum,
 Se scutar frunzele pe drum
 Și lămurile sînt pustii...
 De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii!

PROČ NEJDEŠ JEN?

Vlaštovky letí do dále,
s ořechů listy spadaly.
Je každý hrozen ojíněn,
proč nejdeš jen, proč nejdeš jen?

Ó, pojď do mého objetí,
tak strašně chci tě viděti
i hlavu položit mám chuť
na tvoji hruď, na tvoji hruď.

Vzpomínáš ještě na ten čas,
kdy polem se mnou chodilas?
Často jsem bral tě za loket
a vzhůru zved a vzhůru zved.

Co tady na světě je žen,
jimž oči planou nad oheň.
Však ať se vynášejí seba výš,
je zastíníš, je zastíníš.

Neboť ty věčně znovu zas
zanášíš do mé duše jas,
krásnější hvězd a obláčku,
můj miláčku, můj miláčku.

Tak smutně podzim šelestí,
když listí padá na cesty
a s polí svezena je rež.
Proč nepřijdeš, proč nepřijdeš?

Traducers in limba cehă
de Vilém Závada

КОГДА ПРИДЕШЬ

Умчались ласточки на юг,
И желтый лист роняет бук,
Лозу бросает иней в дрожь, —
Когда придешь, когда придешь?

Приди в объятия опять,
Чтоб ненасытный взгляд унять,
Чтоб мог склонить главу свою
На грудь твою, на грудь твою.

Ты вспомни, как гуляли мы,
Взбирались вместе на холмы,
И я тебя на руки брал,
И целовал, и целовал.

Есть много женщин, чьи глаза
Нас ослепляют, как гроза...
Но не сравниться ни одной,
Мой друг, с тобой, мой друг, с тобой.

Ты освещала мне в тиши
Так долго жизнь моей души,
Прекрасней ты звезды любой,
О ангел мой, о ангел мой.

Traducere în limba
rusă de Iuri Kojevni-
kov

Но осень поздняя сейчас,
Под ветром лист пустился в пляс,
Поля пронизывает дрожь...
Когда придешь, когда придешь?

ТЕБЕ Ж НЕМА

У вирій ластівки знялись,
Горіх роняє бурий лист,
І на поля спішить зима,-
Тебе ж нема, тебе ж нема!

Прийди! До мене повернись,
Щоб міг я знову, як колись
На груди голову схилить
І відпочить, і відпочить!

Чи згадуєш минулі дні,
Як ми бродили вдалині?
Тебе я міцно обіймав
І цілував, і цілував...

Багато в світі є жінок,
Іх очі - спалахи зірок,
Та поряд з образом твоїм,-
Далеко їм, далеко їм!

Зорею світиш ти мені,
Мої ти освітила дні,
Тебе я кличу знов і знов:
"Моя любов, моя любов!.."

Вже пізня осінь на полях,
Кружляє листя по шляхах,
Лягає інеем зима,-
Тебе ж нема, тебе ж нема!

Traducere în limba ucraină
de V. Hurtovenko

KAMADEVA

Cu durerile iubirii
 Veind sufletu-mi să-l vindec,
 L-am chemat în semn pe Kama -
 Kamadeva, zeul indic.

El veni, copilul mindru,
 Călărind pe-un papagal,
 Avind zîmbetul făţarnic
 Pe-a lui buze de coral.

Aripi are, iar în tolbă-i
 El păstrează, ca săgeţi,
 Numai flori înveninate
 De la Gangele măreţ.

Puse-o floare-atunci-n arcu-i,
 Mă lovi cu ea în piept,
 Şi de-atunci în orice noapte
 Plîng pe patul meu deştept...

Cu săgeata-i otrăvită
 A sosit ca să mă certe
 Fiul cerului albastru
 Ş-al iluziei deşerte.

KAMADEVA

Par les souffrances de l'amour
 Voulant guérir mon coeur chagrin,
 J'app'lai dans mon sommeil Kama -
 Kamadeva, le dieu indien.

Il arriva, le fier enfant,
 En chevauchant un perroquet,
 Avec un sourire hypocrite
 Sur ses lèvres vermeilles, arquées.

Il a des ailes; son carquois
 Contient des fleurs empoisonnées
 Qu'il a cueillies dans le jardin
 Du lointain Gange vénéré.

Il banda l'arc, sa fleur partit
 Et dans mon coeur vint se ficher,
 Et depuis lors, nuit après nuit
 Je pleure sur ma couche éveillé...

Il est venu pour me châtier
 Avec sa flèche vénéneuse,
 Ce fils de l'immensité bleue
 Et de l'illusion trompeuse.

traducere in limba france:
 de Viorel Vişan

KAMADEVA

Daß den bittren Liebesschmerzen
 Meiner Seele Heilung werde,
 Rief im Traum ich Kamadeva,
 Indiens Gott, herab zur Erde.

Und er kam, ein stolzer Knabe.
 Ritt auf einem Papagei.
 Seiner Lippen listig Lächeln
 Zeigt mir, was sein Wesen sei.

Flügel hatt er, doch im Köcher,
 Statt der Pfeile zum Versand,
 Waren Blumen, giftgetränket,
 Von des mächtigen Ganges Strand.

Eine solche Blume schoß er
 Mit dem Bogen mir ins Herz,
 Und seither durchweint die Nächte
 Ich im heißem Liebesschmerz.

Mit dem giftgetränkten Pfeile,
 Strafend mich mit herbem Lohn,
 Kam des trügerischen Wahnes
 Und des blauen Himmels Sohn.

Traducere în limba germană
 de Maximilian W. Schroff

KAMADEVA

Ai ni itami o hikiukete
 Tamaşii o yomigaerasesoo to
 Yume no naka de Kama o yonda --
 Kamadeva o, Indo no kami o.

Kama ua kita, sassooto şita ano kodomo,
 Oomu ni matagaŕi,
 Sango no iro no kučibiru ni
 Omouaseburina emi o ukabete.

Se ni tūbasa, ya no kauari ni
 Ebira ni sasu ua
 Dai Ganjisu no
 Doku aru hana.

Hana o ippon yumi ni tugaete,
 Uataşi no mune o hata to ita,
 Sono toki kara ua yoru goto ni
 Nemurenu toko ni naku bakari...

Dokuya o tabasami
 Uataşi o koraşime ni yatte kita
 Are ua aozora to
 Uşurona ghen'ei to no musuko.

Traducere în limba japoneză
 de Sumiya Haruya

CĂRȚILE

Shakespeare! adesea te gîndesc cu jale,
 Prieten blînd al sufletului meu;
 Isvorul plin al cînturilor tale
 Îmi sare-n gînd și le repet mereu.
 Atît de crud ești tu, ș-atît de moale,
 Furtună-i azi și linu-i glasul tău;
 Ca Dumnezeu te-arăți în mii de fețe
 Și-nveți ce-un ev nu poate să te-nvețe.

De-aș fi trăit cînd tu trăiai, pe tine
 Te-aș fi iubit atît - cît te iubesc?
 Căci tot ce simt, de este rău sau bine,
 - Destul că simt - tot ție-ți mulțumesc,
 Tu mi-ai deschis a ochilor lumine,
 M-ai învățat ca lumea's-o citesc,
 Greșind cu tine chiar, iubesc greșala:
 S-aduc cu tine mi-este toată fala.

.....

SHAKESPEARE OR THE BOOKS.

Oh, Shakespeare, whom I sadly ponder oft
 Thou art the gentle brother of my soul;
 The wealthy springs of verse thou bringst aloft
 Leap to my mind - and I repeat them whole.
 Thus cruel art thou and yet so very soft;
 Thy words - a tempest - yet they gently roll;
 In God and thee man many faces sees:
 Thou tell'st us more than hosts of centuries.

If I had been coeval to thy rise
 Wouldst thou indeed have been so dear to me?
 What'er I feel, be it or wrong or wise
 - Suffice it that I feel - I owe to thee.
 'Tis thou alone that opened'st wide my eyes
 I read the world's great riddle with thy key
 Even if with thee I err, I love my fault:
 To be like thee's the glory I exalt.

Traducere în limba engleză
 de Andrei Bantaş

CU PENEUL CA SIDEFUL

Cu peneul ca sideful
Strălucește-o porumbiță,
Cu căpșorul sub aripă
Adormită sub o viță.

Si tăcere e afară.
Luminează aer, stele.
Mută-i noaptea -numai râul
Se frământă-n pietricele.

CON EL PENNE...

Con el penne madreperla,
la colomba ha scintillato
e col capo ben celato
dorme sotto il pergolato.

Il silenzio regna intorno.
Splende l'aër con le stelle.
Muta notte -Solo il rio
si dimena tra le pietre.

Traducere in limba italiana
de Elio Moreno Satti

ORICÎTE STELE...

Oricîte stele ard în înălțime,
 Oricîte unde-aruncă-n față-i marea,
 Cu-a lor lumină și ou scînteierea
 Ce-or fi-nsemnînd, ce vor - nu știe nîme.

Deci cum voiești tu poți urma cărarea.
 Fii bun și mare, ori pătat de crime,
 Același praf, aceeași adîncime,
 Iar moștenirea ta și-a tot: uitarea.

Parcă mă văd murînd...în umbra porții
 Așteaptă cei ce vor să mă îngroape...
 Aud cîntări și văd lumini de torții.

O, umbră dulce, vino mai aproape -
 Să simt plutînd deasupra-mi geniul morții
 Cu aripi negre, unede pleoape.

SO VIELE STERNE

So viele Sterne dort am Himmel brennen
 Und Wogen hier des Meeres Breite messen,
 Wer kann: woher sie sind, wozu und wessen,
 Aus ihrem Glitzern, ihrem Schein erkennen?

Sei denn vom Teufel, sei von Gott besessen,
 Magst Gutes tun, magst fort vor Scherzen rennen:
 Auch du wirst Staub, mußt dich von allen trennen
 Und hinterläßt, wie jeder Mensch, Vergessen.

Sterb ich nicht schon? Da, in des Torwegs Dunkel,
 Steht das Gefolge, lauscht den Sterbeliedern,
 Ich seh die Fackeln, höre das Gemunkel.

Komm näher, süße Nacht! Denn nichts erwidern
 Will ich dem Todesengel, dem Gefunkel
 Von schwarzen Schwingen trieft und feuchten Lidern.

Traducere în limba germană
 de Konrad Richter

DINTRE SUTE DE CATARGE

Dintre sute de catarge
Care lasă malurile,
Cite oare le vor sparge,
Vînturile, valurile?

Dintre pasări călătoare
Ce străbat pămînturile,
Cite-o să le-nece oare
Valurile, vînturile?

De-i goni fie norocul,
Fie idealurile,
Te urmează în tot locul
Vînturile, valurile,

Nenţeles rămîne gîndul
Ce-ţi străbate cînturile,
Zboară vecinic, îngîmfîndu-l,
Valurile, vînturile.

میهای ایمنسکو
=====

من مفات السواری
=====

من مفات السواری
القی تترك الشواطئ
کم ستحطّ بها یا تری
الرياح والأموّاج

من التطير القواطع
القی تطوّف فی الدنيا
کم ستفرّقها یا تری
الأموّاج و الرياح

إذا جریت وراؤ الحظّ
أو المثل العُلّیا
تلاحقک فی کلّ مکن
الرياح والأموّاج

فیر مفهومة تبقى الأکوار
القی تتخلّل أغانيک
تطير و ترتلها أبدا
الأموّاج و الرياح

Traducere în limba arabă
de Nicolae Debrigan

OF THE MASTS

Of the masts by thousands leaving
 Shores which many an ocean laves,
 O, how many will be shattered
 By the winds and by the waves?

Of the birds by thousands wandering
 Many a one a grave soon finds,
 While still hopeful it is driven
 By the waves and by the winds.

If to high ideals aspiring,
 Or the soul but fortune craves,
 Thou art driven wheresoever
 By the winds and by the waves.

Never understood the thought is
 That the song in wing'd words binds,
 Ever floating, far off echoed
 By the waves and by the winds.

Traducere în limba engleză
 de Petre Grimm

HUNDERTE VON MASTEN

Hunderte von Masten ragen,
 Die zur Fahrt die Segel schwellen,
 Wieviel werden wohl zerschlagen
 Von den Winden, von den Wellen?

Von den Wandervogelzügen,
 Die in weiter Ferne schwinden,
 Wieviel werden dort wohl liegen
 In den Wellen, in den Winden?

Alle, die an Träumen hangen,
 Deren Ziele Segel schwellen,
 Werden überall gefangen
 Von den Winden, von den Wellen.

Wirst wohl nimmer den Gedanken,
 Der dein Lied beseelt, ergründen,
 Ahnest ewig ihn nur schwanken
 In den Wellen, in den Winden.

Traducere în limba germană
 de Moses Rosenkranz

ЗНОВУ ЩОГЛИ ЗАЛИШАЮТЬ

Знову щогли залишають
Береги зажурені.
Скільки їх переламаять
Вітри, хвилі буряні.

Птиць жене зима сувора
У краї роздольнії.
Скільки їх утоплять в морі
Хвилі, вітри вольнії?

Щастя давнее забуду,
Почуття розбурені:
Підганяють в спину всюди
Вітри, хвилі буряні.

Не збагнути серця слово,
Пориви свавольнії...
Вічно шепчуть загадково
Хвилі, вітри вольнії.

Traducere în limba ucraineană
de T. Masenko

CREANGĂ

în : bulgară, engleză, franceză, italiană, rusă și ucraineană

AMINTIRI DIN COPILARIE

(Fragment)

Odată ,vara, pe-aproape de Moși,mă furișez din casă și mă duc,ziua-miaza-mare,la moș Vasile ,fratele tatei cel mai mare,să fur niște cireșe; căci numai la dînsul și încă la vr-o două locuri din sat era cîte un cireș varatic care se cocea-pălea de Duminica Mare,și mă chitesc eu în mine, cum s-o dau,ca să nu mă prindă.Intru mai întii în casa omului și mă fac a cere pe Ión , să ne ducem la scăldat.

-Nu-i acasă Ion,zise mătușa Mărioara;s-a dus cu moșu-tău Vasile,sub cetate, la o chiuă din Condreni,s-aducă niște sumani.

Căci trebuie să vă spun că la Humulești torc și fetele și băieții,și femeile și bărbații; și se fac multe giguri de sumani,și lăi și de noaten, care se vînd și pănură și cusute; și acolo pe loc,la negustori armeni,-veniți înadins din alte tîrguri:Focșani ,Bacău ,Roman,Tîrgu-frumos și de pe aiurea-precum și de pe la iarmaroace în toate părțile.Cu asta se hrănesc mai mult Humuleștenii,răzăși fără pămînturi,și cu negustoria din picioare: vite,cai,porci,oi,brînză,lină,oloiu,sare și făină de păpușoiu;sumane: mari, genunchere și sărdace;ițari,bernevici,cămeșoale,lăicere și scorturi inflori-te;ștergare de burangid alese și alte lucruri,ce le duceau luna în tîrg de vînzare s-au joia pe la minăstirile de maice,cărora le vine cam peste mîna tîrgul.

-Apoi dar,mai rămii sănătoasă,mătușa Mărioară!Vorba de dinioarea;și-mi pare rău că nu-i văru Ion acasă; că tare aș fi avut plăcere,să ne scăldam împreună...

Dar,în gîndul meu; Știi c-am nimerit-o?Bine că nu-s acasă;și de n-ar veni degrabă și mai bine-ar fi... Și scurt și cuprinzător sărut mîna mătușei luîndu-mi ziua bună,ca un băiet de treabă,ies din casă cu chip că mă duc la scăldat,mă șupuresc pe unde pot și cînd colo,ma trezesc în cireșul femeii, și încep a cărăbani la cireșe în sin; crude, coapte,cum se găseau.Si cum eram îngrijit și mă sileam să fac ce-aiu face mai degrabă,iaca mătușa Mărioara,c-o jordine în mîină,la tulpina cireșului!...

- Dar bine ,ghivole aici și-i scăldatul zise ea cu ochii holbați la mine; scoboară-te jos,tălharule,că te-oiu învăța eu!

Dar cum să te cobori ,căci jos era prăpădenie!Dacă vede ea și vede,ca nu mă dau,zvirride vr-o două -trei ori cu bulgări în mine,dar nu mă chiteste.Apoi începe a se aburca pe cireș în sus, zicînd:Stai, mă porcane, ca

te căpтуgește ea, Mărioara, acuși!... Atunci eu mă dau iute pe-o creangă mai spre poale, și odată fac: zup! în niște cînepă, care se întindea de la cireș înainte, și era crudă și pină la briu de naltă; și nebuna de mătușă Mărioara, după mine; și eu fuga iepurește prin cînepă și ea pe urma mea, pină la garaul din fundul grădinii, pe care neavînd vreme să-l sar, o cotigeam înapoi, iar prin cînepă, fugînd tot iepurește; și ea după mine pină-n dreptul ocolului, pe unde mi-era iar greu de sărit; pe de laturi, iar gard, și hîrsita de mătușă nu mă slăbea din fugă nici în ruptul capului! Cit pe ce să puie mina pe mine! Și eu fuga și ea fuga, și eu fuga și ea fuga; pină ce dăm cînepa toata palancă la pămînt; căci să nu spun minciuni, erau vr-o zece, douăsprezece prăjini de cînepă frumoasă, și deasă cum îi peria, de care nu s-au ales nimica! Si după ce facem noi trebușoara asta, mătușă nu știu cum se încilcește prin cînepă, ori se împiedică de ceva și cade jos. Eu atunci iute mă rasucesc într-un picior, fac vr-o două sărituri mai potrivite, mă asvîrl peste gard de parcă nici nu l-am atîns și-mi pierd urma, ducîndu-mă acasă și fiind foarte cuminte în ziua aceea...

Dar mai îndesară, iaca și moș Vasile, cu vornicul și pasnicul, striga pe tata la poartă îi spun pricina și-l cheamă să fie de față, cînd s-a ispași cînepa și cireșele- căci drept vorbind; și moș Vasile era un cirpanos și-un puui de zgîriele -brînză, ca și mătușă Mărioara. Vorba ceea: Au tunat și i-au adunat. Inșă degeaba mai clămpănesc eu din gură; cine ce are cu munca omului? Stricăciunea se făcuse, și vinovatul trebuia să plătească. Vorba ceea: Nu plătește bogatul ci vinovatul! Așa și tata, a dat gloabă pentru mine, și pace bună. Și după ce-a venit el rușinat de la ispașă, mi-a tras o chelofaneala ca aceea, zicînd:

-Na ! satură-te de cireșe! de-amu să știi că ți-ai mîncat lăftiria de la mine, spînzuratule! Oare multe sticăciuni am sa mai plătesc eu pe urma ta?

SOUVENIRS D'ENFANCE

(Fragment)

Une fois, l'été, peu avant la fête des Mos^I, je me faufile hors de la maison et je vais, en plein midi, chez l'oncle Vasile, voler des cerises. En effet, il n'y avait que chez lui et dans deux ou trois autres endroits du village qu'on trouvait de ces cerisiers, dont les fruits commençaient à la Pentecôte. Et je me demandais en moi-même comment faire pour ne pas être pris. J'entre d'abord dans la maison et je fais semblant d'être venu chercher Ion pour aller nous baigner.

-Il n'est pas à la maison, Ion, dit la tante Mărioara, il est allé avec ton oncle Vasile du côté de la Citadelle, au moulin à foulon de Condreni, pour chercher des pièces de laine.

Il faut d'abord que je vous dise qu'à Humulești tout le monde file: filles et garçons, hommes et femmes; et il se fait force pièces de bure de laine de jeunes brebis, blanche et grise, qui se vendent soit en pièces, soit confectionnées, tantôt sur place, à des marchands arméniens qui viennent exprès de Focșani, Bacău, Koman, Tîrgu-Frumos ou d'ailleurs encore, tantôt dans les foires. C'est surtout de cela que vivent les gens d'Humulești - razăși² sans terres - de cela et de leur petit négoce: boeufs, chevaux, cochons, moutons, fromage, laine, huile, sel et farine de maïs; saies longues ou courtes, pantalons, braies, chemises sans couture, tapis et tentures à fleurs; serviettes de soie grège brodées de fleurs; et toutes sortes de choses encore qu'on allait vendre le lundi au marché ou le jeudi dans le couvent des bonnes sœurs, pour qui le marché était un peu loin.

-Alors, au revoir, portez-vous bien, tante Mărioara! J'étais venu pour ça. Dommage que mon cousin Ion ne soit pas ici; ça m'aurait fait rudement plaisir de nous baigner ensemble!... Mais je me disais: eh bien, je suis tombé à pic! Heureusement qu'ils ne sont pas à la maison, et s'ils ne revenaient pas trop vite, ça serait parfait...

Bref, je baise la main de ma tante, je prends congé d'elle comme un garçon bien sage. Je sors de la maison comme quelqu'un qui soi-disant va se baigner, je me faufile par où je peux, et tout d'un coup me voilà sur la cerisier de la bonne femme, et je commence à me frotter des cerises dans la chemise, vertes

¹ Le samedi, veille de la Pentecôte;

² Jadis, paysans affranchis des servitudes féodales et possédant de petites propriétés.

mûres, comme ça se trouvait. Et comme j'étais pas tranquille et que je me dépêchais tant que je pouvais, voilà que j'aperçois tante Mărioara, une badine à la main, au pied du cerisier...

-Ah, c'est comme ça, sacré diable, c'est ici que tu te baignes? dit-elle-, en me regardant d'un air furibond. Descends, bandit, je vais t'apprendre, moi! Mais comment descendre? J'étais fichu, en bas! Voyant que je ne bouge pas, v'là! elle me lance deux ou trois mottes, mais sans me toucher. Alors, elle commence à se hisser sur le cerisier en criant:

-Attends, cochon, elle va te mettre la main dessus, Mărioara!

Alors moi, je saute vite sur une branche basse, et tout d'un coup, hop! me voilà dans du chanvre qui s'étendait au pied du cerisier - du chanvre vert, haut jusqu'à la ceinture. Et cette folle de tante Mărioara qui me court après. Et moi de bondir comme un lièvre à travers le chanvre, elle à mes trousses jusqu'à la palissade au fond du jardin. N'ayant pas le temps de sauter, je fais un crochet pour revenir dans le chanvre et je continue à galoper comme un lièvre; elle me poursuit jusqu'à la hauteur de l'enclos. Là encore, c'était dur de sauter; de tous côtés, la clôture, et cette vilaine tante qui ne se serait arrêtée de me pourchasser pour tout l'or du monde! Elle a bien failli m'attrap-

per! Et je cours, et elle court, et je cours toujours, et elle court toujours, si bien que nous avons piétiné tout le chanvre. Sans mentir, il y avait bien dix ou douze perches de beau chanvre, dru comme une brosse, dont on n'a rien pu tirer... Ce joli travail une fois terminé, ma tante, je ne sais pas comment, s'empêtra dans le chanvre ou dans quelque autre chose, et là voilà par terre. Alors, moi, je pivote sur un pied, je fais deux bons sauts, m'élançant par-dessus la palissade presque sans la toucher et disparaissant sans demander mon reste. Je suis rentré chez nous, et ce jour-là j'ai été d'une sagesse!...

Seulement, vers le soir, voilà l'oncle Vasile qui s'amène avec le maire et le garde. Ils appellent mon père à la porte, lui racontent l'histoire, et le citent pour assister à l'estimation du dommage en chanvre et en cerises. A vrai dire, l'oncle Vasile était, lui aussi, un pingre et un grippe-sou, tout comme ma tante Mărioara. On le dit bien: qui se ressemble s'assemble! Mais à quoi bon discuter? Chacun est maître de sa récolte. Le dégât était commis, le coupable devait payer. Comme on dit: c'est pas le solvable qui doit payer, mais le coupable. Papa a payé les pots cassés pour moi, un point c'est tout. Et quand il est revenu, tout confus de l'estimation, il m'a flanqué une de ces volées, en me disant:

-Tiens! bouffes-en, des cerises! Maintenant, c'est fini d'avoir confiance en toi, pendar! Alors, tu m'en feras encore payer beaucoup, des dégâts?

Traducere în limba franceză
de Yves Augé și Elena Vianu

RICORDI D'INFAZIA

(Frammento)

/.../ Una volta, d'estate, verso i Morti¹, me la svigno di casa e me ne vado, in pieno mezzogiorno, da zio Basilio, fratello maggiore del babbo, a rubare un po' di ciliegie; perché soltanto da lui e in altri due o tre posti, nel villaggiom c'erano ciliegi staterocci, uno qui uno lì, che cominciavano a maturare per la Pentecoste. E penso penso come rigirlarla, che non mi prendano: entro prima in casa sua, e mi dò l'aria di cercare Gianni, per andare a fare un bagno.

'Non è a casa Gianni' disse zia Marietta, 'è andato con tuo zio Basilio sotto la cittadella, a una gualohiera (del paese) di Condreni, per prendervi certi pannilani'.

Perché devo dirvi che a Humulest filano e ragazze e giovinetti, e donne e uomini; e si fanno molte pezze di bigelli bianchi e grigi e neri, che si vendono e grezzi e già lavorati in mantelli, sia lì sul posto a commercianti armeni, venuti appositamente da altri borghi - da Focsciani, Bacău, Roman, Târgu-Frumos e da più lontano, - sia anche per le fiere, in tutte le parti. Con questo soprattutto si guadagnano il pane gli Humulesteni, coltivatori a corto di terre e venditori ambulanti di bovini, cavalli, porci, pecore, formaggio, lana, olio, sale e farina di granturco; di mantelli lunghi, o fino al ginocchio, o corti; di calzon² tessuti più o meno finemente, di camicioni, di pedane e tappeti a fiori, di zendali di seta grezza arabescati e di altre cose che portavano al mercato del lunedì, o al giovedì ai monasteri, perché alle monache

¹La vigilia della Pentecoste, per gli ortodossi.

²Stretti, bianchi, come portano i contadini.

riesce scomodo il mercato.

'E allora statemi bene, zia Marietta! Non fa niente; soltanto mi rincresce che non sia a casa il cugino Gianni, ch  avrei avuto piacere di fare il bagno con lui'. Ma fra me: 'Sai ch    andata bene?   una fortuna che non sono a casa; e se non tornassero presto, sarebbe ancor meglio...'

E svelto svelto, prendendo congedo, bacio la mano alla zia, da ragazzo beneducato; esco di casa come per andare al bagno, m'infilo per dove posso ed eccomi d'un tratto sul ciliegio della zia; e comincio a caccarmi nella camicia ciliegie acerbe, mature, alla rinfusa. E mentre mi affannavo e mi sforzavo di far tutto in gran fretta, ecco zia Marietta con un bacchio in mano, ai piedi del ciliegio!

'Ma via, demonio, qui dunque fai il bagno?' disse, sgranandomi gli occhi addosso. 'Scendi gi , brigante, ch  t'insegner  io!'

Ma come scendere, se gi  m'aspettava il finimondo! Quando vede e si convince che gi  non vade, svirr! due o tre volte a buttarmi zolle, ma non mi coglie; poi comincia a rampare su per il ciliegio, dicendo: 'Aspetta, porcaccio, che ora ti copre di botte Marietta!'. Allora io mi lancia svelto su un ramo pi  basso e d'un tratto faccio pumfete nella canapa che si stendeva davanti al ciliegio, immatura e alta fino alla cintola. E quella matra di zia Marietta dietro; e io via come una lepore per la canapa, e lei alle calcagna, fino allo steccato in fondo all'orto; di saltarlo non avevo tempo, per cui svoltavo di nuovo indietro per la canapa sempre a gambe levate, con lei dietro fin davanti alla chiudenda, dove di nuovo mi era difficile saltare; e ai lati, ancora lo steccato - e quell'arpia di zia, che non se la sognava neppure di cessare di rincorrermi! E corri che ti corri, e io e lei, finch  riduciamo

tutta la canapa in stecchi a terra; e non dico bugie, erano dieci o dodici pertiche di canapa bella e folta come una spazzola, di cui non si salvò nulla. Quando ormai il nostro bel compito era finito, la zia non so come s'impiglia nella canapa, o inciampa in qualcosa, e casca; io allora svelto mi bilancio su un piede, faccio due salti come si deve, mi slancio oltre lo steccato senza nemmeno toccarlo, e non lascio traccia di me, tornando a casa e standomene buono buono tutto quel giorno...

Ma verso sera, ecc o qui zio Basilio, col sindaco e la guardia: chiamano il babbo al cancello, gli espongono il reclamo e gl'ingiungono di trovarsi presente, quando si fisserà il risarcimento per la canapa e le ciliegie, perché, a dir vero, anche zio Basilio era un pidocchioso, un pelagrilli come zia Marietta. Ha ragione il proverbio: Dio li fa e poi li accoppia. Ma a che mastico ancora scuse? Chi può metter bocca in casa d'altri? Chi aveva fatto il male doveva pagare, come dice il proverbio: non paga il signore, ma il peccatore. Così anche il babbo sborsò l'ammenda per me, e zitti lì; poi, quando tornò tutto vergognoso dall'aver versato l'indennizzo, mi diede una pestata, ma di quelle famose, dicendo:

' To', stuccati di ciliegie! D'ora innanzi, sappilo, non ci cascherò più a fidarmi di te, pendaglio da forza! O che dovrò pagare ancora molti danni per colpa tua?'

.....

Traducere în limba italiană
de Anna Colombo

MEMORIES OF MY BOYHOOD

(Excerpt)

It was summer time round about the Moși festival when I slipped out of the house and went, in broad daylight, to uncle Vasile's, father's eldest brother, to steal cherries; for in his garden there stood a cherry tree the fruit of which used to ripen about Whit Sunday. I made very careful plans so as to get the cherries without being caught.

First I brazenly went into my uncle's house and asked if I could go swimming with me.

"He's not in," aunt Mărioara said. "He's gone with your uncle, on the road by the Castle, to a fulling mill at Godreni to fetch back some coarse cloth."

By the way, I ought to tell you that in Humulești the spinning was done by girls and boys, women and men; and the village made many rolls of cloth and homespun of grey wool which were sold by the yard or made up into garments to Armenian merchants who came for the purpose from other towns: Focșani, Bacău, Roman, Târgu Frumos or elsewhere. The inhabitants of Humulești lived chiefly by this. They were landless free peasants and itinerant merchants, trading in cattle, horses, pigs, sheep, cheese, wool, oil, salt and maize flour; cloth coats - big ones, reaching down to the knees, and short ones, tight trousers, night gowns; carpets, either square with floral designs or narrow runners; spreads made of local silk with woven patterns and other sundry things.

"Well then, God be with you, aunt Mărioara! And as I was saying I'm sorry cousin Ion is not in for I'd have loved to have gone swimming with him."

But I said to myself: "I've done it. A good thing they're not in, and if they don't turn up soon, so much the better." And to cut a long story short, I kissed my aunt's hand, took my leave like a dutiful boy, left the house and pretended to go to the bathing-place, but by clever dodging one way and another I found myself in the good woman's cherry tree and started putting cherries into the front of my shirt, ripe and unripe, just as they came to hand. As I was

anxiously hurrying on with the job as quickly as I could, I suddenly saw aunt Mărioara with a rod in hand, under the cherry tree!

"You devil, so this is how you go swimming, is it?" she said, her eyes fastened on me. "Come down, you thief, and I'll learn you!"

But how should I climb down when hell and destruction were down below at the foot of the tree? When she saw that I would not budge, two or three clods of earth came whizzing through the air at me but missed. Then she started hoisting herself up the tree saying: "Wait, you swine, you, she'll yet be the death of you, will Mărioara, and pretty soon too!" Upon this I swung down on to a branch nearer the ground and all of a sudden I jumped slap into some hemp that was growing beneath the cherry tree; it was still green and waist high. That crazy aunt Mărioara rushed after me, and I ran like a hare across the field of hemp with her at my heels to the fence at the bottom of the garden, but I'd no time to get over it, so back I turned, still across the hemp field, still running like a hare, with my aunt on my tracks, back to the cattle yard where again it was difficult to jump out, for there were fences everywhere along both sides and that skinflint of an aunt would not stop chasing me for the life of her! She very nearly laid hands on me! I went on running and she went on chasing, and between us we trod the whole field of hemp flat, and truth to tell, there were about ten or twelve prăjini of fine hemp as thick as a brush all ruined! And when we had done that bit of a job, my aunt somehow got tangled up in the hemp or stumbled against something and she went down. I then suddenly switched round like a swivel, took a couple of running jumps and vaulted over the fence without touching it, doubled back to cover my track, went home and was very good for the rest of the day.

But later that evening, along came uncle Vasile with the mayor and the watchman, and calling father to the gate, told him what had happened and summoned him to attend a hearing of the case and pay a fine and damages for the hemp and the cherries, for, if the truth must be told, uncle Vasile was a niggardly fellow and as much a skinflint as aunt Mărioara. As the saying goes: they were like the two halves of an apple. It was not much use my saying anything. A man's work is his own concern. The evil was done and he who bore the blame had to pay. It is not the rich but the guilty who pay, says the old saw.

And so father paid the fine for me and that was the end of it. And when he came back shamefaced and hurt from that restitution, he gave me the grandfather of all hidings and said:

"There, take your fill of cherries! From now on, mind you, you've no more credit with me, you rascal! Do you think I'll go on paying much more in damages on your account?"

.....

Traducere în limba engleză
de A. Cartianu

CAPRA CU TREI IEZI

Era odată o capră care avea trei iezi. Iedul cel mare și cu cel mijlociu dau prin băț de obraznici ce erau; iară cel mic era harnic și cuminte. Vorba ceea: "Sunt cinci degete la o mână și nu samănă toate unul cu altul".

Intr-o zi, capra cheamă ieziile de pe-afară și le zice:

- Dragii mei copilași! Eu mă duc în pădure ca să mai aduc de-ale mîncării. Dar voi incuieți ușa după mine, ascultați unul de altul, și să nu cumva să deschideți până ce nu-ți auzi glasul meu. Cînd voi veni eu, am să vă dau de știre, ca să mă cunoașteți, și am să vă spun așa:

Trei iezi cucucieți,
 Ușa mamei descucieți!
 Că mama v-adoce vouă:
 Frunze-n buze,
 Lapte-n țite,
 Drob de sare
 În spinare,
 Mălăieș
 În călcăieș,
 Smoc de flori
 Pe subsuori.

Auzit-ați ce-am spus eu?

- Da, mămucă, ziseră ieziile.

- Pot să am nădejde în voi?

- Să n-ai nici o grijă, mămucă, spucară cu gura înainte cei mai mari. Noi suntem odată băieți, și ce-am vorbit odată, vorbit rămîne.

- Dacă-i așa, apoi veniți să vă sărute mama! Dumnezeu să vă apere de cele rele, și mai rămîneți cu bine!

- Mergi sănătoasă, mămucă, zise cel mic, cu lacrimi în ochi, și Dumnezeu să-ți ajute ca să te întoarne cu bine și să ne-aduci de mîncare.

Apoi capra iese și se duce în treaba ei. Iar ieziile închid ușa după dînsa și trag zăvorul. Dar vorba veche: "Păreții au urechi și fereștile ochi". Un dușman de lup - ș-apoi știți care? - Chiar cumătrul caprei, care de mult pîndea vreme cu prilej ca să pape ieziile, trăgea cu urechea la păretele din dosul casei, cînd vorbea capra cu dînsii.

- "Bun! zise el în gîndul său. Ia, acu mi-e timpul... De i-ar împinge păcatul să-mi deschidă ușa, halal să-mi fie! Știu că i-eș cîrnosi și i-eș jumuli!" Cum zice, și vine la ușa; și cum vine, și

Începe:

Trei iezi cucuieți,
Mamei ușa descuieți!
Că mama v-duce vouă:
Frunze-n buze,
Laptē-n țife,
Drop de sare
In spinăre,
Mălăieș
In călcăieș,
Smoc de flori
Pe subsuoari.

- Hai! deschideți cu fuga, dragii mamei, cu fuga!

- Iai băieți, zise cel mare, săriți și deschideți ușa, că vine mama cu demincare.

- Sărăcuțul de mine! zise cel mic. Să nu cumva să faceți pozna să deschideți, că-i vai de noi! Asta nu-i mămuca. Eu o cunosc de pe glas; glasul ei nu-i așa de gros și răgușit, ci-i mai subțire și mai frumos!

Lupul auzind aceste, se duse la un fierșer și puse să-i ascuțe limba și dinții, pentru a-și subția glasul, ș-apoi, întorcându-se, începu iar:

Trei iezi cucuieți,
Mamei ușa descuieți!...

- Ei, vedeți, zise iarăși cel mare; dacă mă potrivesc eu vouă? Nu-i mămuca, nu-i mămuca! D-apoi cine-i dacă nu-i ea? Că doar și eu am urechi! Mă duc să-i deschid.

- Bădică! bădică! zise iarăși cel mic. Ascultați-mă și pe mine! Poate mai de-apoi a veni cineva ș-a șice:

Deschideți ușa,
Că vine mătușal

ș-atunci voi trebuie numaidecât să deschideți? D-apoi nu știți că mătușaga-i moartă de cînd lupii albi și s-a făcut oale și ulcioare, sărmană?

- Apoi, dă! nu spun eu bine? zise cel mare. Ia, de-atunci e rău în lume, de cînd a ajuns cînda să fie cap... Dacă te-i potrivi tu acestora, fi ține mult și bine pe mămuca afară. Eu unul, mă duc să deschid.

Atunci mezinul se vîră iute în horn, și sprijinit cu picioarele de prichicium și cu nasul de funigine, tace ca peștele și tremură ca varșă de frică. Dar frica-i din raiu, sărmană! Asemene cel mijlociu, țuștiiu! iute sub un chersin; se-nghemiește acolo cum poate, tace ca pămîntul și-i tremură carnea pe dînsul de frică: Fuga-i rușinoasă, da-i

sănătoasă!... Înșă cel mare se dă după ușa și - să tragă, să nu tragă? - în sfârșit, trage zăvorul... Când iaca!... Ce să vadă? Și-apoi mai are când vedea?... căci lupului îi scăpărau ochii și-i sfirfăia gitlejul de flămînd ce era. Și, nici una, nici două, ha! pe ied de gît, îi retea-ză capul pe loc și-l mînîncă așa de iute și cu așa poftă, de-ți părea că nici pe-o mîșea n-are ce pune. Apoi se linge frumugele pe bot și începe a se învîrte prin casă cu neastîmpăr, zicînd:

- Nu știu, părerea m-a smăgît, ori am auzit mai multe glasuri? Dar ce Dumnezeu?! Parc-au intrat în pămînt... Unde să fie, unde să fie? Se ițește el pe colo, se ițește pe dincolo, dar pace bună! Iezii nu-s nicăiri!

- Mă!... că mare minune-i și asta!... dar nici acasă, n-am de coasă!... ia să mai odihnesc oleacă aste bătrînețe!

Apoi se îndoaie de gele cam cu greu, și se pune pe chersin. Și cînd s-a pus pe chersin, nu știu cum s-au făcut, că ori chersinul a crăpat, ori cumătrul a strănutat... Atunci iedul de sub chersin, să nu tacă? - îl păștea păcatul și-l mînca spinărea, sărăcuțul!

- Să-ți fie de bine, nănașule!

- Al... ghidi! ghidi! ghiduși ce ieștii! Aici mi-ai fost? Ia vină-ncoace la nănașelul, să te pupe el!

Apoi ridică chersinul binîșor, îngfacă iedul de urechi și-l flo-căiește și-l jumulește și pe acela de-i merg pecetele!... Vorba ceea: "Că toată paserea pe limba ei pierde".

Pe urmă se mai învîrte cît se mai învîrte prin casă, doar a mai găsi ceva, dar nu găsește nimic, căci iedul cel cuminte tăcea molcum în horn, cum tace peștele în borș la foc. Dacă vede lupul și vede că nu mai găsește nimic, își pune în gînd una: așază cele două capete cu dinții rînjiți în ferești, de ți se părea că rideau; pe urmă unge toți păreții cu sînge, ca să facă și mai mult în ciuda caprei, și-apoi iese și-și caută de drum. Cum a ieșit dușmanul din casă, iedul cel mic se dă iute jos din horn și incuie ușa bine. Apoi începe a se scărmana de cap și a plînge cu amar după frățiorii săi.

- Drăguții mei frățiorii! De nu s-ar fi înduplecat, lupul nu i-ar fi mîncat! Și biata mamă nu știe de astă mare urgie ce-a venit pe capul ei!

Și bocește el și bocește pînă îl apucă leșin! Dar ce era să îl facă? Vina nu era a lui, și ce-au căutat pe nas le-a dat.

Cînd jălea el așa, iaca și capra venea cît putea, încărcată cu de-a mîncării și gifuînd. Și cum venea, cît de colo vede cele două capete, cu dinții rînjiți, în ferești.

- Dragii mămucuței, dragii! Cum așteaptă ei cu bucurie și-mi rid
înainte când mă văd!

Băieții mamei, băieți
Frumușei și cucuieții!

Bucuria caprei nu era proastă. Dar când s-aproapie bine, ce să vadă?
Un fior rece ca gheața îi trece prin vine, picioarele îi se taie, un
tremur o cuprinde în tot trupul, și ochii îi se painjinesc. Și ce era nu
era a binel... Ea însă tot merge pân' la ușă, cum poate, crezând că pă-
rerea o îngeală... și cum ajunge, și începe:

Trei iezi cucuieți,
Mamei ușa descuieții!
Că mama v-duce vouă:
Frunze-n buze,
Lapte-n țite,
Drob de sare
În spinare,
Mălăieș
În călcăieș,
Smoc de flori
Pe subsuori.

Atunci iedul mezîn - care acum era și cel dintâi și cel de pe ur-
mă - sare iute și-i deschide ușa. Apoi s-aruncă în brațele mîne-sa și
cu lacrimi de sînge începe a-i spune:

- Mămucă, mămucă, uite ce am pățit noi! Mare foc și potop au căzut
pe capul nostru!

Capra atunci, holbînd ochii lung prin casă, o cuprinde spăima și
rămîne încremenită!... Dar mai pe urmă, îmbărbătîndu-se, și-a mai venit
puțin în fire și-a întrebat:

- Da' ce-a fost aici, copile?

- Ce să fie, mămucă? Ia, cum te-ai dus d-ta de-acasă, n-a trecut
tocmai mult și isca cineva s-aude bătînd la ușă și spunînd:

Trei iezi cucuieți,
Mamei ușa descuieți. .

- Și?...

- Și frate-meu cel mare, nătîng și neastîmpărat cum îl știi, fugă
la ușă să deschidă.

- Și-atunci?...

- Atunci, eu m-am vîrît iute în horn, și irate-meu cel mijlociu
sub chersin, iară cel mare, după cum îți spun, se dă cu nepăsare după
ușă și trage zăvorul!...

- Și-atunci?...

- Atunci, grozăvie mare! Nănaagul nostru și prietenul d-tale, cumătrul lup, se și arată în prag!

- Cine? Cumătrul meu? El? Care s-a jurat pe părul său că nu mi-a spărie copilașii niciodată?

- Apoi dă, mamă! Cum vezi, i-a umplut de spărieții!

- Ei las', că l-oi învăța eu! Dacă mă vede că-s o văduvă sărmană și c-o casă de copii, apoi trebuie să-și bată joc de casa mea? Și pe voi să vă puie la păstramă? Nici o faptă fără plată... Ticălosul și mangositul! Încă se rînjea la mine cîteodată și-mi făcea cu mîna... Apoi doar eu nu-s de-acelea de care crede el: n-am sărit peste garduri niciodată de cînd sunt. Ei, taci, cumătre, că te-oiu doborîla eu! Cu mine ți-ai pus boii în plug? Apoi, ține minte că ai să-și scoți fără coarne!

- Of, mămuică, of! Mai bine taci și lasă-l în plata lui Dumnezeu! Că știi că este o vorbă: "Nici pe dracul să-l vezi, da' nici cruce să-ți faci!"

- Ba nu, dragul mamei! "Că până la Dumnezeu sfinții îți ieu sufletul". Și-apoi ține tu minte, copile, ce-ți spun eu: că de i-a mai da lui nasul să miroase pe-aici, apoi las'!... Numai tu, să nu cumva să te răsuflă cuiva, ca să prindă el de veste.

Și de-atunci căuta (ea și) vreme cu prilej ca să facă pe obraz cumătru-său. Se pune ea pe gînduri și stă în cumpene, cum să dreagă și ce să-i facă?

"Aha! Ia, acu i-am găsit leacul, zise ea în gîndul său. Taci! Că i-oiu face eu cumătrului una de și-a mușca labele!"

Aproape de casa ei era o groapă adîncă; acolo-i nădejdea caprei.

- La cada cu dubala, cumătre lup, că nu-i de chip!... Ia, de-acu să-ncepe fapta: Hai la treabă, cumătriță, că lupul ți-a dat de lucru!

Și așa zicînd, pune poalele-n brîu, își suflecă mînicile, așîță focul și s-apucă de făcut bucate. Face ea sarmale, face plachie, face alivenci, face pască cu smîntîină și cu ouă și fel de fel de bucate. Apoi umple groapa cu jaratic și cu lemne putregăioase, ca să ardă focul mocnit. După asta așază o leasă de nulele numai înținată și niște frunzari peste dinșea; peste frunzari toarnă țîrîină și peste țîrîină așterne o rogojină. Apoi face un scăuieș de ceară anume pentru lup. Pe urmă lasă bucatele la foc să fiarbă și se duce prin pădure să caute pe cumătru-său și să-l poftască la praznic. Merge ea cît merge prin codru, până ce dă de-o prăpastie grozavă și întunecoasă și pe-o tîhăraie dă cu crucea peste lup.

- Bună vreme, cumătro! Da' ce vînt te-a abătut pe-aici?

- Bună să-ți fie inima, cumătre, cum ți-i căutătura... apoi dă, nu știi d-ta că nevoia te duce pe unde nu ți-i voia? Ia, nu știu cine-a

fost pe la mine pe-acasă în lipsa mea, că știu că mi-a făcut-o bună!

- Ca ce fel, cumătriță dragă?

- Ia, a găsit iezii singurei, i-a ucis și i-a crîmposit, de li-am plîns de milă! Numai văduvă să nu mai fie cineva!

- Da' nu mai spune, cumătră!

- Apoi de-acum, ori să spun, ori să nu mai spun, că totuna mi-e. Ei, mititeii, s-au dus către Domnul, și datoria ne face să le căutăm de suflet. De aceea am făcut și eu un praznic, după puterea mea, și am găsit de cuviință să te poftesc și pe d-ta, cumătre; ca să mă mai mîngăi...

- Bucuros, dragă cumătră, dar mai bucuros eram cînd m-ai fi chemat la nuntă.

- Te cred, cumătre, d-apoi, dă, nu-i cum vrem noi, ci-i cum vrî Cel-de-sus.

Apoi capra pornește înainte plîngînd, și lupul după dînsa, prefăcîndu-se că plînge.

- Doamne, cumătre, Doamne! zise capra suspinînd. De ce ți-e mai drag în lume tocmai de-aceea n-ai parte...

- Apoi dă, cumătră, cînd ar ști omul ce-ar păți, dinainte s-ar păzi. Nu-ți face și d-ta atîta inimă rea, că odată avem să mergem cu toții acolo.

- Așa este, cumătre, nu-i vorbă. Dar sărmanii gîglici, de cruzi s-au mai dus!

- Apoi dă, cumătră; se vede că și lui Dumnezeu îi plac tot pușori de cei mai tineri.

- Apoi, dacă i-ar fi luat Dumnezeu, ce ți-ar fi? D-apoi așa?...

- Doamne, cumătră, Doamne! Oiu face și eu ca prostul... Oare nu cumva nenea Martin a dat raita pe la d-ta pe-acasă? Că mi-aduc aminte ca acu că l-am întîlnit odată prin zmeuriș; și mi-a spus că dac-ai vrea d-ta să-i dai un băiet, să-l învețe cojocăria.

Și din vorbă-n vorbă, din una-n alta, ajung pîn-acasă la cumătra!

- Ia poftim, cumătre, zise ea luînd scăuieșul și punîndu-l deasupra groapei cu pricina, șezi colê și să ospătezi oleacă din ceea ce ne-a dat Dumnezeu!

Răstoarnă apoi sarmalele în strachină și i le pune dinainte.

Atunci lupul nostru începe a mîncea hilpov; și gogîlț, gogîlț, gogîlț, îi mergeau sarmalele întregi pe gît.

- Dumnezeu să ierte pe cei răposați, cumătră, că bune sarmale ai mai făcut!

Și cum ospăta el, buf! cade fără sine în groapa cu jaratic,

căci scăuiegul de ceară s-a topit, și leasa de pe groapă nu era bine sprijinită: nici mai bine, nici mai rău, ca pentru cumătru.

- Ei, ei! Acum scoate, lupe, ce-ai mâncat! Cu capra ți-ai pus în cârd? Capra ți-a venit de hac!

- Valeu, cumătră, talpele mele! Mă rog, scoate-mă, că-mi arde inima-n mine!

- Ba nu, cumetre; așa mi-a ars și mie inima după iezigorii mei! Lui Dumnezeu îi plac pui de cei mai tineri; mie însă-mi plac și de igți mai bătrâni, numai să fie bine fripți; știi, colè, să treacă focul printr-înșii.

- Cumătră, mă pîrlesc, ard de tot, mor, nu mă lăsa!

- Arzi, cumătre, mori, că nici viu nu ești bun! De-abiè i-a mai trece băietului istuia de spăriet, că mult păr fmi trebuia de la tine ca să-l afum! Ți-aduci aminte, dihanie răutăcioasă și spurcată, când mi te-ai jurat pe părul tău? Și bine mi-ai mâncat iezigorii!

- Mă ustură inima-n mine, cumătră! mă rog, scoate-mă, și nu-ți mai face atîta osîndă cu mine!

- Moarte pentru moarte, cumetre, arsură pentru arsură, că bine-mai plesniși dinioare cu cuvinte din scriptură!

După aceasta, capra și cu iedul au luat o căpiță de fîn și-au aruncat-o peste dînsul, în groapă, ca să se mai potolească focul. Apoi, la urma urmelor, năpădiră asupra lui și-i mai trîntiră în cap cu bolovanii și cu ce-au apucat, până-l omorîră de tot. Și așa s-a păgubit sărmana capră și de cei doi iezi, da' și de cumătru-său lupul păgubașă e rămas, și păgubașă să fie.

Și auzind caprele din vecinătate de una ca aceasta, tare le-au mai părut bine! Și s-au adunat cu toatele la priveghiu și unde nu s-au așternut pe mîncate și pe băute, veselindu-se împreună...

Și eram și eu acolo de față, și-ndată după aceea am încălecat iute pe-o șea și-am venit de v-am spus povestea așa, și-am mai încălecat pe-o roată și v-am spus jîtia toată; și unde n-am mai încălecat și pe-o căpsună și v-am spus, oameni buni, o mare și gogonată minciună!

КОВАТА
С ТРИТЕ КОЗЛЕТА

Имало едно време една коза с три козлета. С голямото и със средното трудно се излизало на глава — били палави и вироглави, а най-малкото било кротко и разумно. Та нали и ръката има пет пръста, но един с друг не си приличат.

Веднаж, когато козлетата си играели, майка им ги повикала и им казала:

— Мили мамини дечица! Аз отивам в гората за храна. Вие заключете вратата след мен, бъдете послушни и не отваряйте, докато не чуете моя глас. Когато се върна, за да ме познаете, ще ви кажа:

Мили мамини козлета,
Вратата ми отворете,
Че мама ви носи!
Тревица в устица,
Прясно мляко в бозжи,
На гърба
Солчица,
В копитца
Брашънце,
А под мишка
Листенца.

— Чухте ли какво ви казах?

— Да, мамичко — отговорили козлетата.

— Да имам ли доверие във вас?

— Бъди спокойна, мамичко — отговорили в надпревара двете по-големи козлета. — Ние сме примерни деца и каквото кажем, казано бива.

— Щом е така, елате мама да ви целуне! Бог да ви пази от зло и бъдете здрави!

— Добър път, мамичко — казало с насълзени очи най-малкото козле, — да ти помогне бог да се върнеш здрава

и да ни донесеш повече храна!

Козата тръгна, а козлетата затворили вратата и дръпнали резето. Но старите хора казват, че и стените имат уши, а прозорците — очи.

Един вълк-разбойник /и знаете ли кой? — самият кум на козата/, притаен зад стената на къщичката, чул целия разговор. Той отдавна дебнел случай да изяде козлетата.

" Прекрасно! — рекъл си той. — Сега му е времето! Ако сгледят и отворят вратата, мои ще са! Ще ги одера и ще ги изхрускам!"

Речено-сторено. Промъкнал се кумчо вълчо до вратата и започнал:

Мили мамини козлета,
Вратата ми отворете,
Че мама ви носи:
Тревича в устица,
Прясно мляко в бозки,
На гърба
Солчица,
В копитца
Брашънце,
А под мишка
Листенца.

— Хайде, бързо отворете, мили мамини деца!

— Хей, братчета — казало най-голямото козле, — ти чайте да отворите вратата, че мама идва.

— Тежко ни — извикало най-малкото козле, — ако направим тази глупост да отворим! Това не е мама. Аз я познавам по гласа. Нейният глас не е дебел и дрезгав, а нежен и приятен.

Като чул кумчо вълчо тези думи, отишел при един железар и го накарал да му изпиле езика и зъбите, за да изтъни гласа си. После се върнал и отново започнал:

Мили мамини козлета,
Вратата ми отворете...

— Ето, виждате ли? — казало голямото козле. — Защо ли се водят по вашия ум? Не била, та не била мама! Кой

друг може да бъде?. И аз имам уши. Отивам да и отворя.

— Батко! Батко! — рекло пак най-малкото козле. — Послушай мен: може и друг да дойде и да каже:

Отворете, отворете,

Че иде леля ви

веднага ли ще се затичате да отворите? Нали знаете, че леля е умряла още по времето на белите вълци и че от нея горката само кости са останали.

— Ммм-да! Значи не е добро това, което казвам аз, така ли? — запитало сърдито най-голямото козле. — Злото в света е от тогава, откогато яйцето започнало да учи кокошката... Ако слушам вас, цял ден ще държим мама навън. Отивам да отворя.

Тогава най-малкото козле бързо се свряло в огнището, подпряло задните си крачета на печката, пъхнало нос в сажите на комина и се притаило. Треперело като лист от страх, но нали и страхът е от рая излязъл! Средното се мушнало под нощвите, свило се на кълбо, и онемяло от уплаха: малко срамно, но...

Най-голямото козле застанало зад вратата и се подвоумило: Дали да дръпне резето... или не? Накрая го дръпнало... И що да види? Ала нямало време да гледа... Очите на вълка святкали от глад, а остриите му зъби тракали страшно. На бърза ръка той сграбил козлето за врата, откъснал му главата и го изхрускал толкова бързо и така лакомо, че едва му се опряло на единия кътник. После започнал да се облизва и да се оглежда. Накрая рече:

— Дали ми се е сторило? Не чух ли повече гласчета? Що за шега? Като че ли в дън земя потънаха... Къде ли са? Къде ли се крият? Огледал той всички ъгли, но напразно. От козлетата и диря нямало.

— Бре!... Много чудно!... Я да си почина малко... в къщи нямам за оране...

Като казал това, той приклепнал тежко и се отпуснал върху нощвите. А когато седнал, не знам как станало, дали нощвите пропукали, или кумчо вълчо кихнал, но сритото

козле не се стърпяло — дяволът го накарал да каже:

— Наздраве, кумчо вълчо!

— Ах!... ти ли, ти ли! Тук ли си ѝ било? Я ела при кумчо вълчо да те цунка!

Подигнал лекичко коритото, пипнал козлето за ушите, одрал го и набързо го изгълтал, нищо не останало от него. Както казва поговорката: всеки от ума си пати.

Повъртял се кумчо вълчо из стаята, дано намери още нещо за хапване, но послушното козле се спотайвало в комина и мълчало като риба.

Като разбрал, че търси напразно, вълкът намислил друго: сложил на прозореца озъбените главички на козленцъта, които отдалеч изглеждали като усмихнати, а стените намазъл с кръв, за да ядоса още повече козата, и си тръгнал. Щом разбойникът си отишел, най-малкото козле се измъкнало бързо из комина и добре залостило вратата. После започнало да си скубе козината от главата и да оплаква жално братчетата си:

— Мили мои братчета! Ако не бяхте повярвали на вълка, сега живи щяхте да бъдете! А горката мама дори не знае каква беда я е сполетяла.

И плакало козлето, плакало, докато отмаляло. Но с какво можело да им помогне? То нямало никаква вина, а те каквото потърсили, туй и намерили.

Докато най-малкото козле се вайкало, козата се върнала, запъхтяна от умора и от тежкия товар. Тя отдалеч забелязала усмихнатите на прозореца главички.

— Ненагледни мамини дечица! С каква радост ме чакат, как ми се усмихват.

Момчета — синчета,

Гиздави козлета.

Голяма била радостта ѝ, но като се приближила до къщичката, що да види? Ледени тръпки я пронизали, краката ѝ се подкосили, погледът ѝ потъмнял и цялото ѝ тяло се разтреперило. Не вещаело добро онова, което виждала! И тя все повече се приближаваше към къщичката.

Traducere în limba bulgară
de Zlatka Iufu

Коза с тремя козлятами

Жила-была коза с тремя козлятами. От старшего и среднего житя не было — до того они своевольными росли, а младший приляжным и послушным удался. Как говорится: пять пальцев на руке, и все разные.

Позвала однажды коза своих козлят и говорит:

— Милые мои детки! Я в лес пойду, вам еду принесу. А вы дверь за мной закройте, друг с дружкой не ссорьтесь и никому, глядите, не отпрайте, пока голоса моего не услышите. Как приду, сразу меня по песенке узнаете. Вот что я вам спую:

Детушки, козлятки,
 Отоприте хатку.
 Ваша мама пришла,
 Молочка принесла,
 И еще вам несет
 Свежей травки
 Полный рот,
 Черевичи
 На копытце,
~~Меня~~ рогов
 Пучок цветов,
 А под мышкой
 Мамалыжку.

Слыхали, что я сказала?

— Да, матушка, — ответили козлята.

— Могу ли положиться на вас?

— Будь покойна, матушка, — сунулись вперед оба старшие. — Мы ребята хоть куда, что сказали, то свято.

— Если так, дайте расцелую вас! Да хранит вас господь от дурного, прощайте, детушки!

— Добрый путь, матушка, — со слезами на глазах отвечал меньшей, — и да поможет тебе господь поскорее вернуться и нам еды принести.

Пошла коза в лес, а козлята дверь за ней закрыли, засов задвинули. Но, как говорится, стены имеют уши, а окна – глаза. Разбойник-волк – да знаете, какой? тот самый, котрый козе кумом доводится, – давно уже поджидал случая сцапать козлят. Вот и подслушал он теперь, притаившись за козвей хаткой, как мать-коза детушек своих наставляла.

"Ладно, – подумал он. – Мое время пришло. Только бы грех их толкнул дверь мне отворить, а там уж будет прок. Мигом с них шкурки одеру."

Сказано – сделано. Подходит волк к двери, песенку запеваает:

Детушки, козлятки,
 Отоприте хатку.
 Ваша мама пришла,
 Молочка принесла,
 И еще вам несет
 Свежей травки
 Поный рот,
 Чер^чевыцы
 На копытце,
 Меж рогов
 Пучок цветов,
 А под мышкой
 Мамалыжку.

Ну-ка, ребятки, быстрее отворяйте! Бегом!

– Братцы! – закричал старший козленок. – Быстрее, матушка нам еду принесла.

– Не отпирайте, братцы, – сказал младший, – а то нам худо придется. Это не матушка. Я по голосу узнаю. У матушки нашей голос не грубый и не хриплый, а приятный и тоненький.

Улыхав такие слова, отправился волк к кузнецу, велел себе зубы отточить, чтобы голос у него стал тоньше, и снова стучится к козлятам в дверь, напевает:

Детушки, козлятки,

Ототрите хатку...

- Слышите! - говорит старший. - И зачем только я вас слушаю? Болтаете, что не матушка это. А кто же, как не матушка? Тоже ведь уши и у меня. Пойду ототру.

- Братец! Братец! - снова закричал младший. - Послушай меня. Мало ли кто придет и споет:

Скорее откройте,

Пришла ваша тетя!...

Что ж, вы и тогда отпирать будете! Вы же знаете, что наша матушка давно умерла и в прах обратилась, бедняжка.

- Ну что, разве не говорил я? - рассердился старший. - Хорошее дело, яйца курицу учат... Станем мы матушку столько времени за дверь дергать! Нет, подожду, ототру...

Младший тогда проворно юркнул в печную трубу, ногами в шесток уперся, носом в сажу уткнулся, молчит как рыба, дрожит со страху, как лист. Средний тоже - прыг под квашню; съежился, бедняжка, в камок, как мог. Молчит, как земля, с перепугу шерсть на нем дыбом: кто бежит - не герой, зато живой! А старший у двери стоит: отпирать - не отпирать? Наконец решился - отодвинул засов. И кого же он видит? И увидеть - то не успел, бедняжка, потому у волка у животе урчало и глава с голодухи сверкали. Раз-два, впился зубами волк козленку в горло, сразу голову оторвал и так его живо сглотнул, будто на один зуб ему было. Облизнулся потом смачно и стал по хате шарить, приговаривая:

- То ли почудилось мне, то ли впрямь я несколько голосов тут слышал? Но что за чорт, словно сквозь землю провалились... Где они, где?

Заглянул туда, заглянул сюда, - нет козлят да и только!

- Чудеса в решете! Что же мне делать - то? Впрочем, некуда спешить, дома нечего косить! Лучше присяду там, отдохнуть дам старым костям...

Кряхтя и охая, уёлся кум на квашню. Сел, и то ли квашня скрипнула, то ли кум чихнул, но только козленок под квашней не стерпел. Видать, грех его толкнул и спина у него чесалась=

- На здоровье, крестненький!

- Ах ты... ах, проказник! Вот где ты пристроился? Иди, дорогой, к крестненькому, он тебя расцелует!

Приподнял квашню, вытащил козленка за уши, и только пух пошел от бедняги! Как говорится: каждый пташка на свой лад погибает.

Повертелся, повертелся волк по хате, авось еще что раздобудет, больше ничего не нашел: младший сидел смиренненько, мочел как рыба. Видит волк, что нечем больше поживиться, другое задумал: выставил обе головы в окошках - морды зубы оскалили, словно смеются; после вымазал стены кровью, чтоб еще больше козв^в насолить, и пошел восвосяи. Как только убрался разбойник из хаты, младший козленок тут же из трубы выскочил, накрепко засов задвигает. Шерсть стал на себе рвать, горько плачет, по братцам своим убивается:

- Милые братцы мои! Кабы не послушались волка, не схел бы он вас! А бедная матушка и не знает, какая с вами беда стряслась!

Стонет он, причитывает, чувств едва не лишился.

Но что тут поделяешь? Не его вина, что вышла братцам их дурь боком. А пока он стонал да плакал, коза домой спешила, еду козлятам несла, запыхалась. Подошла к хат^в, а из окон на нее две головы глядят, зубы оскалив.

- Славные детушки мои! Хдут меня, не дождутся, так и смеются мне навстречу:

Милые мои козлятки,
как люблю я вас, ребятки!

Велика была радость козы. Однеко подошла поближе - что такое? Ле-
дяной озноб пробежал по телу, ноги подкосились, помутилось в глазах.
Что это? Может, показалось ей только? Подошла она к двери и зовет:

Детушки, козлятки,

Отоприте хатку...

Ваша мама пришла,

Молочка принесла,

И еще вам несет -

Свежей травки

Полный рот,

Чечевицы

На копытце,

Меж рогов

Пучок цветов,

А под мышкой

Мамалыжку.

На ее голос выскочил меньшей - теперь уже был он и старшем и младшим, - дверь распахнул, бросился матушке в объятия, залился горькими слезами:

- Матушка, матушка! Беда с нами стряслась! Хуже пожара, хуже потопа!

Повела коза глазами по хате, ужас и трепет охватили ее. А потом овладела собой и спросила:

- Что же случилось, детки?

- А вот что, матушка, Как ушла ты из дому, спустя немного слышишь, как кто-то в дверь стучит и поет:

Детушки, козлятки,

Отоприте хатку...

- А дальше что?

- Старший братец, по глупости и упрямству, сразу побежал отпираться.

- И что же тогда?

- Тогда я диво в трубу залез, средний братец под квашней спрятался, а старший, не долго думая, засов отодвинул.

- И тогда?

- Тогда-то беда и стряслась. Волк, наш крестный и твой кум,

забежал в хату!

- Кто? Мой кум! Да ведь он шерстью своей поклялся, что детушек моих не тронет!

- Да, матушка, он! Крепко злодей их тронул!

- Так я ж его проучу! Он думает, если у бедной вдовы полон дом детей, то можна над нею глумиться? С ребяток шкуры сдирать? Нет, не уйти ему от расплаты! Ах, он злодей, ах, разбойник! А еще зубы скалил, ухмылялся мне... Но только не из тех я, что он думает, отроду через плетни не скакала. Ну, да уж ладно, куманек, я с тобой просчитаюсь! В мой плуг своих волов вздумал впрягать! Знай же, что без рогов их выпряжешь!

- Ох, матушка, ох! лучше уж молчи, ну его к бесу! Знаешь ведь поговорку: и черта видеть не хочу, и креста мне не надо.

- Нет, нет, сыночек: пока до бога дойдешь, святве одолеет. Вот тебя мое слово, сынок: не одоброветь злодею! Только смотри, не проговоришь кому, чтобы он не проведал.

С той поры искала она только случая, чтоб с кумом расквитаться. Думает, думает - придумать не может, как отомстить.

- Кажется, нашла на негр управу,- сказала она наконец.- Такое ему устрою, что лапы себе кусать будет.

Была перед ее хатой нма глубокая. На нее - то и возложила свои надежды коза.

- В дубильный чан тебя, куманек-волк, вот куда!... Скоро расплавиться будешь. А тебе, кумушка-коза, за дело пора приниматься, задал тебе куманек-волк работу!

С этими словами подоткнула она подол, рукава засучила, огонь развела и давай стряпать. Наготовила голубцов, пилава, пирогов, куличей на сметане и яйцах и всяких других блюд: яму потом угольями горящими и гнилушками наполнила, чтоб тлел под спудом огонь, ветками креат-накрест накрыла, сверху листьев набросала, а на листья землю посыпала и рогожей прикрыла. И еще стульчик восковой смастерила для куманька, дорогого гостя.

Оставила она стряпню на огне, а сама в лес подалась волка на

праздник звать. Идет по лесу, идет, возле оврага волк ей навстречу выходит:

- День добрый, кума, каким тебя ветром сюда занесло?

- Да будет добрым сердце твое, как добр твой взгляд. Что, разве не знаешь, что ветер заносит, куда душа не просит? Побывал, видишь ли, кто-то в моем дому, натворил мне бед!

- А что, кумушка милая?

- Козляток одних застал и растерзал бедняжек! Таково-то быть вдовой беззащитной!

- Да что ты, кума, говоришь?!

- Уж теперь говори, не говори - легче не будет. Отправились они, бедняжки, на тот свет, а надо нам об их душе позаботиться. Вот и решила я по силам поминки устроить и тебя, куманек, пригласить, чтоб уташил ты меня, бедную...

- Охотно, кумушка милая, но охотней к тебе бы на свадьбу пришел.

- Верно, куманек, да что подделаешь? Не так оно дается, как не хочется, а как судьба угодно.

Пошла коза, рыдая, к дому, а волк - за ней, тоже делает вид, что плачет.

- Ах, куманек, куманек, - всхлипывает коза. - Что нам всего дороже, то и терзем!

- Что делать, кума, знали бы мы, какая беда нас ждет, береглись бы наперед. Но не тервайся так, рано или поздно все там будем.

- Так-то так, куманек. Но ведь бедным крошкам моим только бы жить да жить!

- Да, кумушка милая, но, видать, тому, кто их прибрал, тоже молоденькие по вкусу.

- Если бы сам господь их к себе прибрал, дело другое... Но так так ли это?

- Знаешь, кума, как подумаю... уж не Топтышин ли к себе домой

пожаловал? Помнится, повстречал как-то я его в малиннике. Вот, говорит, кабы отдала коза сыночка скорняжному делу обучать...

Слово за слово, добрались они до кумушкиной хаты.

- Прошу, куманек, - говорит коза, а сама на рогожку восковой стульчик ставит. - Садись, угощайся, чем бог послал!

И пододвинула ему полную миску голубцов.

Накинулся жадно волк на голубцы. Чав-чав! целиком отправляет их в глотку.

- Господи, помилуй покойничков, уж больно, кумушка, твои голубцы хороши!

Сказал - и бух прямо в яму с горящими угольями: стульчик-то восковой расплавился, а веточки на одном честном слове держались, как раз сколько для дорогого гостя требовалось.

- А ну-ка! Теперь отдавай, волк, что съел! С козой тягаться вздумал? Коза тебя и доконает!

- Ой, кума, ой, горит мои пятки! Скорее вверх тяни, душа горит!

- Нет, куманек! Тоже во мне ведь душа горела, когда козлятки мои погибли! Господу богу, говоришь, самые молоденькие по вкусу; а мне по вкусу и те, что постарше, били бы только хорошо пожарены. Знаешь, чтобы насквозь огонек пронял.

- Ой, горю, погибаю, кума! Спасай!

- Что ж, гори, куманек, погибай! От тебя и от живого добра не дождешься! Пускай же горит на тебе шерсть, которой ты клялся, что детишек моих не тронешь! Поцнишь, как клялся, зверюга лютый?! А сам сожрал козлятков моих!

- Ой, жжет, горит все нутро во мне, кума! Вытащи, смилуйся надо мной!

- Смерть за смерть, куманек, ожог за ожог! Ведь ишь ты, словечко какое из святого писания подпустил!

Схватили коза с козленком по охапке сена и в яму на волка бросили. Потом стали камни в него швырять и что под руку попадалось, пока

не прикончили. Так-то лишилась коза двух козляток своих, зато и волка, кума своего, утратила! Не велика утрата!

Услыхали все козы в округе про такое дело, возрадовалось у них сердце! Сошлись они все на большой пир, стали есть да пить, и такое у них веселье пошло, что и не описать...

И я там был, а как время подошло, сел верхом на седло и поведал все, как произошло; потом колесо оседлял, сказочку вам рассказывал; а под конец оседлал чечевицу и понес, люди добрые, небылицу.

Traducere în limba rusă
de G.Perov

PUNGUȚA CU DOI BANI

Era odată o babă și un moșneag. Baba avea o găină și moșneagul un cucog; găina babei se oua cîte două ori pe fiecare zi, și baba minca o mulțime de ouă, iar moșneagului nu-i da nici unul. Moșneagul într-o zi perdu răbdarea și zise:

- Măi, babă, mîncinci ca în tîrgul lui Cremene. Ia dă-mi și mie niște ouă, ca să-mi prind pofta macar.

- Da, cum nu, zise baba, care era foarte zgîrcită. Dacă ai poftă de ouă, bate și tu cucogul tău să facă ouă, și-i minca; că eu așa am bătut găina, și iacătă-o cum se ouă.

Moșneagul, pofticios și hapsin, se ia după gura babei, și de ciudă, prinde iute și degrabă cucogul și-i dă o bataie bună, zicînd:

- Nai ori te ouă, ori du-te de la casa mea, ca să nu mai strici mîncarea degeaba.

Cucogul, cum scăpă din mînile moșneagului, fugi de-acasă și umblă pe drumuri, bezmetec. Și cum mergea el pe-un drum, numai iacă găsește o punguță cu doi bani. Și cum o găsește, o și ia în clonț și se întoarce cu dînea înapoi spre casa moșneagului. Pe drum, întilnește c-o trăsura c-un boier și cu niște cucoane. Boierul se uită cu băgare de samă la cucog, vede în clonțu-i o punguță și zice vezeteului:

- Măi! ia dă-te jos și vezi ce are cucogul cela în plisc?

Vezeteul se dă iute jos din capra trăsurei, și c-un feliu de meșteșug, prinde cucogul și luîndu-i punguța din clonț o dă boierului. Boierul o ia, fără pă sare o pune în buzunar și pornește cu trăsura înainte. Cucogul, supărat de asta, nu se lasă, ci se ia după trăsura spunînd nefericit:

Cucurigu! boieri mari,

Dați punguța cu doi bani!

Boierul, în ciudat, cînd ajunge în dreptul unei fîntîni, zice vezeteului:

- Măi! ia cucogul ist obraznic și-l dă în fîntîna ceea.

Vezeteul se dă iarăși jos din capră, prinde cucogul și-l azvirle în fîntînă. Cucogul, văzînd această mare primejdie, ce să facă? Începe-a înghiți la apă; și-nghite, și-nghite, până ce-nghite toată apa din fîntînă. Apoi zboară de-acolo afară și iarăși se ia în urma trăsurei, zicînd:

Cucurigu! boieri mari,

Dați punguța cu doi bani!

Boierul, văzînd aceasta, s-a mîrat cumplit și a zis:

- Măi! da'al dracului cucog i-aista! Ei, las' că ți-oi da eu ție de cheltuială, măi crestatule și pintenatule! Și cum ajunge acasă, zice unei babe de la bucătărie să ia cucogul, să-l azvirle într-un

cuptor plin cu jărătic și să pună o lespede la gura cuptorului. Baba, cînoasă la inimă, de cuvînt; face cum i-a zis stăpînu-său. Cucogul, cum vede și astă mare nedreptate, începe a vărsa la apă; și toarnă el toată apa cea din fîntînă pa jărătic, până ce stinge focul de tot, și se răco-regte cuptorul; ba încă face ș-o apăraie prin casă, de s-au îndrăcit de ciudă hîrca de la bucătărie. Apoi dă o bleandă lespezii de la gura cuptorului, iese teafăr și, de-acolo, fuga la fereastra boierului și începe a trînti cu ciocul în geamuri și a zice:

Cucurîgul boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

- Măi, că mi-am găsit beleaua cu dihania asta de cucog! zice boierul cuprins de mîerare. Vezeteul Ia-l de pe capul meu și-l zvîrle în cireada boilor ș-a vacilor; poate vrun buhai infuriat i-a veni de hac: l-a lus în coarne, și-om scăpa de supărare.

Vezeteul iarăși ia cucogul și-l zvîrle în cireadă! Atunci, bucuria cucogului! Să-l fi văzut eum înghițea la buhai, la boi, la vaci și la viței; pîn-a înghițit el toată cireada, ș-a făcut un pîntece mare, mare cît un munte! Apoi iar vine la fereastră, întinde aripăle în dreptul soarelui, de întunecă de tot casa boierului, și iarăși începe:

Cucurîgul boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

Boierul, cînd mai vede și estă dăndănsaie, crăpa de ciudă și nu știe ce să mai facă, doar va scăpa de cucog. Mai stă boierul cît stă pe gînduri, pînă-i vine iarăși în cap una.

- Am să-l dau în haznaua cu banii; poate va înghiți la galbeni, i-a sta vreunul în gît, s-a îneca și-oi scăpa de dînsul.

Și cum zice, umflă cucogul de-o aripă și-l zvîrle în haznaua cu banii; căci boierul acela, de mult bînărit ce avea, nu-i mai știa numărul... Atunci cucogul înghite cu lăcomie toți banii și lasă toate lăzile pustii. Apoi iese și de-acolo, el știe cum și pe unde, se duce la fereastra boierului și iar începe:

Cucurîgul boieri mari,
Dați punguța cu doi bani!

Acum, după toate cele întimplate, boierul, văzînd că n-are ce-i mai face, i-azvîrle punguța. Cucogul o ia de jos cu bucurie, se duce în treaba lui și lasă pe boier în pace. Atunci toate paserile din ograda boierească, văzînd voinicia cucogului s-au luat după dînsul, de și se părea că-i o nuntă; și nu altăceva; iară boierul se uita galiș cum se duceau paserile și zise oftînd:

- Ducă-se și cobe și tot, numai bine că am scăpat de belea, că nici lucru curat n-a fost aici!

Cucoșul însă mergea țanțoș, iar paserile după dînsul, și merge el și cînd merge, pînă ce ajunge acasă la moșneag, și de pe poartă începe a cînta: "Cucurigu!!! cucurigu!!!"

Moșneagul, cum aude glasul cucușului, iese afară cu bucurie; și cînd își aruncă ochii spre poartă, ce să vadă?! Cucușul său era ceva de spăriet! elefantul îi se părea purice pe lîngă acest cucuș! Și apoi în urma lui veneau cîrduri nenumărate de paseri, care de care mai frumoase, mai cucuiete și mai boghete. Moșneagul, văzînd pe cucușul său așa de mare și de greoi, și încunjurat de-atîț amar de gălițe, i-a deschis poarta. Atunci cucușul i-a zis:

- Stăpîne! așterne un țol aici în mijlocul ogrăzii.

Moșneagul, iute ca un prîsnel, așterne țolul. Cucușul atunci se așază pe țol, scutură puternic din aripi și îndată se umple ograda și livada moșneagului, pe lîngă paseri, și de cirezi de vite; iară pe țol toarhă o movilă de galbeni, care strălucea la soare de-ți lua ochii! Moșneagul, văzînd aceste mari bogății, nu știa ce să facă de bucurie, sărutînd mereu cucușul și desmierdîndu-l.

Atunci, iaca și baba venea nu știu de unde; și, cînd a văzut unele de aceste, numa-i sclipeau răutăcioasei ochii în cap și plesnea de ciușă.

- Moșnege, zise ea, rușinată, dă-mi și mie niște galbeni.

- Ba pune-ți pofta-n cui, măi babă! Cînd îți-am cerut ouă, știi ce mi-ai răspuns? Bate acum și tu găina, să-ți aducă galbeni; c-așa am văzut eu cucușul, știi tu din a cui pricină... și iaca ce mi-a adus!

Atunci baba se duce în poartă, găbuiește găina, o apucă de coadă și o ia la bătaie, de-ți venea să-i plîngi de milă! Biata găină, cum scapă din mîinile babei, fuge pe drumuri. Și cum mergea pe drum, găsește și ea o mărgică și-o înghite; apoi răpede se întoarce acasă la babă și începe de pe poartă: "Cot, cot, cotcodacl" Baba iese cu bucurie înaintea găinei. Găina sare peste poartă, trece iute pe lîngă babă și se pune pe cuibar; și după vrun ceas de ședere, sare de pe cuibar, cotcodocînd. Baba atunci se duce cu fuga, să vadă ce i-a făcut găina!... Și cînd se uită în cuibar, ce să vadă? Găina se ouase o mărgică!... Baba, cînd vede că și-a bătut găina joc de dînsa, o prinde și-o bate, și-o bate, pînă o omooară în bătaie! Și așa, baba cea zgîrcită și nebună a rămas de tot săracă, lipită pămîntului. De-acu a mai mîncă și răbdări prăjite în loc de ouă; că bine și-a făcut de rîs găina și-a ucis-o fără să-i fie vinovată cu nemica, sărmana!

Moşneagul însă era foarte bogat; el şi-a făcut case mari şi grădini frumoase şi trăia foarte bine; pe babă, de milă, a pus-o găinărită; iară pe cucog îl purta în toate prăţile după dînsul, cu salbă de aur la gît şi încălţat cu ciuboţele galbene şi cu pinteni la călcăie, de ţi se părea că-i un irod de cei frumoşi, iară nu cucog de făcut cu borş.

ГАМАНЕЦЬ З ДВОМА БАНЯМИ

Жили собі дід та баба. У баби була курка, а в діда - півень. Бабина курка несла до двоє яєчок на день, а баба їх їла, а дідові жодного не давала.

Якось дід втратив терпіння й сказав:

- Гей, бабо! Ти їси яйця, як ненажера! Дай і мені яєчко, хоч спробую, яке воно...

- Бач, чого захотів! - відповіла скупа баба.- Якщо ти вже так хочеш їсти яйця, то побий свого півня, хай він тобі їх несе! Тоді й їстимеш! Я теж була своєю курку, тому вона й несеється!

Дід тільки слину проковтнув, вислухавши бабину пораду. Потім спіймав півня, ударив його та приказує:

- Ось тобі! Ось тобі! Або несиш, або йди від мене і не переводь даремно їжі!

Вирвався півень з дідових рук, втік із хати та й подався в мандри сам не свій.

Довго блукав він, аж поки не знайшов гаманець з двома банями. Взявши гаманець у дзьоб, півень вирішив повернутися назад, до дідової хати.

По дорозі він зустрів бричку, а в тій бричці їхав пан і кілька панінок.

Пан уважно подивився на півня з гаманцем у дзьобі і звелів візникові:

- Ей, ти! Підди, подивися, що у того півня у дзьобі!

Візник швиденько зіскочив з брички, вирвав у півня гаманець і подав його панові.

Пан спокійно взяв гаманець, поклав у кишеню і поїхав далі.

Розсердився півень, побіг за бричкою і закукурікав:

- Куку

- Ку-ку-ріку! Ясновельможні пані!

Віддайте мені гаманець з грішми!

Розгнівався пан дуже, і коли бричка порівнялася з однією криницею, крикнув візникові:

- Ей, ти! Схопи цього безсоромного півня і вкинь у криницю! Той зіскочив з брички, спіймав півня і зробив так, як звелів

пан.

Опинився півень у криниці, бачить, що біда, та й думає:

"Що мені робити? Почну-но пити воду..."

Пив-пив, пив-пив, поки не випив із кринички усієї води...

Потім вибрався на цямрину і побіг наздоганяти пана. Наздогнав, оів на бричку і закукурікав:

- Ку-ку-ріку! Ясновельможні пани!

Віддайте мені гаманець з грішми!

Побачивши його, пан дуже здивувався та й каже:

- Ох! Та це ж чортів півень! Ну, чекай, шиккатий та шпористий, я вже тобі покажу!

Приїхали пани додому, і звелів пан одній бабі зловити півня, вкинути його в піч, затулити її заслінкою, ще й каменем привалити...

Жорстоке бабисько зробило так, як велів їй пан.

Потрапивши в біду, півень почав виливати із дзьоба воду, яку випив із криниці, і виливав її доти, доки вогонь у печі не погас. А коли ще скажемо вам, що вода та залила і всю хату, то зрозумієте, як розсердилась стара відьма.

Потім півень відкинув камінь, вибіг з хати - і прямо до панового вікна. Стукотить дзьобом у шибку та гукєє:

- Ку-ку-ріку! Вельможні пани!

Віддайте мені гаманець з грішми!

- Ну, знайшов біду на свою голову! - обурився пан. - Гей, візник! Візьми півня та кинь між тіввер! Може, якийсь бугей заколе його. Тоді будемо спокійні!

Зловив візник півня і кинув між худобу.

А півень зрадів цьому. Якби ви тільки бачили, як він ковтав биків, корів, телят - усе стадо поїв! Зробився живіт у нього великий-ве-

ликий, як гора!

Прибіг тоді півень під вікно до пана. Широко розправив крила, так що потемніло в пановій світлиці, і закукурікав:

– Ку-ку-ріку! Ясновельможні пани!

Віддайте мені гаманець з грішми!

Пан мало не вмер, почувши таке диво: не знав, що й робити, як позбутися півня.

Довго думав він і надумав:

"Зачиню-но я його в скриню з грішми! Може, він ковтатиме їх і вдавиться. Тоді вже буду спокійним..."

Надумавши таке, схопив півня за крила і кинув в скриню.

Треба сказати, що пан був дуже багатіший і скупий: грошей мав стільки, що не міг їх пералічити.

А півень і справді почав швидко ковтати гроші, так що скриня скоро спорожнила. Потім вискочив із скрині /а вже він знав, як із неї вибратися/, підійшов до пана під вікно та й знову за своє:

– Ку-ку-ріку! Ясновельможні пани!

Віддайте мені гаманець з грішми!

Розгубився пан, зликався – і кинув півневі гаманець. Зрадив півень, узяв гаманець та й пішов собі...

А вся птиця в панського двору, що бачила таку півневу хоробрість, вирушила за ним. Якби хто-небудь оце все побачив, то подумав би, що тут пташине весілля та й годі.

А пан сумно дивився, як тікає птиця з його двору, і отогнав:

– Хай собі йдуть до біса з усім... Добре, що я відкараскався від цього нещастя! Мабуть, допомогла півневі нечиста сила...

А півень гордо йшов, ведучи за собою птахів.

Йшов він, йшов і прийшов до дідової хати.

І ще здалеку почав співати:

– Ку-ку-рі-ку! Ку-ку-рі-ку!

Дід почув голос півня, вийшов з хати і радісно подивився на вулицю. І що ж він побачив? Півень його став таким великим, що якби

поставити його біля слона, слон здавався б проти нього блохом!

А за ним прийшло багато-багато птиці - та одна за одну краща!

Побачив дід півня, такого великого і гарного, в оточенні птиці, і відчинив ворота.

Отоді півень і сказав дідові:

- Господарю мій! Розстели рядно посеред двору.

Дід крутнувся, як дзига, і швиденько розстелив рядно.

Півень ліг на те рядно, сильно вдарив крилами, - і дідів двір заповнився птицею, коровами, биками, а на рядно посипалась гора золотих монет, які так блищали проти сонця, що не можна було дивитися на них.

З такого дива, з радощів, дід не знав, що робити, і почав гладити та цілувати півня.

Тут і баба прийшла, не знаю вже звідки; коли вона побачила все це, очі її заблищали від жадоби, і вона мало не тріснула від злості.

- Дідусю, - сказала вона, - подаруй і мені кілька монеток...

- Е, ні, цього не буде, бабо. Як я просив у тебе яєчко, що ти мені порадила? От тепер бий і ти свою курку, і вона принесе тобі грошей! Саме отак я бив свого півня - і ось що він приніс мені!

Баба спіймала курку за хвіст і почала її лупцювати. Якби ви бачили як - плакали б!

Бідна курка ледве втекла з бабиних рук і теж пішла ходити по дорогах.

Ходила-ходила і знайшла нарешті горошинку з намистинку. Знайшла і проковтнула її. Потім швидко прибігла до баби і почала кричати:

- Куд-куд-куда!

Дуже зраділа баба, вискочила з хати і відчинила курці ворота. А курка перелетіла через них, майнула повз бабу і сіла на гніздо. Сиділа там з годину. Після цього втекла і почала кудкудахкати.

- Куд-куд-кудах!..

Тоді баба швиденько побігла подивитись: що ж їй курочка подарувала... Глянула вона в гніздо й побачила: внесла курочка горошинку з намистинку!

Як тільки баба зрозуміла, що з неї насміялися, спіймала курку і мучила її доти, доки та й не вмерла...

Так жадібна, скупа і дурна баба сама позбулася курочки, яка колись несла їй по двоє яєчок на день...

Що ж, хай відтепер їсть гаряче каміння, якщо вона наглумилась з бідної курки і вбила її, безневинну!

Зате дід жив дуже добре! Він збудував собі гарну хату, посадив великий сад, а яблука з того саду та яєчка, що несли йому кури, він давав усім бідним людям.

Змилювався він і над бабою: узяв її доглядати за курами, а півня дуже любив і сам пас. Півень той носив на собі тільки золоте намистечко, взувався тільки у жовті чобітки і здавався найбільшим у світі красенем, а не звичайнісіньким півнем, з якого могли б варити смачний борщ.

Traducere în limba ucraineană
de V. Pîanov

CUPRINS

EMINESCU

- Din străinătate — franceză, 3 .
Venere și Madonă — franceză, 5
Lacul — bulgară, 10 ; engleză, 11 ; ucraineană, 12
Dorința — franceză, 15 ; maghiară, 16
Singurătate — italiană, 19 ; polonă, 21 ; rusă, 22
O, rămii — engleză, 26 ; rusă, 27
Pe aceeași ulicioară — polonă, 30 ; ucraineană, 31
De câte ori, iubito... — italiană, 33
Sonete I, I, III — maghiară, 36 ; sîrbocroată, 38
Revedere — maghiară, 42 ; rusă, 43
O, mamă... — franceză, 46 ; slovacă, 47
Serisoarea I — sîrbocroată, 53
Serisoarea III — bulgară, 60
Adio — rusă, 64
Ce e amorul ? — rusă, 67
Și tîcă... — arabă, 69 ; cehă, 70 ; engleză, 71 ; franceză, 72
Glossă — japoneză, 76 ; maghiară, 80 ; sîrbocroată, 81 ; spaniolă, 84 .
Trecut-au anii — germană, 88 ; sîrbocroată, 89 ; spaniolă, 90 .
Veneția — engleză, 92
Se bate miezul nopții — spaniolă, 94 .
Peste vîrfuri — cehă, 96 ; germană, 97 ; japoneză, 98 ; slovacă, 99 ; spaniolă, 100 .
Somnoroase păsărele — bulgară, 102 ; polonă, 103
Ce te legeni... — franceză, 105 ; germană, 106 ; spaniolă, 107 .
Mai am un singur dor — albaneză, 110 ; cehă, 111 ; engleză, 113 ; franceză, 115 ; sîrbocroată, 116 ; spaniolă, 118 .
Criticii mei — bulgară, 121
Sara pe deal — germană, 123 ; maghiară, 124
La steaua — cehă, 126 ; engleză, 127 ; italiană, 128 ; japoneză, 129 ; polonă, 130
De ce nu-mi vii ? — cehă, 132 ; rusă, 133 ; ucraineană, 134
Kamadeva — engleză, 140
Cu penelul ca sîdeful — italiană, 142
Oricîte stele... — germană, 144
Dintre sute de catarge — arabă, 166 ; engleză, 147 ; germană, 148 ; ucraineană, 149

CREANGĂ

- Amintiri din copilărie — franceză, 155 ; italiană, 157 ; engleză 160
Capra cu trei iezi — bulgară, 170 ; rusă, 174
Punguța cu doi bani — ucraineană, 187

Bun de tipar 21.07.89 Apărut IULIE 1989
Tiraj 250 ex. Coli tipar (Fasc.) 10

Tipar executat sub Cda nr.152/1989
Tipografia Universității București

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
2007

82837 DEP. LEGAL 1989

Lei 24,00